

TESVİYE

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASININ RESMİ YAYIN ORGANIDIR.

YIL: 19 • SAYI: 82 NİSAN 2011

5.- TL KDV dahildir.

VADİ ÇALIŞTAYLARI

GÜRGENCİ

SUITE HOTEL

Ev güzelliği...

Günlük ve uzun süreli konaklamalarınız için şehir merkezinde özenle tercih edilmiş suitler.

- Oturma salonu
- Yatak odası
- Banyo (Duş-WC)
- Donanımlı açık mutfak
- 50 m² daireler
- TV-Uydu alıcısı
- Kablosuz İnternet Erişimi
- Oda servisi
- Lobi bar
- Kahvaltı salonu
- Toplantı Salonu

House beauty...

Fully furnished and elegantly decorated spacious apartments in the city center, for daily and long stays.

- Living area
- Bedroom
- Bathroom (Shower-WC)
- Equipped kitchenette
- Total area per apartment - 50m²
- TV, Satellite-Receiver
- Wireless internet connection
- Room service
- Lobby bar
- Breakfast hall
- Meeting Room

GÜRGENCİ

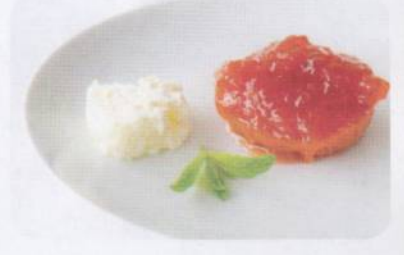
A P A R T O T E L

Muttalip Cad. No: 2 ESKİŞEHİR
TEL: 0222. 230 43 43 FAKS: 0222. 231 20 19
www.gurgenci.com

Ακίνητι Βυτην

Boğaz hiç böyle güzel görülmedi!

1. Bebek Caddesi No:115 Akıntıburnu/Arnavutköy / Beşiktaş/İstanbul
Faruk Gündüz 0553 543 53 53 - 0212 263 48 29 - 265 05 25 www.akintiburnu.com

Değerli Kardeşlerim,

Masonluğun Türkiye’de Gelişimi, Gayrimenkul, Hasenat, Mali ve İdari İşler’de uygulanacak politikalara yön vermek üzere her üç vadiye Kardeşlerin nabzını belirleyecek çalıştaylar yapıldı. Bu uygulama, zannederim dünya Masonluğunda bir ilktir. (s.06).

154 numaralı Özgürlük Locası tarafından Ankara Vadi Evinde tertip edilen konferansta Profesör Dr. İlber Ortaylı “Türkiye’nin Çağdaşlaşması” konusunda bir konferans verdi. (*Osmanlı’nın son günlerinde hafife olmayan iki yer saray ve Locadır.*) (s.10) – Armağan Poyraz’ın Sunay Akın’la esprili söyleşisi müzeciliğin ülkemizdeki önemini de vurguladı. Şevki Figen Kardeşimiz 60. Masonik yıldönümünü 11 No.lu Müsavat Locasının 61. Yıldönümünde kutladı. (s.19)

Canonbury Masonik Araştırma Merkezinde Anti-Masonluk temalı sempozyum’da ele alınan konuların ana hatlarını s. 28’de bulacaksınız.

Fransa Millî Büyük Locasında cereyan eden çalkantılı durum s.31’de ele alındı. 42.000 üyelik bu saygın Mason topluluğunun Büyük Üstadının yanlış yönetimi nedeniyle Cemiyetin başına kayyum olarak bir kadın yargıç getirildi. (s.31) Koyu Katolik bir ülke olan Meksika ülkede demokrasi ve laikliğin yerleşmesini devlet başkanı ve Büyük Üstat Benito Juarez’e borçludur. (s.32)

Arşivlerimizi dijital ortama taşıırken saklı hazineler buluyoruz: Tepebaşı, 111 sayılı binanın 1952’de açılışı konuşmasında Galip Hamdi Tekyeli’nin katkılan olan Kardeşlere teşekkür konuşması olduğu gibi tersimata geçmişti. Hediye edilen bir makasın ve bir tek raptiyenin kaydı dahi tersimatta bulunuyor. (s.38).

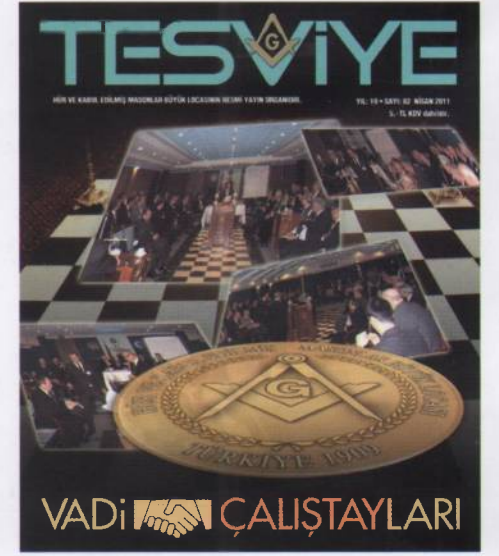
Ankara’da 154 No.lu Özgürlük Locasının Mozart gecesinde, müzisyen Kardeşlerin dönemin kıyafetleriyle aryalari söylemeleri ilginç karelere yansıdı. (s.50)

Mizah Sayfalarımızda, İlker İnal’ı anmak üzere, “Sevimli Yanlışlar”’ından örnekler vermeye başladık. İrvin Mandel Kardeşimizin de yeniden karikatür çizmeye başladığını müjdelemek istiyoruz.

Kardeşçe sevgi ve saygılarımla,

Celil Layiktez celilalayiktez@gmail.com

Not: Sevgili eşim Neş’e’yi kaybettiğim acılı günlerimde beni yalnız bırakmayan tüm Kardeşlerime teşekkür ediyorum.

6

Türkiye Büyük Locası’nda ilk kez olduğu gibi, Dünya Masonluğu’nda da üyelerinin düşüncelerinin alınabilmesi konusunda örnek bir proje olan Vadi Çalıştaylarından alınan sonuçlar Türkiye Büyük Locası’nın en üst makamı olan Konvan ve Genel Kurulda değerlendirilecektir.

Prof. Dr. İlber Ortaylı’nın Konferansı “TÜRKİYE’NİN ÇAĞDAŞLAŞMASI”

Topkapı Müzesi müdürlüğü, Türk İnançları “Tarih” serisinin, Prof. Dr. İlber Ortaylı 17 Nisan’da Ankara Vadi Evinde bir konferansa verdi. “Özgürlük 154 Locası Döğmesi” Fikirlerindeki” konuşmasını İ. S. Muhi, Refik Kutluhan tarafından düzenlenen konferansın konuşması “Türkiye’nin Çağdaşlaşması” idi.

Bütün Vadi kardeşlerine, hemşirelere ve misafirlerine açık olan toplantıyı 21’den fazla kişi izledi. “Tarih” ile ilgili bir konferansın sonuna doğru sonuna doğru konferansın DVD’si Ankara Vadi sekreterliğinde serim edilmiştir. Etkinlik düzenleyen konseyli bir serimdir.

İlber Ortaylı’nın “Türkiye’nin Çağdaşlaşması” konuşma konuşması

Türkiye’nin Çağdaşlaşması için bir yolculuk, Osmanlı’nın büyük bir başarıyla sonuna kadar geldiği bir süreçtir. Bu süreçte, Osmanlı’nın büyük bir başarıyla sonuna kadar geldiği bir süreçtir. Bu süreçte, Osmanlı’nın büyük bir başarıyla sonuna kadar geldiği bir süreçtir.

Türkiye’nin çağdaşlaşması için bir yolculuk, Osmanlı’nın büyük bir başarıyla sonuna kadar geldiği bir süreçtir. Bu süreçte, Osmanlı’nın büyük bir başarıyla sonuna kadar geldiği bir süreçtir.

Türkiye’nin çağdaşlaşması için bir yolculuk, Osmanlı’nın büyük bir başarıyla sonuna kadar geldiği bir süreçtir. Bu süreçte, Osmanlı’nın büyük bir başarıyla sonuna kadar geldiği bir süreçtir.

Özellikle Türkiye’nin çağdaşlaşması için bir yolculuk, Osmanlı’nın büyük bir başarıyla sonuna kadar geldiği bir süreçtir. Bu süreçte, Osmanlı’nın büyük bir başarıyla sonuna kadar geldiği bir süreçtir.

“Sütlüce İnançları” serisinde iki yerde farklı konular, birisi İnanç, diğeri serimdir. Çok sayıda görüşülen ki, müzakereye katılan en büyük konuşulan yer Locası oldu. Akademi’nin de Locası’nın haberleri varth ancak Müsavat’ın İnançları’nın vatanperveri olduklarını belirttiği için görülmüştü.”

Bu serimdeki en büyük başarı, İnançları’nın vatanperveri olduklarını belirttiği için görülmüştü.”

10

Topkapı Müzesi Müdürü Prof. Dr. İlber Ortaylı’nın Ankara Vadi’sinde verdiği Konferansın konusu “Türkiye’nin Çağdaşlaşması” idi.

İşığı taşıran damla...

Çokları sadece ışığı bu plâna çıkarırsa yeterince, münâzihî fâriklereyle cihâzı...
Münâzihî fâriklereyle cihâzı...
Münâzihî fâriklereyle cihâzı...
Münâzihî fâriklereyle cihâzı...

SUNAY AKIN

Sunay Akın, meslektaşları ile beraber bir günün çalışmaları...
Sunay Akın, meslektaşları ile beraber bir günün çalışmaları...
Sunay Akın, meslektaşları ile beraber bir günün çalışmaları...

14

Sunay Akın: "Uygarlık tarihi boyunca hep elden ele kuşaktan kuşağa dolaşan bir ışık vardır. Bu ışığı elleri hep yanık ve is dolu Masonlar taşımıştır, karanlığa karşı."

ALBERT PIKE

İyi bir hukukçu, iyi bir şair, iyi bir hatip, amansız bir maceracı ve iyi bir mason.

Albert Pike...
Albert Pike...
Albert Pike...

Albert Pike...
Albert Pike...
Albert Pike...

26

İyi bir hukukçu, iyi bir şair, iyi bir hatip, amansız bir maceracı ve iyi bir mason. Skoç Riti'ni tepeden tırnağa yeniden düzenlemiş, revize etmiş ve yeniden yazmıştır.

MEXİKA'DA HÜRMAŞONLUK

Siyaset Laboratuvarı
Dış Karışıklardan
Terakkiyye

Octavio Paz...
Octavio Paz...
Octavio Paz...

32

Yazar Octavio Paz'a göre, Meksika Tarihi "Aidiyetini arayan insanın tarihidir." En ünlü Meksikalı Hürmason Devlet Başkanı ve Büyük Üstat Benito Juarez'dir. Milli Meksika Riti'nde çalışan 2 numaralı Independentia Locası'nda 1847 yılında tekris edildi.

FLUID PIANO

Doğu ve batının kesişme noktasında yeni bir çağ...
Doğu ve batının kesişme noktasında yeni bir çağ...
Doğu ve batının kesişme noktasında yeni bir çağ...

Fluid Piano...
Fluid Piano...
Fluid Piano...

Fluid Piano...
Fluid Piano...
Fluid Piano...

44

Fluid Piyano hem kemanın bazı özelliklerini kendinde toplamıştır. Her müzik türünü icra etmeye yatkındır. Bu çağlı Türkiye dahil, Doğu Ülkeleri başta olmak üzere pek çok kültürün işine yarayacaktır.

8

Dünya'da ve Türkiye'de Araştırma Locaları

20

Resmin her dalında fırçasını ustalıklı kullanan bir sanatkardı. Özellikle portrede de başarılı bir ressamdı. Hasan Vecih Bereketoğlu.

23

Nihat Pakakar Kardeş'e büyük onur.

24

Dünya çapında karikatürümüz Nasreddin Hoca'nın torunu İbrahim Ersaraç.

28

Anti-Masonluk, CMRC Konferansı hakkında rapor

31

Fransa Milli Büyük Locası (GLNF)'te Çalkantılı Durum...

34

Paris'in Tarihi Eksenleri ve kent mimarisinde keşişen iki tarihi eksen...

38

Esrar-ı Farmason: Tersimattaki raptiye.

40

Amerika'da Washington DC Grand Lodge önderliğinde her yıl yapılan Evrensel Kardeşlik Kutlamaları.

46

Güven Locası Kardeşlerinin Kasım 2010 Kurban Bayramı tatilinde yaptıkları 6 günlük İsrail gezisi.

50

Özgürlük Locası'nda, "Mozart'la Sihirli Bir Gece"

58

Yakın zamanda Ebedi Maşruk'a uğurladığımız İlker İnal Kardeşimizin "Sevimli Yanlışlar" çalışması

61 - 62 - 64

Bunları biliyor musunuz? • Brig • Synopsıs

İSTANBUL, ANKARA VE İZMİR VADI ÇALIŞTAYLARI

Türkiye Büyük Locası'nda ilk kez olduğu gibi, Dünya Masonluğu'nda da üyelerinin düşüncelerinin alınabilmesi konusunda örnek olabilecek bu projede, Vadi Çalıştayları ile sonlanan bu veriler, katkılar ve raporlar, uygun görülen bir tarihte Türkiye Büyük Locası'nın en üst makamı Konvan ve Genel Kurulda değerlendirilecektir.

Mustafa Doğrusoy

Dört ana başlık altında toplanan, Gayrimenkul, Masonluğun Türkiye'de Gelişimi, Hasenat, Mali Ve İdari İşler stratejileri konularında Vadi çalıştayları 12 Mart 2011 Cumartesi İzmir'de, 19 Mart 2011 Cumartesi Ankara'da, 26 Mart 2011 Cumartesi İstanbul'da merkez binalarımızda gerçekleştirildi. Çalıştaylara tüm Üstat Masonlar katılabildi. Localar tarafından isimleri önceden bildirilen Kardeşler, seçtikleri çalıştaylara katıldılar.

Çalıştaylarımız, bu konuda çalışan Tunç ÇELİK Kardeşimizin profesyonelce geliştirdiği teknik ile yapıldı.

Bu teknik, oluşturulan süreç analizi ile seçilen konularda gelen görüşlerin ve çözümlerin değerlendirilebilmesine uygun olarak düzenlendi. Konuları iyi ve hızlı irdelemek için problem çözme tekniklerinden faydalanılarak, Masonluğumuza da

uygun olacak özel bir yöntem kullanıldı. Geniş ve eşit bir katılımıla, düşüncelerden pratik, etkili yaklaşım ve çözümler elde edilmeye çalışıldı ve birebir raporlandı. Katılımcı Kardeşlerin eşit şekilde fikir ifade edebilmeleri için eşit zaman verildi. Bu nedenle zaman yönetimi önemliydi.

Katılımcılar, hem zamanı daha iyi ve etkin kullanabildi, hem de düşüncelerini en kısa, en özlü şekilde net ve açık cümle ile ifade ettiler ve kâğıda yazdılar. Üretilen fikirler sentez odalarında ayrı bir ekip tarafından sentezlenerek sonuçlar salonlarda katılımcılarla paylaşıldı. Sabah seanslarında sorunlar tanımlandı, öğleden sonra da sorunlara ilişkin çözüm önerileri ele alındı. Gün sonunda sorunlar ve önerilen çözümlerle ilgili net fikirler üretildi, raporlanarak kalıcı bir doküman oluşturuldu. Çalıştayları her üç vadiye aynı Moderatörler yönetti. Moderatör yardımcıları ve her çalıştay için

beşer görevli vadilerden seçildi. Böylece her üç vadiye dört Moderatör (Reha Uz, Nevzat Öztangut, Atilla Topuzdağı, Emre Üye) ve beş kişilik sabit ekipleriyle, her vadeden görevli olarak katılan yirmi beşer kardeşle birlikte Çalıştaylar gerçekleştirildi. Tüm görev alan Kardeşlerimize emek-yoğun çalışmaya verdikleri katkılar nedeniyle şükranlarımızı sunarız.

Türkiye Büyük Locasında ilk kez olduğu gibi, Dünya Masonluğunda da üyelerinin düşüncelerinin alınabilmesi konusunda örnek olabilecek bu projede, Anket Çalışmasıyla tüm kardeşlerimizin katılabileceği şekilde başlayan, Localardan Görüş Alınması ile devam eden, Vadi Çalıştayları ile sonlanan bu süreçte oluşturulacak veriler, katkılar ve raporlar, uygun görülen bir tarihte Türkiye Büyük Locasının en üst makamı Konvan ve Genel Kurulda değerlendirilecektir.

Sentezleme Odası

Gruplardan gelen yazılı fikirler, sentezleme odasında bir kez daha kategorize edilirken. (Yöntem uzmanı ve sentezleme sorumlusunun bu fikirlerle ilgili ifadeleri not alınıyor. Alınan notlar elektronik ortamda düz bir metin haline getirilip, Sentez rapor oluşturulup, moderatöre yazılı olarak veriliyor. Sentez metni ile ilgili gruplardan gelen yorumlar var ise yine yöntem uzmanı ve sentezleme sorumlusunun yönlendirmesi dâhilinde metne ilave edilir.)

İSTANBUL

İZMİR

ANKARA

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE ARAŞTIRMA LOCALARI

43 nolu MİMAR SİNAN Araştırma Locasının 15.Ocak.2011 günü yapılan toplantısında , Locanın 45. Yıldönümü kutlandı. Toplantının başka özellikleri de vardı. 15.1.1966 toplantısını dönemin Büyük Üstadı Hayrullah ÖRS, aynı zamanda Loca'nın Üstad-ı Muhterem'i olarak yönetmişti.

15.1.2011 toplantısının konuşmacısı da Bü. Üs. Remzi SANVER'di, konuşmasının başlığı da "Dünya'da ve Türkiye'de Araştırma Locaları"ydı.

Sözlerine Mimar Sinan Araştırma Locası'nın ilk toplantısının tam 45. Yıldönümüne rastlayan bu toplantıda konuşmaktan duyduğu heyecanı belirterek başlayan Büyük Üstat, "Araştırma Locası kavramı Masonluk'ta öylesine itici bir güçtür ki, eğer biz onların sıkıntılarını halledebilsek, Araştırma Localarımız, Türk Masonluğu'nun genel sorunlarının çözümünde önemli bir faktör, hatta belki çözümün dinamosu olabilirler." dedi.

Konuşmasının didaktik olmayacağını, rakamsal değerler vermekten kaçınacağını belirten Büyük Üstat bugün Dünya'da ve Türkiye'deki masonik araştırma kavramına olan bakışları, masonik araştırmaya dair anlayışları anlattı ve "Bugün, Masonluğu tarihçilerin araştırması hiç şaşırtıcı değildir. Masonluğun sosyoloji ile, sosyal antropoloji ile, siyaset bilimi ile, sanat tarihi ile, psikoloji ile, bütün bu akademik disiplinlerle çok yakın bir ilişkisi vardır. Bundan kastım şudur, Masonluk, bütün bu akademik disiplinlerin, bir inceleme konusudur. Dolayısı ile, Masonluğun araştırılması, inisiyatif yönetime has değil, fakat, akademik yönetime has bir konudur. Elbette ki akademisyenin de sevgileri vardır, duyguları vardır, hayal gücü vardır, ama, akademik yöntemle araştırma dediğimiz zaman, objektivite esastır. İnisiyatif yöntem ise, bir subjektif bilgilenme sürecidir.

Araştırmadan Kasıt

Bu tespiti yaptıktan sonra, bunun hemen bir doğal sonucu çıkar karşımıza. Eğer, masonik araştırmadan kasıt Masonluğun akademik araştırılması ise, o za-

"Bilimsel araştırma nasıl yapılıyor ise, Masonluğun bilimsel araştırması da, o şekilde yapılmak durumundadır. Masonluğun bilimsel araştırmasında kullanılacak tek şablon, bilim denen yöntemin kendi olmazsa olmazlarıdır."

man, burada bir şablonsuzluk, ve önyargısızlık esastır. Bilimsel araştırma nasıl yapılıyor ise, Masonluğun bilimsel araştırması da, o şekilde yapılmak durumundadır. Masonluğun bilimsel araştırmasında kullanılacak tek şablon, bilim denen yöntemin kendi olmazsa olmazlarıdır." dedi. Daha sonra "Kurumsal gelişme tarihine baktığımız zaman, belki de en çarpıcı gelişmenin 1884 yılında İngiltere Birleşik Büyük Locası'nın bünyesinde QUATUOR CORONATI Masonik Araştırma Locası'nın kurulması olduğunu görüyoruz." diyen Büyük Üstat QUATUOR CORONATI Locası ile ilgili bilgi verdi ve "Şu soru sorulabilir, acaba bu kardeşlerimiz, niye masonik araştırma yapacakları bir enstitü kurmuşlar veya niye başka bir yapılanma de-

ğil de bir Loca kurmuşlardır?" diyerek, soruyu şöyle yanıtladı: "Çünkü Masonluk anlayışında, Masonluk geleneğinde, LOCA, Kardeşlerin fikirlerini hiç bir baskı altında kalmadan, hiç bir dış etken olmadan ifade edebilecekleri bir zemindir.

LOCA insanın kendisini, harici hayatta hiç bir yerde hissedemeyeceği kadar hür hissedeceği bir zemindir. Dolayısıyla, eğer, bilimsel araştırma yapacaksanız ve bilimsel araştırmanın dış etkenlerden bağımsız bir hür zeminde olması gerekiyorsa, bunu gerçekleştirebilmek için, bir Locada toplanmak kadar sağlıklı bir çözüm olamaz. Öyle ya da böyle, Quatuor Coronati ile başlayan bu yaklaşım, bu model öylesine beğenilmiştir ki dünyada yaygınlaşmıştır.

Dünyadaki Araştırma Locaları

Bugün bütün dünyada, Büyük Loca'ların bünyesinde masonik araştırma yapan muhtelif Araştırma Locaları vardır. Yalnız, Araştırma Locası dediğimiz zaman, bizde şu andaki Mimar Sinan, Anadolu Güneşi veya İzmir Vadisi Araştırma Locaları gibi bir yapılanma anlamayınız. Dünyadaki araştırma locaları, mesela Quatuor Coronati, veya diğerleri, örnek vermek gerekirse Ülkü Locası gibi, normal localardır. Bunların berati vardır. Normal Loca faaliyetlerini gösterme haklarına sahiplerdir.

Burada küçük bir istisnayı birazdan belirteceğim. Ama, netice itibarıyla, bunların, Büyük Loca'nın matrikülünde kayıtlı, diğer Localardan herhangi bir farkları yoktur. Doğaları itibarıyla her hangi bir farkları yoktur. Ama, işlevleri itibarıyla vardır. Bu Araştırma Locaları, tekris yapmazlar, terfi yapmazlar. Onlar kuruluş gayelerine uygun olarak, masonik araştırma yaparlar. Peki, tekris yapamazlar mı? Burada uygulama farklılıkları vardır. Bazı Büyük Localar, Araştırma Localarına normal Loca muamelesi yaparlar, ama tekris yapma yetkisini vermezler. Bazılarının da Quatuor Coronati örneğinde olduğu gibi, tekris yapma hakları da vardır. Ama, gelenek dolayısıyla, bu Localar tekris yapmazlar. Netice itibarıyla, Araştırma Localarının, bir Büyük Locanın bünyesindeki diğer Localardan farkı yoktur ve o Büyük Locanın anayasasının içerisinde çalıştıkları müddetçe de hiç kimse işlerine karışmaz. Neticede, bu, dünyadaki evrensel bir normdur ve buna bağlı olarak da Araştırma Locaları elbette ki, berat aldıkları Büyük Locanın anayasasına bağlı olarak, ama onun ötesinde hiç bir kısıtlama tanımaksızın masonik araştırma faaliyetlerini sürdürürler. İstisna var mıdır? Vardır, masonik sistemde, Locaların işlerine karışılmaması istisnası, Büyük Üstada tanınmış bir istisnadır. Büyük Üstat, Büyük Loca, yani, konvan toplanti halinde olmadığı zamanlarda, ilk Büyük Loca konvanının onayına sunmak kaydı ile, yasama yetkisine sahip olduğundan, ihtiyaç hissettiği halde, elbette ki Araştırma Localarına müdahale edebilir. Yani, bu aslında, masonik sistemin koymuş olduğu bir emniyet supabıdır. Ama, takdir edersiniz ki, yerleşmiş, oturmuş masonik sistemlerde, bu emniyet supabının kullanılmasına da ihtiyaç yokur. Tarihçesini incelemiş deği-

“Biz Spekülatif Masonluğu yaratan düşünsel iklimi var etmek ve geleceğe taşımakla yükümlüyük. Spekülatif Masonluğu doğuran, o heyecanı, o entelektüel birikimi kendi bünyemizde yeniden yeşerterek bunu gelecek nesillere taşımalıyız.”

lim. Ama, İngiltere Birleşik Büyük Locası Büyük Üstadı'nın, 125 yıllık geçmişi içerisinde, Quatuor Coronati Locasına her hangi bir müdahale ihtiyacını hissetmiş olduğunu zannetmiyorum.”

Muntazam Masonluk Süreci

Daha sonra Araştırma Loca'larının Türkiye'de hangi şartlar çerçevesinde kurulduğunu anlatan Büyük Üstat sözlerine “1965'de Türkiye Büyük Locası, muntazam masonluk sürecine dahil olduktan sonra, ciddi bir ihtiyacın hasil olduğu ortaya çıktı: Muntazam masonluğun, evrensel normlarını, Büyük Locamız bünyesine getirebilmek ve tanıtılabilmek. İşte bu noktada araştırma locasının kurulmasına karar verildi ve Mimar Sinan Araştırma Locası kuruldu. Bu yapılırken de, Quatuor Coronati modelinden ilham alındı. İlham alındı ama, o süreç içerisinde Anglo-Sakson dünyadan bize dahil edilen bir çok kavramda olduğu gibi, burada da, o kavramın, bünyemize tam getirilmesi söz konusu olmadı. Yani, MİMAR SİNAN ARAŞTIRMA LOCALARI bir Loca olarak kuruldu ama, mesela berat verilmeyeceği söylendi. Berat verilmeyen Loca oksimoron bir ifadedir. Çünkü, Loca ise beratının olmalıyacağı gerekir. “ diyerek devam etti.

Amaç ve Araç

MİMAR SİNAN ARAŞTIRMA LOCALARI'nın kurulduğu dönemlerde dünyadaki diğer Araştırma Localarının evrensel misyonlarının yanında o dönemin kendine has

şartlarının getirdiği misyonları da üstlendiğini, hatta bazen bunların ön plana geçtiğini, bazen de amaç ile aracın karıştığını anlatan Büyük Üstat “Aziz Kardeşlerim, Spekülatif Masonluğun ne kadar önemli bir entelektüel hareketin hem ürünü, hem de oluşturunu olduğunu görmemek mümkün değildir. Biz Spekülatif Masonluğu yaratan düşünsel iklimi var etmek ve geleceğe taşımakla yükümlüyük. Yapmamız gereken, şüphesiz ki, Spekülatif Masonluğu doğuran, o heyecanı, o entelektüel birikimi kendi bünyemizde yeniden yeşertmek ve bunu gelecek nesillere taşımaktır. Türkiye Büyük Locası'nda bunu yapabilecek birikim vardır. Esas olan, bu birikimin kuvveden fiile geçirilebilmesidir. Bunun gerçekleşip gerçekleşmemesi de elbette ki kardeşlerimizin arzusuna ya da iradesine bağlı olacaktır. Benim Büyük Üstat olarak vazifem, doğru olanı söylemektir. Bunun uygulanıp uygulanmaması, Locaların ve Kardeşlerin takdirindedir. Ama, netice itibarıyla, eğer bu bahsettiğimiz, Spekülatif Masonluğu yaratan iklimi, biz camiamızda, Localarımızda hakim kılacaksak, bunun dinamosunun da, Araştırma Localarımız olmasından daha doğal bir şeyi düşünmüyorum.” diyerek hazır bulunan Kardeşlere teşekkür ederek sözlerine son verdi. Toplantının ikinci bölümünde sorulan sorular ile konu daha da derinliğine incelendi.

Bazı bölümlerini verdiğimiz Büyük Üstat Remzi SANVER K.'in bu önemli konuşmasının tam metni Mimar Sinan dergisinde yayınlanacaktır.

ÖZGÜRLÜK LOCASI (154) ETKİNLİĞİ:

Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın Konferansı "TÜRKİYE'NİN ÇAĞDAŞLAŞMASI"

Topkapı Müzesi müdürü, Türk insanına "Tarih"i sevdiren, Prof. Dr. İlber Ortaylı 17 Nisan'da Ankara Vadi Evinde bir konferans verdi. "Özgürlük Locası Düşünsel Etkinlikleri" kapsamında Üs. Muh. Refik Kutluer tarafından düzenlenen konferansın konusu "Türkiye'nin Çağdaşlaşması" idi.

Bütün Vadi kardeşlerine, hemşirelere ve misafirlere açık olan toplantıya 200'den fazla kişi katıldı. Büyük beğeni ile izlenen konferanstan sonra Ortaylı soruları cevaplandırdı ve kitaplarını imzaladı. Ortaylı konferansının DVD'si Ankara Vadi sekreterliğinden temin edilebilir. Etkinlik düzenlenen kokteyl ile sona ermiştir.

İlber Ortaylı'nın "Türkiyenin Çağdaşlaşması" konulu konuşması:

Türkiye'nin Çağdaşlaşması özgün bir olaydır. Osmanlı'dan başlayan bir süreç içerisinde çok büyük işler yapılmış, dünyanın seyri değişmiş ve birçok ülkeye örnek olunmuştur.

Türkiye'nin çağdaşlaşmasını toplumun kendisi istemiştir. Bazen duraksasa da bu çağdaşlaşma Osmanlı'dan günümüze devamlı bir gelişme gösterdi. Ancak; bir şehir tarihçisi olarak örneğin İstanbul'un 1950'li, 60'lı yıllarda yanlış geliştiğini söyleyebilirim.

Türkiye devletinde, hem Türkiye İmparatorluğu (Osmanlı), hem de Türkiye Cumhuriyeti'nde, muhafazakâr hükümetler dahi, çağdaşlaşma yolunda zorunlu olarak çalıştılar ve buna en büyük ivmeyi Atatürk verdi.

Örneğin kıyafet devrimi çok zordur, se-meresi çok sonra çıkar. 20. yüzyıldaki gelişmemiş çevre ülkeleri, Rusya dahil, çok etkilenmiştir.

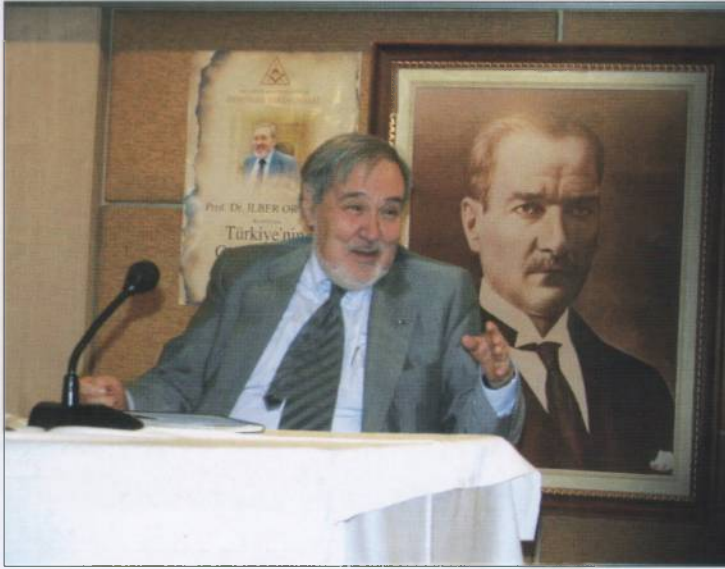

"Sultan Hamit devrinde iki yerde hafiye yoktur, birisi loca, diğeri saray. Çok açık görülüyor ki, otokrasiye karşı en hür konuşulan yer Loca oldu. Abdülhamit'in de Locadan haberi vardı ancak Masonların Osmanlı vatanperveri olduklarını bildiği için göz yumdu."

Batı medeniyeti çok eskiden beri içimizdedir ve bir zarurettir. Harp tekniklerini geliştirebilmek için Coğrafya, Matematik ve Fizik gibi bilimlerde ilerlememiz gerekliydi. Osmanlı'da da bu başlamıştı. Ör-

neğin Fatih Sultan Mehmet "İlyada"nın üzerinde notları olan tam bir Rönesans aydınıdır. Atatürk'ün beşeri ilimlerdeki atılımı, örneğin müzik konusunda yaptığı, çok önemlidir, akademik müziği kurmuş ve

Türk Masonluğu maalesef uzun yıllar kabul görmedi. O yıllarda Dünya Masonluğu'nun kabul etmesini sağlayacak bir faaliyette de bulunulmadı. Türk Masonluğu, çok sonra, inkılâplar tamamlandıktan sonra, dışarıda da kabul görmüştür. Dünya Masonluğu'nun yardımı ile modernleştiğimiz doğru değildir. Türkiye modernleşmesinin en önemli kurumlarından olan, hatta ilk kurumlarından birisi olan, Hürmasonluk bunu kendi iradesi ile yaptı.

yaygınlaşmasına zemin hazırlamıştır. Bunu yaparken kendisinin de sevip dinlediği Türk Müziği'ni de göz ardı etmemiştir.

Çağlar boyunca Türkler muhafazakâr olabilecek bir kavim değildir. Bazı kavimler sürekli ilerlemek durumundadırlar, durdukları anda yıkılırlar. Bu bir yapısal dönüşümdür, insanları tarih yaratır. Sultan 5. Murat fevkalade bir müzisyendir, Sultan Aziz'den sonra birçok şehzade ve son Halife Abdülmecit hakikaten iyi bir bestekârdır.

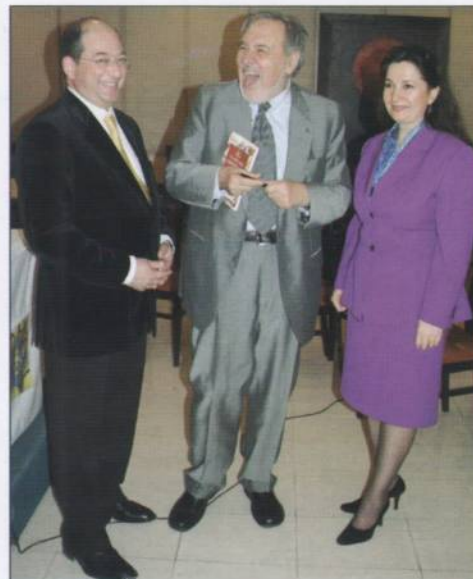
Ordu en önemli Unsurdur

Osmanlı modernleşmesi askeridir. Avusturya ve Rusya ile baş edebilmek için sürekli modernleşmek zorunda idi. Demode kalan Osmanlı askeri sistemini hızla modernleştirdiler. Savaşta asker telefını azaltmak için cerrahlığı, nakliyatın iyi işlemesi için veterinerliği, eczacılığı, kimyagerliği ve orduyu besleyebilmek için maliyeyi geliştirdiler. Ordu bizim için en önemli unsurdur.

Birinci Meşrutiyetten önceki darbenin Türk Masonluğu ile ilgisi yoktur. 5. Murat'ın temasa geçtiği Masonlar İtalya ve Fransa Masonluğu'dur, Türk Masonluğu her zaman millî menfaatlerimizi gözetmiştir. Tarihimizin en önemli kişilerinden Gazi Osman Paşa Masondur. Örneğin Bulgaristan'ın alt yapısını kurarak gelişmesini sağlayan Mithat Paşa'nın ise Masonluk'la ilgisi yoktur.

101 sene içinde Türkiye'de Masonluğun çok ilginç bir akışı var. Talat Paşa'nın

Büyük Üstat olduğu Türk Masonluğu maalesef uzun yıllar kabul görmedi. O yıllarda Dünya Masonluğu'nun kabul etmesini sağlayacak bir faaliyette de bulunulmadı. Türk Masonluğu, çok sonra, inkılâplar tamamlandıktan sonra, dışarıda da kabul görmüştür. Dünya Masonluğu'nun yardımı ile modernleştiğimiz doğru değildir. Türkiye modernleşmesinin en önemli kurumlarından olan, hatta ilk kurumlarından birisi olan, Hürmasonluk bunu kendi iradesi ile yaptı. Örneğin Vali Cemal Bardakçı'nın ifadesi; "biz Sultan Abdülhamit devrinde locaya üye olduk çünkü orada serbestçe konuşuluyordu" olmuştur. Sultan Hamit devrinde iki yerde hafiye yoktur, birisi loca, diğeri saray. Çok açık görülüyor ki otokrasiye karşı en hür konuşulan yer Loca oldu. Abdülhamit'in de Locadan haberi

vardı ancak Masonların Osmanlı vatanperveri olduklarını bildiği için göz yumdu.

Osmanlı çağdaşlaşması laik okula ağırlık verdi. Laik okullar genişletildi ve burs sistemi uygulandı. Bugünkü ders sisteminin kökü Osmanlı fikir takımının kurduğu hukuk medresesidir. Örumcek kafalısı da aydınlık kafalısı da oradan çıkıyordu.

Osmanlı'da, özellikle askeri sistemde bir laikleşme sistemi görüyoruz. Yapılma itibariyle Osmanlı modernleşmesi Cumhuriyet'e kaynak sağladı. İnsanları birleştiren hale geldi. Modernleşme sadece hukuk nizamı alanında değildir, zamanla hayatın diğer dallarına da taşdı. Bu taşmaların içinde zaman zaman kilitlenmeler de meydana geldi, örneğin musiki ve arkeoloji dalında, ki bunlar fazla görülmeyen ama çok önemli dallardır.

Türkiye artık geri gitmez

Hukuk alanında medeni kanunun kabulü radikal bir çözümdür. Bunu da elde ettikten sonra Roma hukuk sistemine geçmiş sayılıyorsunuz. Aşağı yukarı bir asırda oluşan bu hukuk reformu bir devrim haline gelmiştir. Bunu anlamadan yeni bir Türkiye'yi anlamak mümkün değildir. Ama bu olduktan sonra da, Türkiye'nin artık değişmesi, geriye gitmesi mümkün değildir. Hayat altüst olur, böyle bir girişimin sonu yoktur. Değişmek ve dünyaya uymak zorundasınız. Arabistan'da bile olsa bu böyledir, dünya ile iç içesiniz, ticaret yapıyorsunuz, bu ticareti İslam hukukuna göre yapamazsınız.

Türk modernleşmesi zaruri askeri ve zaruri teknik ihtiyaçlar yüzünden başlamış ve bütün hayatımıza aksetmiştir. Türkiye yurt dışında okumaya tümen tümen adam göndermiştir.

Atatürk'ün ölümünden sonra Türkiye'de modernleşme de, hümanizm akımı da, dünya coğrafyasına inme de bazı çevrelerce yanlış anlaşıldı. Ancak insanlarımız dünyaya açıldıkça, dünya ile bütünleştikçe artık geri dönülemez noktaya gelindi. Daha önce de söylediğim gibi Türk insanında sürekli bir çağdaşlaşma arzusu vardır, bunun teşvik edilmesi gereklidir.

45 dakika süren konferansın ardından gelen sorular üzerine Ortaylı yaklaşık 30 dakika daha konuşarak özetle aşağıdakileri söylemiştir.

AB Üyelik süreci:

AB üyelik süreci 1964'te alevlendi. İsmet Paşa bu işin gereğini açıkladı ve ilgi daha da gelişti. Türkiye'de ekstrem uçlar dışında herkes bu işe sahip çıkmıştır. Ancak o zamanlar Avrupa özenilecek bir yerdi, 70'lerde, 80'lerde durum farklı idi. Gelişirken kendi entegrasyonunu tamamlayamayan ülkeleri arasına aldıkça Avrupa Birliği artık özenilecek bir şey olmaktan çıkmıştır.

Dünya çapında çok başarılı iş adamlarımız, şirketlerimiz var. Bazı işadamlarımızın birtakım yanlış işler yapabildiklerini de biliyoruz ancak bu konuda "cemiyet" in çok önemli bir işlevi vardır. Örgütsüz insanlar çok tehlikelidir. Örgütsüz münevver bile saçmalayabilir. Disiplin her şeyi kontrol eder. Aydın özgür olmalıdır ancak cemiyetler de üyeleri kontrol ederler. Türk iş muhitimiz çok atılgandır ve arkasında çok birikimli bir teknokrat takımı vardır. Harikalar yaratmaktadırlar. Ayrıca; bugün Türkiye'nin ordusu eğitim verebilen birkaç ordudan biridir, çevremizdeki birçok ülkeye eğitim verilmektedir. Bütün bunlar birlikte değerlendirildiğinde Avrupa Birliği'ne Türkiye'nin geç alınmasında fayda vardır.

Türk Masonluğunun tarihi hakkında:

Arşivlerin ve arşiv çalışmasının çok önemli olduğunu belirten Ortaylı Türkiye'de bazı arşivlerin yakılmış olmasına

Üstad-ı Muhterem Refik Kutluer Prof. Dr. İlber Ortaylı'ya plaket veriyor.

çok üzüldüğünü belirtti. Genç Masonların dünya arşivlerini incelemeleri lazımdır. Türkiye'deki Hürmasonluk tarihi hep yabancıların kaleme aldığı kitaplardadır, halbuki bizde de olmalı. Dünya arşivlerini de Türkiye'deki arşivleri de daha fazla incelememiz lazım, bu konuya ilgi duyan araştırmacı masonlara herkes yardım eder.

Masonluk, Türkiye'de, elit tabakanın, entelektüellerin, aydınların üye olduğu bir cemiyet olarak bilinir. Herhangi bir şey bilinmedikçe tabu olur, bilinmesi anlatılması lazımdır.

Avrupa menşeli tören kıyafetlerini insanlar anlamakta, kabul etmekte güçlük çekerler. Nasıl ki, sünnet çocuğu kıyafeti bilmeyene acayip gelirse, masonların tören kıyafetleri de şaşırtabilir. Sonra kasap, dinsiz vb. uydurmalar başlar. Unutmayın

ki Türkiye'de insanlar mezuniyet töreninde kepi giymeye bile yeni alıştı.

Hürmasonluğun ne olduğunun anlatılması lazımdır ve yaşayabilmesi için açılım iyi bir şeydir. Araştırılması lazım, bilinmesi lazım, bilindikçe de açılım daha kolay olur. Ama bütün bunlar yapılmadan, cemiyet kendini yeteri kadar topluma tanıtmadan açılmak hiç hoş değil, yanlış bir iştir. Olmadık insanların ellerine resimler, isimler bir takım kitaplar geçmektedir ve insanlar bilmedikleri için gördüklerine şaşırmakta saçma sapan yorumlar yapmaktadırlar.

Erken açılmanın zararı vardır, idareli gitmek lazımdır. Siz ilkokulda çarpım cetvelini öğrenmeye çalışan adama riyaziye (matematik) öğretmeye çalışıyorsunuz.

ŞAKUL GİBİ

Yavuz Aksel

"Editörün Yazı Masasından" başlığı altında editör dergiyi şu satırlarla takdim etmekteydi:

"ŞAKUL GİBİ" başlıklı dergimizin ÜÇÜNCÜ sayısını takdim ediyoruz.

Sevgili kardeşlerimize bir noktayı tekrar hatırlatmak istiyoruz. Türkiye'de, Masonluk ile ilgili, fakat Masonluğa düşman olmayan bir derginin yayınlanmasına, ilk defa teşebbüs edilmektedir.

Şimdiye kadar, Masonlukla ilgili olarak, Türkiye'de neşredilmiş olan yazılar, ya Masonluk düşmanıdır veya bizzat Mason Derneği tarafından, kendi üyeleri için neşredilmiş şeylerdir.

Biz, Masonluğa düşman olmadan neşriyat yapmağa gayret ediyoruz. Hem lehinde, hem aleyhinde olan sözleri duymak istiyoruz. Hiçbir resmî sıfatımız yoktur, fakat Mason olduğumuzu inkâr etmiyoruz.

Biz, Mason olarak, kendimizi tanıtmak istiyoruz.

Bu dergiyi görenler, bize fikirlerini beyan etsinler.

Şüphesiz, çok uzun senelerin yarattığı tereddütler içinde, Masonluk hakkında müsbet fikirleri olmayanlar az değildir.

Bize soracakları sualler hakkında, taraf olmadığımızı iddia edemeyiz: Elbette Masonluğu müdafaa edeceğiz. Fakat, bütün suallere hüsnüniyetle cevap vereceğimize inanılmasını istiyoruz.

Üçüncü sayının 7. Sayfasında Halûk BİTEK "Türk Masonluğunda Bir Köprü: FREEDOM Muh. L. No:35" başlığı altında Freedom L.'sının kuruluşundan ve tarihinden kısaca bahsetmiş, Loca ile ilgili bilgiler yazmıştı. Keza Suha UMUR "İstanbul'da Masonların Toplantı Yerleri" başlıklı yazı serisine 3. bölümle devam etmişti. Ayrıca gene aynı sayıda Devlet Opera ve Bale Müdürlüğü ve Orkestra Şefliği yapmış, çok erken Ebedî Maşrığa uğurladığımız değerli müzisyen Orhan Tanrıku Kardeşimiz ya-

Bu sayımızda "Şakul Gibi" dergisinin 1988 yılının Nisan ayında yayınlanmış üçüncü sayısını inceleyeceğiz.

Şakul Gibi'deki yazısında Devlet Opera ve Bale Müdürlüğü ve Orkestra Şefliği yapmış, çok erken Ebedî Maşrığa uğurladığımız değerli müzisyen Orhan Tanrıku Kardeşimiz 1982 yılında kaybettiğimiz Mithat Fenmen'i anlatıyor, genç Kardeşlerimizin unutmamasını sağlıyordu.

zısında 1982 yılında kaybettiğimiz Mithat Fenmen'i anlatıyor, genç Kardeşlerimizin unutmamasını sağlıyordu.

Bugün Orhan Tanrıku Kardeşimiz genç kuşaklara anlatılmaya, unutturulmamaya muhtaç.

Üçüncü sayıda tanıtılan bir başka masonik öge de Büyük Loca Sekreteryası'ydı. Büyük Sekreterliğin gelişimi anlatılmakta, sekreterlikte görevli "Işın Boysan" hanım ile "Selma Özkorkmaz ve Firuzan Çevik" isimli genç hanımlar, bir fotoğraf ekinde takdim edilmekteydi. Yazının en altındaki "M.M." ise bu yazıyı Mişel Margulies'in

kaleme aldığını belgeliyordu. Yazının sonunda ver alan istatistikî bir bilgi bize 1988 yılının Nisan ayında 6438 Kardeşten ibaret olduğumuzu gösteriyordu.

Aynı sayıda iki tane de arşiv değeri olan belge yayınlanmıştı:

İlk belge 20. sayfada yer alan 1933 yılına ait Özkardeş Mahfil-i Muhteremine ait bir fotoğraf ile 30. Sahifede yayınlanmış Rahmi Duman K.'e ait "Bir Mabedin Duvarları" adını taşıyan, şiir olarak kaleme alınmış, muhteşem Tekris İntiba'ıdır. Bu şiir "Büyük Şark" dergisinin Kânunusani-Şubat-Mart 1935 tarihli 18. Sayısından alınmıştı. Ne mutlu bir tesadüf ki, 23 yıl ara ile Tesviye Dergimizin 81. geçen sayısında hem şiiri, hem de Rahmi DUMAN Üstadımızın yaşam hikâyesini yayınlamıştık. Aslında hoş bir tesadüf, bu masonik şiir 76 yıl içerisinde üç ayrı masonik dergide de yayınlanmıştır: 1935 yılında Büyük Şark Dergisinde; 1988 yılında Şakul Gibi'de ve 2011 yılında Tesviye Dergisi'nde.

Bu arada 23 yıl sonra Şakul Gibi'ye evladı Tesviye'den kısa bir düzeltme yapalım:

Rahmi Duman Üstat 1932 yılında, 25 yaşında iken Murat mahfil'i'nde tekris olmuştu. Dolayısıyla "Tekris İntiba'ı" niteliğindeki bu şiiri daha tekris olmadığı bir dönemde, hem de daha 18 yaşında iken yazmış olamaz. Dolayısıyla Şakul Gibi'de belirtilen bu şiirin 19.Ocak.1925 tarihinde yazılmış olduğu bilgisi doğru değildir. Bununla beraber belki de bu hata, şiirin ilk defa Rahmi Duman Üs. Tarafından 19 Kânunusani 1935'de Murat Mahfelinde okunmuş olmasından kaynaklanmış bir tarih yanılması olabilir. Zaten şiirin "Büyük Şark" dergisinin Kânunusani-Şubat-Mart 1935 tarihli 18. sayısında yayınlanmış olması da bizi doğrulamaktadır.

Aslında bu satırların yazarı Kardeşinize en acı gelen, bu düzeltmeyi şakalaşarak, takılarak Mişel Üstada yapmamaktır.

Işığı taşıran damla...

Ülkede müzeciliğin ön plana çıkmasını istiyorum, müzeciliği önemsiyorum çünkü aydınlanmanın mabedi müzelerdir. Müzeler toplumların hafızasıdır, belleğidir. Demokraside bizden ileri olan ülkelere bakın. Onlar o seviyeye gelip sonra müzelerini açmadılar, önce müzelerini açıp, taşlarını yontarak oraya geldiler. Müzeleri olan toplumlarda birlikte yaşama kültürü oluşur, yoksa mümkün değildir.

SUNAY AKIN

Armağan Poyraz • (Alican Azeri'nin katkılarıyla)

Sunay Akın, merhabalar. İlk sorum size şu: Bu kapıyı çalarken hangi duygu ve düşüncelerle doluydunuz? Nasıl geldiniz? Hoş geldiniz.

İki çocuk rahatlıkla oturduğumuz kapının eşiğine kendi başıma zor sığıyorum bu gün. Büyüdükçe insan yalnız mı kalıyor ne? Bu dizelerimle başlamak istedim. Ben Trabzon'da doğdum ve sokak benim için bir oyun alanıydı, sokakta kapılar vardı bu kapıların eşiğine o yaşlarda bir arkadaşım- la beraber rahatlıkla oturabiliyorduk. Yıllar yıllar sonra çocukluğumun geçtiği o sokağa gittiğimde bir kapı eşiğine oturdum ve

yanımda birinin oturacağı yer yoktu. Bu kapı bana yalnız olmadığımı hissettirdi; aydınlanma tarihini iyi kötü bildiğim için, aydınlanma tarihinde taşıran damlaları, bütün o taşıran damlaların kardeşlerim olduğunu, bedenem ve bu hayatta ayakkabı numaram, gömlek bedenim sabit kalmadı büyüdüm ama şimdi çocuklukta oturduğum kapının eşiğinde yalnız kaldım. Fakat asıl hayat içerisinde var olmak bir kalabalığın bir çoğunluğun içinde olmakmış.

Bu yalnızlık biçimini hangi yaşlarınızda hissetmeye başladınız?

Herkesin hayatında çocukluk arkadaşları vardır. Ama düşünsenize çocukluk ar-

kadaşlarınızı... O zamanlar arkadaşlarımı görmezsem rahat edemezdim, okuldan eve gelirdim mutlaka birini görmek isterdim. Çocuklukta arkadaşlarınız sizin için ayrılmaz birer parçaydı, şimdi hepsini unuttuk. Çoğunun adını bile hatırlamıyoruz. Belki otobüste ya da bir vapurda yan yana oturmuşuzdur ama tanımıyoruz bile. Yalnızlaşıyorsunuz.

Yeni kardeşlerinizle ne zaman buluştunuz, kaç yaşında geldiniz?

Fakat bütün o yalnızlaşmanın içinde okuyordum, kardeşlerimi zaten önceden fark ettim. Üniversite yıllarında başlamış oldum, beni etkileyen bir bilgi dağarcığı

vardı, elindeki avuçları ışık olarak yansıyan pek çok bilim insanının, sanatçının, Mason olduğunu okuyan herkes gibi biliyordum. Bunu anlamam zaman içerisinde oldu, 1980'lerde oldu.

O fark ediş sonra size neler söyledi, çağrıldığınızı hissettiniz mi?

Ben zaten oradaydım,

Bu önlüksüz Mason dediklerimizden

Kesinlikle, ben zaten oradaydım. Ben bu gün sizlere kardeşlerim demeseydim de, sizler benim kardeşlerimdir. Bunu söylemenin ritüeli, kapısı açılmamış olsaydı bile ben zaten bildiğim için aydınlanma tarihini uygarlık tarihi boyunca...

Yani sizin yaşamınız sizi buraya hazırladı neredeyse, bütün yaşamınız buraya çıkan bir yoldu...

Kesinlikle... çünkü benim hayatım ışık toplayıp bu ışığı kendi yüzümü aydınlatmak felsefesinde oluşmamıştır. Okuyan her insan avucunda bir ışık biriktirir ve bir yol ayırır gelir... ya bu ışığı kendi yüzünü aydınlatmak için kullanacak ya da karanlıktaki insanı fark edecek ve anlayacak ki ışık karanlıkta güzel, tutacak o ışığı karanlığa taşıyacak... karanlığın üzerine yürüyecek. O zaman zaten bu kapıdan içeri girdin demektir.

Peki, bu armağanı kendinize hangi yıl verdiniz?

İstanbul oyuncak müzesini kurmak için çok yoğun çalışıyordum. Göztepe'de o tarihi köşkü oyuncak müzesi yapmak istiyordum, kitaplarım, tek kişilik oyunum vardı, tabi beni okuyanlar izleyenler var, bunların arasında kardeşlerimiz de var, ben onları tanıımıyordum ama onlar beni okudukça, izledikçe tanıyorlardı.

Aslında buluşuyorduk yani yazdıklarım, gösterilerde anlattıklarım buluşuyorduk. Sonra bir gün bana bir haber geldi seninle görüşmek isteyenler var, zaman ayırır mısın onlara diye.

Bir şeyler hissettiniz mi?

Benim 6. Hissim kuvvetlidir.

Şair, müzeci ve mason...

Sunay Akın 1962 Trabzon doğumludur. İlk çocukluk yıllarında çay tabaklarının içinde gördüğü Kız Kulesine 10 yaşında kavuşur. Ailesi, daha iyi eğitim imkânları olduğu için İstanbul'a yerleşir ve Sunay Akın İstanbul'la arkadaş olur onu dinler bizlere de anlatır sırlarını bu büyülü kentten. Şairimiz, kağıt gemilerden emekli bir kaptan olarak yazmaya başladığı şiirlerini 1989'da 'Makiler' adıyla yayınladı. Bu ilk eserinin arkasına da birer martı gibi 'Antik Acılar', 'Kaza Süsü' ve '62 Tavşanı' adlı şiir kitaplarını sıraladı. Düzyazıda da , ancak bir şairin yazabileceği konulara el attı. Bu alandaki eserleri İstanbul'un Nazım Planı, Kız Kulesi'ndeki Kızılderili, Ay Çöreği ve Deniz Yıldızı, Önce Çocuklar ve Kadınlar, İstanbul'da Bir Zürafa, Onlar Hep Oradaydı, Kırdığımız Oyuncaklar, Kule Canbazı, Tuncay Terzihanesi, Ay Hırsız ve Çorap Kaçığı'dır. Birçok radyo ve televizyon programına imzasını atmıştır.

Türkmax'ta her Cumartesi günü saat 20.45'te yayınlanan Sunay Akın'la Hayat De-yince adlı programı hazırlayıp sunmaktadır.

Yazarımız, Marmara Güzel Sanatlar Fakültesi ve Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nde dersler vermiştir. Tek kişilik oyunuyla da yurt içi ve yurt dışında sayısız gösterilerle geçmişten bugüne köprüler kurmakta ve 'Bir milletin gerçek değerleri hisse senetleri değil, hissi senetleridir' sözüyle de bu yolculuğuna devam etmektedir.

Bir şairin kurduğu ilk müze olan İstanbul Oyuncak Müzesi de Sunay Akın'ın en büyük düşü olarak İstanbul Göztepe'de ziyaretçileriyle buluşmaktadır.

Peki, bunu istiyor muydunuz, çağırılmayı bekliyor muydunuz?

Hayır, hayır...

Ama o zamana kadar kendiniz de gelmemişsiniz?

Hayır, hayır, tabi... çünkü hayatımda bu olacaksa olurdu... taşırın damla gibi olmuştur... ama taşırın damla benim için kabın içine düşen ilk damladır. Biriktikçe damlalar zaten olacaksa olur. O buluşmada çok komik bir şey oldu. İyigün Özütürk ile Muhterem Osman Bayılksen beyefendi ile buluştuk, sohbet ediyoruz bana kendini tanıttı, anlattı ve sözlü olarak bu kapıyı açtı fakat Osman bey, okuyan biri olduğum için biliyorum iyi kötü yapıyı, çok saygılı davranıyordu. Diyordum ki İyigün usta herhalde, diğeri de çirak veya kalfa çünkü İyigün beyin yanındaki saygısı hürmeti, efendiliği, tevazusu... Gözlerim açıldığında Osman Üstad-ı Muhterem koltuğunda oturuyordu. Aslında ben orada masonluğu gördüm, o günü hiç unutmam.

Bu tevazu nasıl kamçladı sizi ve o tarihten sonra bu kapıdan içeri girdiğiniz günden beri neler değişti duygularınızda ve düşüncelerinizde?

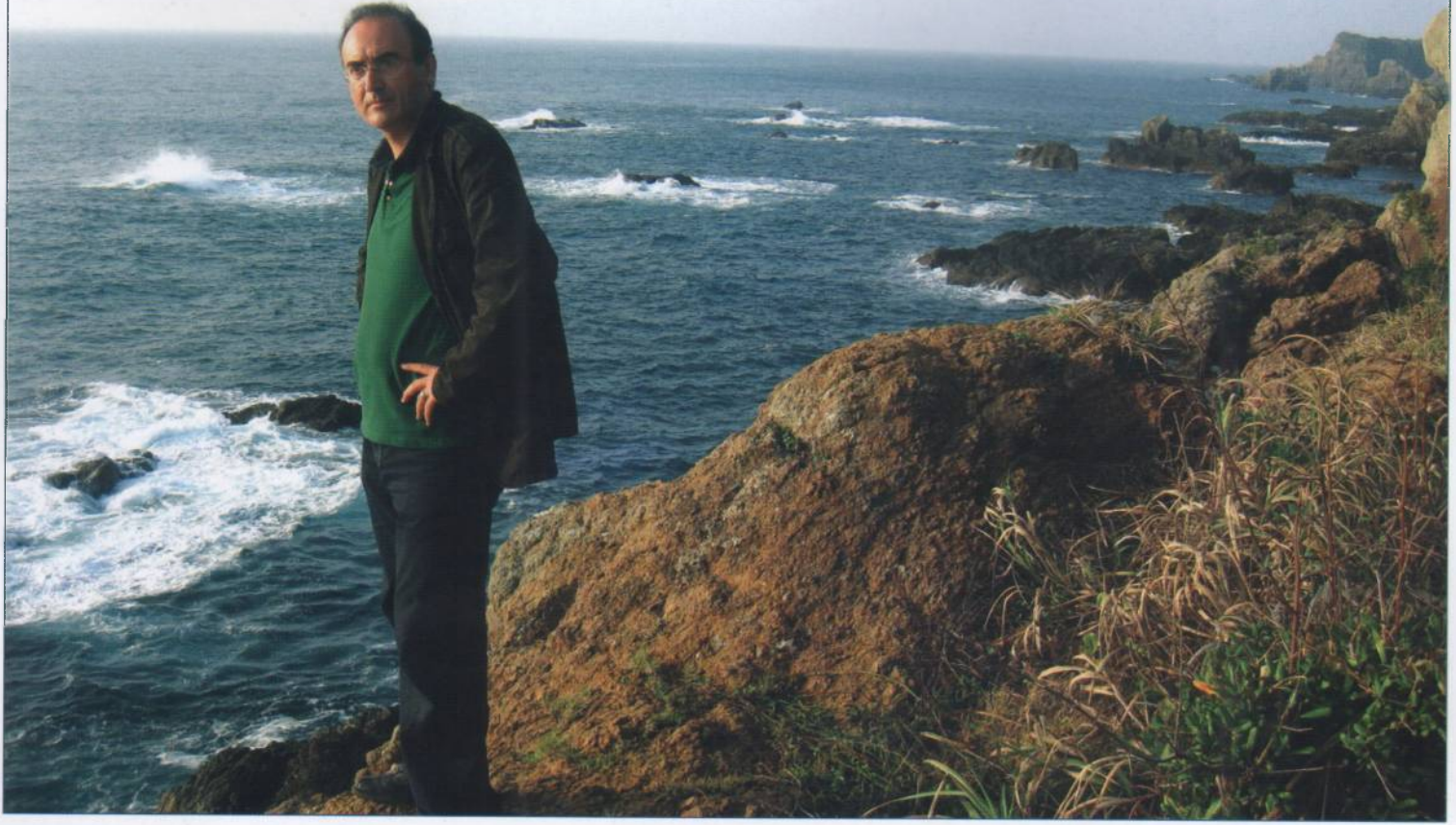
Bakin şöyle söyleyeyim, ilk eşimle paylaştım, her şeyi anlattım. Hiç unutmam, toplantıdan sonra aklımıza şu geldi... bizim etrafımızda kim Mason olabilir kimler var ve aklımıza gelen, alçak gönüllü, zor gün dostu, etrafına ışık saçan kimler var diye düşündük.

Gerçekten bu seçkinlik biçimi sizi yanıltmadan o insanlara götürdü mü?

İsimlerin hepsi de doğru çıktı. Hepsini aradık ve evet dediler. Bu büyük bir sevinçti. Ben uçak beklerken, bir toplantıda, kongrede, kalabalık bir yerde hala bakırım kimler kardeşimiz olabilir diye. →

Sunay Akın, Japonya'da, Ertuğrul fırkateyninin battığı kayalıkların önünde

Birileri size bu ilhamı verir.

Yani... o gözle bakıyorum

Olsun olmasın...

Bravo. O üç kişiden ikisi mutlaka kafamda bu unvanı almıştır diğeri de önlüksüzdür. Bunun insanlara teklif edilmesi bir yerde hayatı getirdiği bir şeydir. Böyle bir teklif olmazsa, böyle bir buluşma olmazsa yine aynı şekilde aynı ırmak içerisinde akar gider, onların ışığı bizim ışığımız, bizim ışığımız onların ışığıdır zaten. Biz kendimiz için değil bütün insanlık için mutluluk mabedi yapıyoruz, güzel olan bu... benim düşüncem yonttuğumuz taşın en güzel tarafını içeriye değil, dışarıya baksın ki anlaşılın tarih boyunca bu insanların ne yapmak istediği.

Gerçekten kendi yaşamınızı, kendi felsefenizi, ahlak felsefenizi yeni bir düzene, biçime yoruma da kavuşturdu mu?

Çok

Bu bakış açısı, bu geçmiş sizi yeniden nasıl düşünmeye sevk etti?

Öncelikle bütün kendi birikimimi, yapmış olduğum hamleleri, satrançtaki gibi, bilgi taşlarını görebilmek ve bu taşlarla hamle yapabilmektir. Bilgi taşları dizmek değildir. Bizim toplumumuzda, bizim eğitim anlayışımızda, bize taş dizme olarak verildi, ama yarın daha güzel olsun diye hamle yapmak bizim eğitim sistemimizde verilmez. Benim zaten kitaplarımla her şeyimle hayatta felsefem bu. Zaten ben mabette o yerdeki satranç karaları görünce çok şaşırırım, ilk dikkatimi çeken o oldu. Ben bunu hep söylüyordum, gösterilerde, tv programlarında bunu söylüyordum, görünce çok şaşırırım.

Peki, bundan yola çıkıp bütün o diğer sembollerini kendi şair düş gücünüzle ve bu birikiminizle nasıl algıladınız?

Diyelim kitap hazırlıyorum, benim kitaplarım düz yazılarım şiirlerim olsun

uzun sürenin birikimidir çünkü bilgi toplayacaksın. Uzun süredir ayakkabıyla ilgili bir kitap hazırlıyorum, tasarlıyorum. Ayakkabıyla, insanlığın uygarlığın, aydınlanmanın tarihini anlatıyorum. Anadolu'da bir kadın, kocası uyuyunca, onu terk edip aşığıyla kaçıyor bir gece. Soluklanırken bir ara, kadın diyor ki ayakkabımın içinde bir şey var, beni rahatsız ediyor, dur da onu çıkarayım. Bir bakıyor ayakkabısının içinde bir tomar para. Aslında terk ettiği kocası her şeyin farkında, diyor ki bu kadının bende emeği var.

İşte burada yaşam "şair" olmuş.

Biliyorsun bu adam, Aşık Veysel. Bakın hep okumaktan bahsediyoruz, burada da şöyle bir çelişkiye düşüyoruz. Aşık Veysel hayatında kaç kitap okumuş? Görmüyor ki okusun, demek ki çok başka bir kitap var okumamız gereken. Şimdi siz Aşık Veysel'e önlüksüz demezseniz olur mu? Bakmakla görmek aynı şey değil, ben görmeye, gördüğümü anlatmaya başladım. Tarih öncesi imgeler... Nasıl ki insanın DNA'sı var ya üstadım, göremeyiz edemeyiz ama içimizde var, sağlığımızı

her şeyimizi o belirliyor. Tarih öncesi imgeler, yazıdan önce insanlar tarih öncesi semboller, şekiller kullanıyorlar. Şimdi çok eski bir imgedir bu... hayat ağacı çizilir ve yanına iki hayvan koyulur, biri erkek biri dişi... Yılan, balık vs. Hayat ağacı dişiliği sembolize eder ama bu imge zaman içerisinde üçgen olur. Çok dikkatli baktığında, hayat ağacının içinden bir göz sana bakar. M.Ö. 6000 yılından bir imge... üçgen, göz ve iki yanında zıtlıklar, erkek ve dişi, gündüz ve gece, güneş ve ay, bir de üçgen ve göz.... Bu nerede var başka biliyor musunuz? Doğu'da var... başka? İstanbul'daki boyacıların sandıklarının üstünde var... Aslında bu metafor, bu simge, hayatın içinde hep var, sadece mabette değil.

Önümüzde doğru okunmayı bekleyen bir hayat var.

Örneğin, sonradan gördüm ben de bunları. Divan gölü küresini gördüm. II. Mahmut türbesinin hemen yanında bir çeşme... O bir çeşme değil, bir sütun ve bir küre... ne zaman dikilmiş bu buraya? Çok araştırdım, zor oldu ama buldum. 1839. Ne demek? Sadrazam Ali Paşa Kardeşimiz, Mustafa Reşit Paşa kardeşimiz... Fransız ihtilali, aydınlanma... Bunlar hep önümdeydi ama onları görmemi engelleyen bir

duvar vardı, Mason olunca bu duvar kalktı. İstanbul'un en güzel semtinin adı nedir, bana söyler misiniz? Bir grup insan o dönem gizlice buluşuyor, yolda karşılaştıklarında kimse anlamasın diye birbirlerine selam bile vermiyorlardı. Demokrasi istiyorlardı. Toplandıkları yere bir ad konulsun, burası o adla anılsın istiyorlar ve bu ad, İstanbul'un bir semti bugün: Fikirtepe. Bu adı koyan kim biliyor musunuz? Namık Kemal Kardeş. Bunlar benim ışıktan içeri girdikten sonra öğrendiklerim... bunun gibi sonsuz öykü, hayatı aydınlatan, güzellik katan o büyük fotoğrafı gördüm.

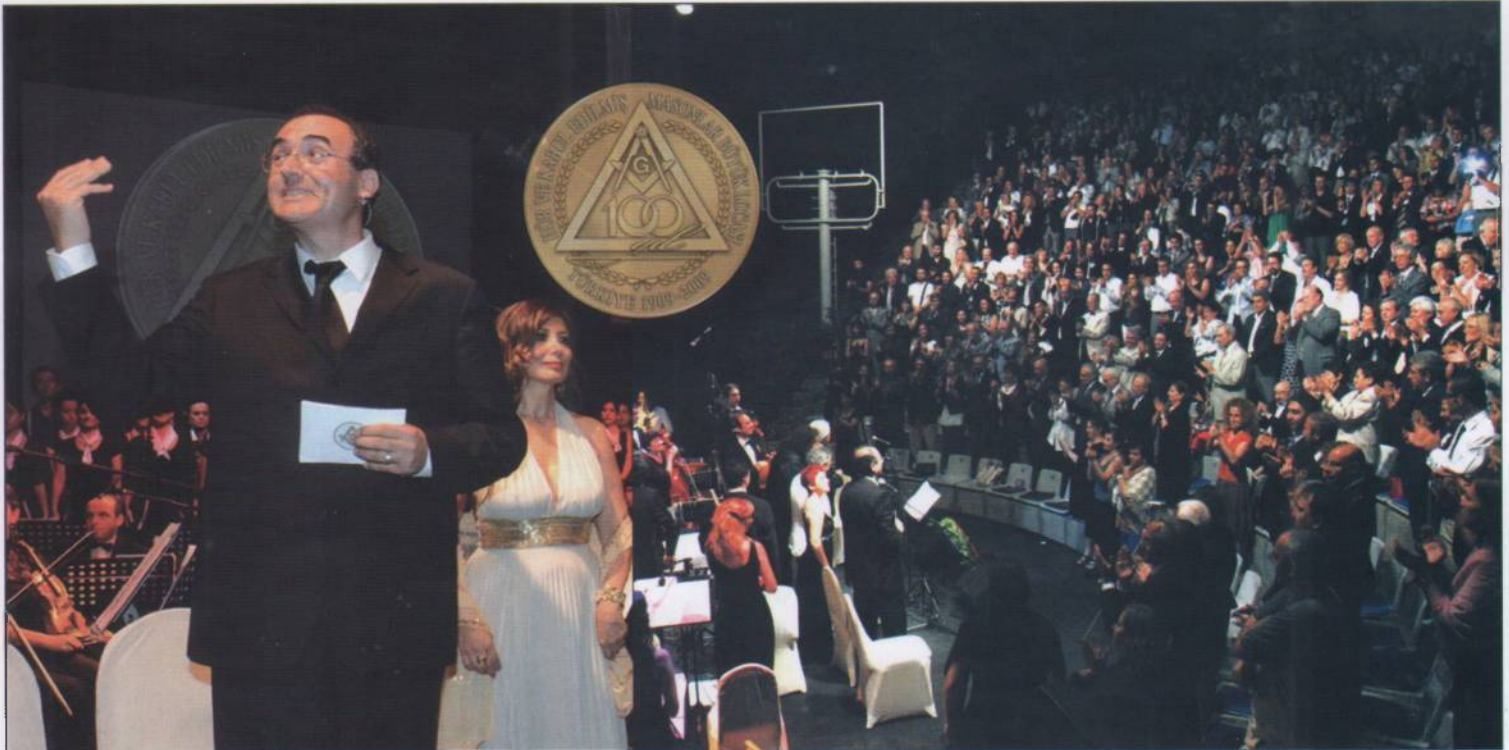
Bütün bu hikâyenin size getirdiği heyecan ve birikimle, insanlığa çıkıp, televizyondan veya basılı bir şekilde Masonluğu anlatmanız gerekseydi nasıl anlatırdınız? Nasıl bir çağrı olurdu sözlerinizde?

Uygarlık tarihi boyunca hep elden ele, kuşaktan kuşağa dolaşan bir ışık vardır. Elleri hep yanık ve is dolu insanlar masonlardır ve bu ışığı taşımışlardır karanlığa karşı. Masonluğu bir doğumhanenin kapısında arayın, oradadır çünkü Besim Ömer Paşa Gülhane Parkında ilk doğumhaneyi kurmuştur. Karşı çıkanlar, bunun şeytan

işi olduğunu söyleyenler olmuştur. Affedersiniz, piçhane dediler. Besim Ömer Paşa, Fransa'da çok yüksek eğitim almış, bu bilgiyi insanlara getirmek için ülkesine dönmüştür. İlk doğumhaneyi açtığında kapısında taşlanıyor ama yılmıyor. Bunların karşısında bir adım bile geri atmaya caksınız diyor. Bir kızımız ameliyathaneye girdiğinde alnında bir serinlik hisseder. O, Besim Ömer Paşanın elidir, korkma kızım der. Kapıda bekleyen baba adayına, o sevinci, o mutluluğu veren bir kardeşimizdir. Masonluğun kapısı işte o doğumhanelerin kapısıdır. Düşünsene o kızımız, o rahatlığı, iç huzurunu hissediyor, kapıda bekleyen baba adayı bunu hissediyor. Bu iç huzuru onlara veren kim? Masonluğu anlatmaya kitaplar yetmez ama ben olayın nabzını buradan tuttum.

Felsefi derecelerde çalışıyor musunuz?

Evet ama ne yazık ki zaman ayıramıyorum fazla çünkü ben ağır bir işçiyim. Bir yandan kitaplar, bir yandan gösteriler, müze çalışmaları... Hep dışarı koşturmaya çalışıyorum bu da bir zaman yoğunluğu yaratıyor. Kalbim felsefi derecelere daha fazla adım atmaktan yana ama karanlığa karşı da daha çok adım atmamız gerekiyor diye düşünüyorum. →

Sunay Akin 100. yıl anısına ENKA açık hava tiyatrosunda yapılan törendeki sunumuyla büyük ilgi topladı.

Sunay Akın Japonya'da Franz Kafka müzesi önünde

Tabi ki, bu herhalde bir Mason olarak da görevimiz. Bugünkü Türkiye ile düşündüğünüzde... siz Türkiye'deki Masonluğa politik olmasa da entelektüel olarak nasıl bir sorumluluk veriyorsunuz?

Dediğim gibi, bir aydınlık ve karanlık kavgası var. Bu hiç bitmemiştir. Bir satranç oyunudur bu. Bu oyun her yerde oynanıyor.

Ve hiç bitmeyecek

Hiç bitmesin, yoksa hayat biter. Güzele baktığın zaman mesela ne vardır... mesela bir senfoni orkestrası. Eğer bir senfoni orkestrasının heyecanı, coşkusu bu ülkeye tanıtılmamışsa, bu ülkede demokrasi olamaz. Orkestrada tek bir enstrüman yok ki... Aynı müzik, düşünce özgürlüğü ama bir aradalık... Düşünceler de enstrüman gibi, hayata güzellik katar ama düşünce özgürlüğünü herkes benim gibi düşünsün diye algılıyorlar. Yani orkestrada herkes keman çalacak. Hayatı çok politize ettirdiler bize. Bunun ise çok üstünde akan bir ırmak var. Güzellik sevgisi,.. Klasik müzik, orkestra sevgisi olmadan demokrasi olur mu sanıyorsunuz. O büyük müzisyenlerin uyumunu sevmeyenlerin meclisi kakofoniyle oluşur. Bu politika değil, politikayı hiç sevmem ama bizde her şey çok politize edilmiş, bunun da nedeni kadercilik anlayışı. Bir olay olur, olayın ardından uzmanlar iki gruba ayrılır. Bu mudur? Ben

bilmeyeni severim çünkü bilenle bilmeyen aynı adamdır. Aydınla bilmeyen aynı adamdır, aydın daha bileceği çok şey olduğunu bilir, o yüzden bilmeyenle aynıdır. Aydın ışığı bilmeyene uzatır ama ikisinin arasında bir kişi vardır, ben asıl ondan korkarım: yan aydın. Ne yazık ki bizim ülkemiz de bir yan aydınlar cenneti.

Hangi düşünürlerle düşünme serüveninizin ilerlediğini hissettiniz? Aydınlanmaya dahil olsun olmasın, son dönem filozoflar dahil. Düşünme serüveninizi hangi ustalara borçlusunuz?

Çok isim var ama bir sevgi mabedi kurmak için ortaya bir düşünce koyan herkes diyorum. Zaten bu bir satranç oyunu, eski hamlelere bakıp küçümsemek olmaz ki.

Yani Marks gibi, Kant gibi, Hegel gibi, düşünce yapınızı çok belirlediğiniz hissettiğiniziz...

Farklı bir şey söylemek istiyorum. Charlie Chaplin. Charlie Chaplin'in hayat öyküsünü anlattığı bir kitap vardır. Burada her şeyi görecektir. Bir de Eduardo Galeano. Uruguaylı bir yazar. Ben Kızılderililerle ilgili bir kitap yazdığım için Kızılderili düşünce yapısını çok iyi anlayabiliyorum ve kendime yakın buluyorum. Galeano'nun o tarihte söylemiş olduğu, beyaz adama karşı söylediği sözler... Herman Melville... Mobydick... ilk okuduğum ki-

tap da odur. İnsanın kendi içine yaptığı bir yolculuktur o aslında. Genç bir kardeşim bana kitap sorsa bu kitabı öneririm ona.

En son olarak şunu sormak istiyorum. Şimdi Sunay Akın ne olmaya çalışıyor?

Çok özür dilerim, lafınızı bölüyorum. Şu aralar Montaigne'in denemelerini okuyorum. Onun denemelerini de çok iyi okusunlar. Büyük bir düşünür.

Şimdi heyecanla olmaya, yapmaya çalıştığınız şey ne?

Çok kısa bir öykümün, çalışmamın da ipuçlarını vermeye çalıştım söyleşinin başında, şu ayakkabıyla ilgili olan... Çok düşünüp yıllarca topladım. Taşları görüp, hamleler yaptım. Şimdi onu yazmaya başladım. Bir yandan da ülkede müzeciliğin ön plana çıkmasını istiyorum, müzeciliği önemsiyorum çünkü aydınlanmanın mabedi müzelerdir. Müzeler toplumların hafızasıdır, belleğidir. Demokraside bizden ileri olan ülkelere bakın. Onlar o seviyeye gelip sonra müzelerini açmadılar, önce müzelerini açıp, taşlarını yontarak oraya geldiler. Müzeleri olan toplumlarda birlikte yaşama kültürü oluşur, yoksa mümkün değildir.

Kardeşlerinize son olarak ne söylemek istersiniz?

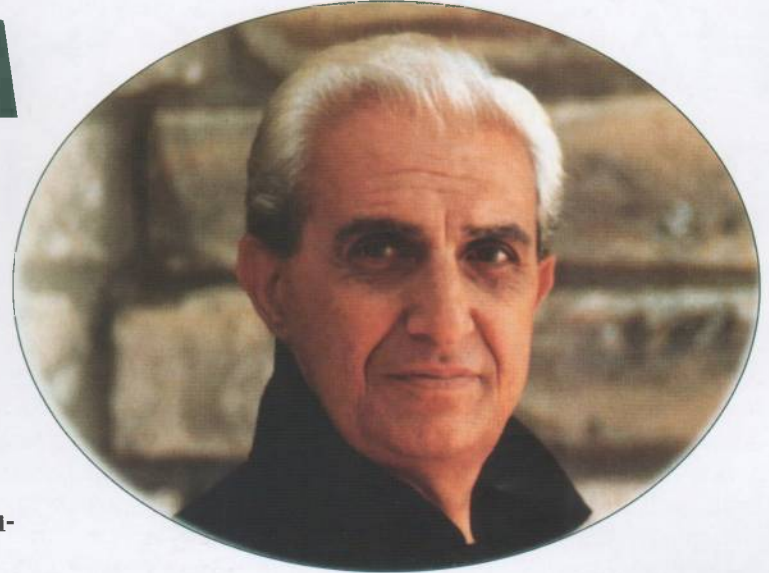
Bir yemin ettik. Bu yemine sadık kalınlar ve önce kendilerinin, sonra ülkelerinin ve dünyanın daha aydınlık, daha uygar bir hale gelmesi için çalışsınlar. O yemini de unutmasınlar. O yemin, siyasetin ve politikanın çok üstünde bir şeydir. Hayat çok politize edildiği için tüm algılarımız politize edilmiş durumda... bir kavga kültürü almış başını gidiyor. Tamam bunlar da yapılır ama hayatın esası bunlar değildir. Şunu da unutmasınlar kardeşlerim, bir taşı delen suyun gücü değil, damlaların sürekliliğidir.

Şunu gördüm, süreklilik, devam, bizim ilk ilkimizdir. O zaman ne yaptıklarını ve ne yapabileceklerini açık bir şekilde görürler. Önce yelkenlerini açacaksın, yoksa rüzgâr eser ama sen yelkenlerini açmadığın için hiçbir yere gidemezsin. Rüzgâr hep eser.

MÜSAVAT'TA BİR ÖMÜR İBRAHİM ŞEVKİ FİGEN

Şevki Figen 26 Kasım 1924'te doğdu. Babası Osman Şevki Figen 1935 öncesi Selâmet Mahfelinde tekeris edildi, 1948 den sonra da 11 numaralı Müsavat Locasının kurucuları arasında yer aldı.

Alman St. Georg Lisesi'ni bitirdikten sonra Robert College İnşaat Mühendisliği bölümünden mezun oldu, Karayolları Ankara Bölge Müdürlüğünde çalıştı, 1949-50 yıllarında İstihkâm Yedek Subaylık dönemini takiben Jet uçakları Hava Limanları inşaatlarında çalıştı ve 1952'de Master için ABD'ye gitti. Master sonrası ABD'de proje mühendisi olarak çalıştı, 1959'da Türkiye'ye döndü, Türk Otomotiv Endüstrilerinde Genel Müdür Yardımcısı, Mobilgas'da Genel Müdür oldu, Kenya ve Habeshistan'da özel etütlerde bulundu, Henkel ve Yapı Kredi ortaklığında Turyağ İzmir'de önce Genel Müdür sonra da CEO olarak görev yaptı, 1989 sonunda emekli oldu.

Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Rotary, TÜSİAD Yüksek İstişare Kurulu, ESİAD (Ege Sanayi ve İş Adamları Derneği) ve benzer kuruluşlarda görev yaptı.

1962'de evlendiği eşi Evin Keseroğlu Hemşireyi 1980'de Houston'da bir kalp ameliyatında kaybetti. İkinci eşi Leyla Ok-sar'la 1983 sonunda evlendi. Leyla Hemşire 2002 yılında akciğer kanserine yenik düştü.

Masonik yaşamı:

19 Ekim 1951'de, Müsavat Locasında (Safiye Ayla Apartmanı) tekeris edildi. 26 Ekim 1968'de Büyük Loca tarafından gö-

revli olarak (035) Freedom Locası kurucularından oldu, tekrar Müsavat'a döndü. İzmir'de ikamet ederken 1976'da (042) Ephesus Locasına tebenni etti ve 1980'de Locanın Üstad-ı Muhteremi oldu. Yüksek

Şûra'daki çalışmaları sonucunda da 1998'de 33. dereceye iykaf edildi.

Şevki Figen'in ilk eşinden oğlu Alp Figen de Müsavat Locasında Kardeşimizdir.

Hürmasonluk Yolunda 60 Yıl

25 Mart 2002 günü, 11 numaralı Müsavat Locasının 61. ve Şevki Figen'in 60. yıldönümleri beraber kutlandı. Yıldönümlerinde tekeris uygulamayı gelenek haline getiren Müsavat Locasında bu defa da iki aday tekeris edildi. Daha sonra Üstad-ı Muhterem Abdülkadir İlbeyli, Masonluğa attığı ilk adımdan itibaren

Müsavat Locası arşivinde Şevki Figen'e, kendisiyle ilgili fotoğraflı, kalın kaplı Müsavat arşiv dosyasını ve bir plaket verdi. Banş Erman'ın düzenlediği telli dosyada teklif levhası ve talepname fotokopilerinden başlayarak, Locada yaptığı konuşmaların metinleri dahil olmak üzere, günümüze kadar gelişen tüm yazış-

malar bulunmaktadır. (Bu kitap örnek olarak Arşiv Komisyonumuz tarafından değerlendirilecektir.)

Tesadüf olarak bu anlamlı günün iki gün öncesinde, TÜSİAD Yüksek İstişare Kurulunda geçmiş hizmetlerine teşekkürle, 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından özel bir ödülle onurlandırılmıştı.

HASAN VEÇİH BEREKETOĞLU

07.08.1895 RODOS'TA DOĞDU, 21.06.1971 ANKARA'DA ÖLDÜ.

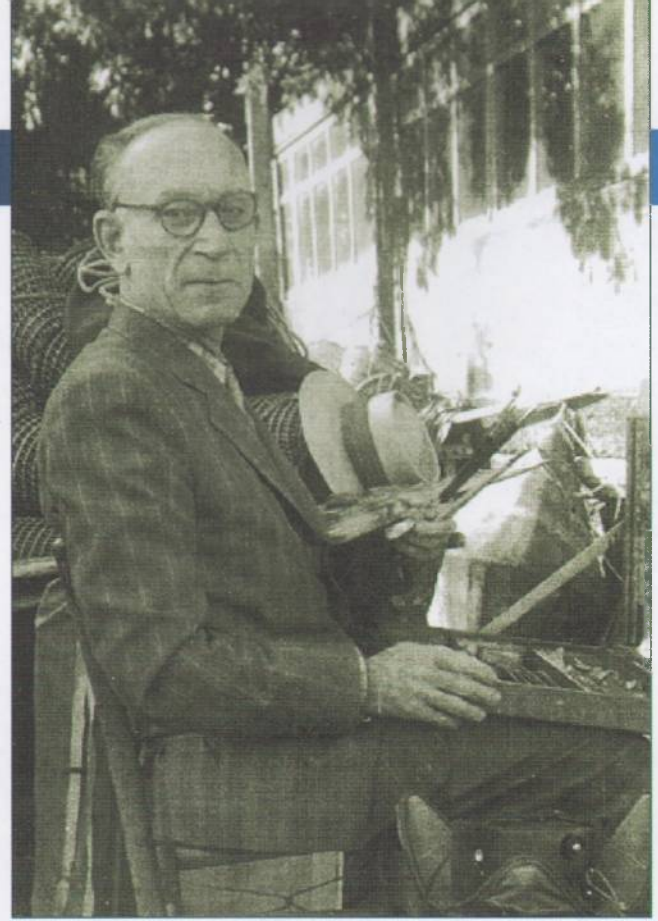
Onur Soysalan

Hasan Vecih Bereketoğlu, Babası Bereket-zade namı ile anılan Kadı asker Cemal Molla, annesi İsmet Hanım'dır. Çocukluğu, babasının adeta sürgün gibi gönderildiği Mısır ve Rodos'ta geçen Hasan Vecih'in doğum yılı üzerine birbirini tutmayan yayınlar yapılmıştır. Bazılarına göre Hasan Vecih 1890, bazılarına göre 1892 ve 93, bazılarına göre de 1895 yılında doğmuştur. Onun Mısır'da doğduğunu yazanlar varsa da kendisinin Paris'e gittiğinde, biyografisini verdiği ressam Galip Bey'in kaydına göre Rodos'ta doğmuştur. İlk ve orta eğitimini de Rodos'ta yapan Hasan Vecih, İstanbul'a geldiğinde hukuk eğitimine başlamıştır. Resme kendi yeteneği ile yönelmiş, da-

ha sonra Galatasaray Sergisi'nde eserlerini gören Halil Paşa'nın dikkatini çekmiş. Halil Paşa kendisine iki ünlü Fransız sanatçıya hitaben yazdığı tavsiye mektupları vererek Paris'e gitmesini söylemiş, onun tavsiyesi ile bu mesleğin inceliğine Paris'te kavuşmuştur.

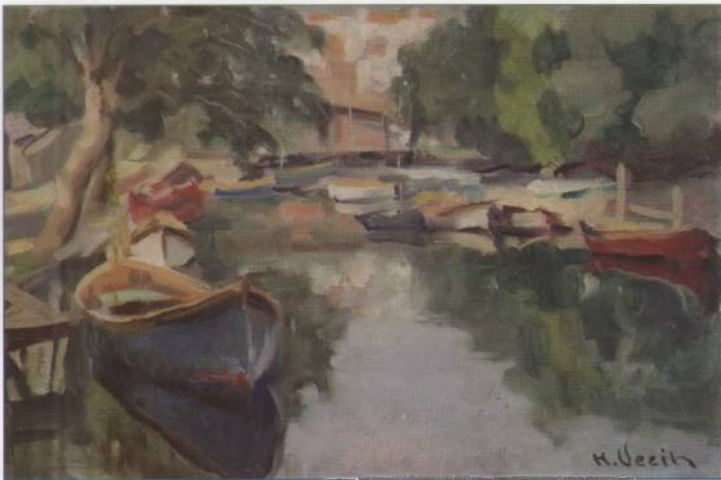
Eşi Vali Mahmut Celalettin Bey'in kızı, Jöntürklerin ünlü liderlerinden Ahmet Rıza Bey'in yeğeni Leyla Hanım'dır. 1923 yılında evlenerek gittiği Paris'te Academie Julien'de öğrenim görmüş, 1924 yılında kızı Fatma "DERİN" dünyaya gelmiştir.

Hasan Vecih Bey yaradılış bakımından çok ciddi ve temiz karakterli, işine tutkun bir kişiğe sahipti. Kısa zamanda Pa-

ris'de ki etütlerinden azami şekilde yararlandı. Bereketoğlu ailesi Paris dönüşü Kınalıada'da oturdu. Bu küçük ada onun fırçasında rengini buldu. Hasan Vecih'in Kadıköy ve Moda hayatı da doğayla baş başa yaşamasını sağladı. Sabahın ilk aydınlığında onu deniz kenarında tuvali başında görenler çok olmuştur.

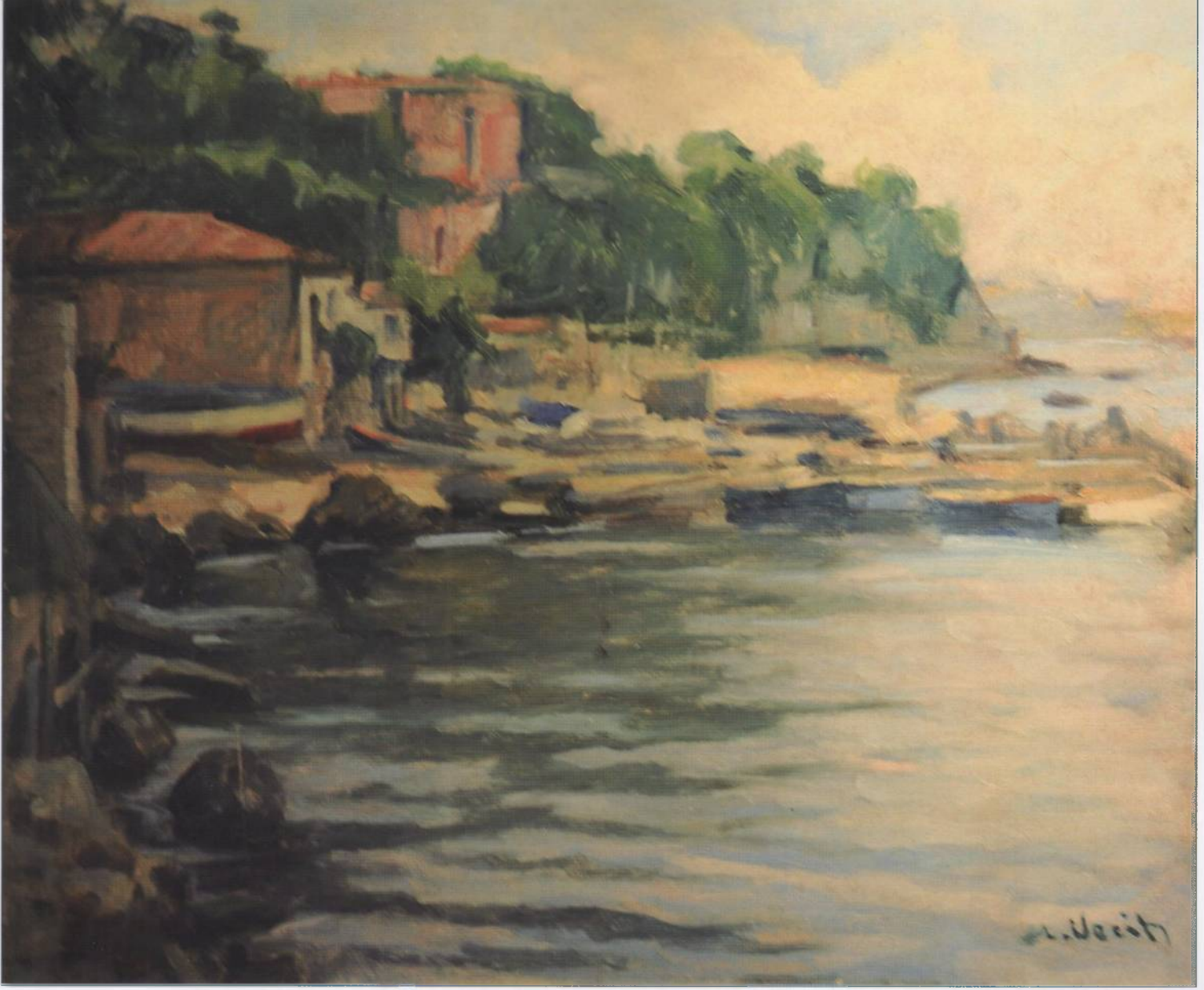
Masonik Yaşamı:
20.02.1954 Senesinde Ankara – UYANIŞ Locası'nda Tekris olmuştur. 1963 yılında gayrimuntazam olmuştur.

Hasan Vecih Bereketoğlu Kardeşimiz Milli Eğitim Bakanlığı Devlet Resim Heykel Sergilerinde bir çok eserleriyle ilgi toplamıştır.

1943 yılında eşinin ölümü üzerine Vecih Bereketoğlu Ankara'ya yerleşti. Cumhurbaşkanlığı daire müdürü oldu. 1950 yılına kadar bu görevi sürdürdü. Vecih Bereketoğlu Cumhurbaşkanlığı Köşkü'ndeki hizmetinden başka Kadıköy Halkevi Başkanlığı da yaptı. Ressamlar Cemiyeti'nin ilk Genel Sekreteri olan Şevket Dağ'ın resmi yazısı üzerine, 1924 yılında bu örgüte katılan Hasan Vecih Bey, zamanla ressamlar örgütünün başkanlığını ve genel sekreterliğini de üstlendi.

Vecih Bereketoğlu resmin her dalında fırçasını ustalıkla kullanan bir sanatkârdı. Özellikle, portrede de başarılı bir ressamdı. Kendi portresini yaptığı gibi, aile çevresindekilerin, tanıdıklarının portrelerini büyük bir istekle yapmış ve gelecek kuşaklara armağan etmiştir. Bu portreler arasında kendi başta olmak üzere, eşi Leyla Hanım, ki-

zî Fatma Hanım ve torunlarının resimleri yer almaktadır.

Onun kendi portreleri yanında Namık İsmail ve Feyhaman Duran gibi ünlü ressamlarımız da onun portrelerini başarıyla tuvallerine yansıtmışlardır. Bu iki ünlü sanatçı da H. Vecih Bereketoğlu'nun yakın dostlarındandı. Uzakta oldukları zaman yazışmalarla bu dostluk ve sevgilerini sürdürmüşlerdir.

Galatasaray'daki ve Ankara'daki sergilere katılan sanatçılar arasında en çok eserleri bulunan ressam Vecih Bereketoğlu'dur. Ölümünden sonra da değişik yıllarda, değişik galerilerde eserleri sergilenmek suretiyle anılan yaşatılmıştır. Hasan Vecih ilk sergisini 19 Haziran 1922'de Rodos'ta açtı.

Türk Ressamlar Cemiyeti'nin 4. Galatasaray Sergisi'ne 7 eserle katılmıştır: Yel-

ken, Rodos Limanı'nda, Akşam, Rodos'ta Cem Sultan'ın ikamet ettiği Fransız Sarayı, Kadıköy'de Kayıklar, Şövalye Sokağı, Mazhar Paşa'nın Portresi. 1923 Türk Ressamlar Cemiyeti 5. Sanayii-i Nefise Sergisi'ne Vecih Bey 6 tablo ile katılmıştır: Şapkalı Kadın (Portre), Kadın, F. Bey'in Portresi, Üç Portre. 1924 yılında Hasan Vecih Bey, Türkiye Ressamlar Cemiyeti'nin 6. Galatasaray Sergisi'ne 7 eserle katıldı: N. Bey'in Portresi, Sabah Kahvesi, Madam M. Portresi, Kadın Başı (Etüd), Fenerbahçe (Belvü), Yoğurtçu Deresi, Elmalar. 1925 Türk Ressamlar Cemiyeti 7. Galatasaray Resim Sergisi'ndeki eserleri: Portre, Balıkçı Kayığı, Moda Kayıkhaneleri, Moda'da Balıkçı Kahveleri, Kuşdili Deresi, Lodos, Etüd, Küçük Moda Burnu. 1926'da 8. Galatasaray Sergisi'ne 7 eseri ile katılmıştır: Yoğurtçu Deresi, Tahta Köprü, Dere, Sebzeler, Lodos, Küçüksu'da Portre. —>

V. Bereketoğlu 1930 yılında Güzel Sanatlar Birliği Resim Şubesi'nin Galatasaray Sergisi ile Ankara'daki Resim Sergisi'ni Şevket Dağ'la birlikte düzenlemişlerdir. Bu iki ressam aynı yıl açılan iki sergiye de 10'ar eser ile katılmışlardır. Vecih Bereketoğlu'nun sergideki eserleri: Kınalıada, Halıç'te Kar, Dere, Yalılar, Beyaz Köşk, Karacaahmet Serviler, Deniz Kenarı, Kınalıada'da Kayalar, Ekin (Etüd). 1933'de Ankara Sergisi'nde Fenerbahçe ve Kurbağalıdere eserleri gözde tablolar olarak seçilmiştir.

Güzel Sanatlar Birliği'nin 18. Sergisi Galatasaray'da açılmış, Hasan Vecih Bey 5 eserle katılmıştır. Güzel Sanatlar Birliği'nin 15 Temmuz 1934 günü açılan 19. Sergisi'ndeki 25 tablo arasında Bereketoğlu'nun biri natürmort 8 tablosu bulunmaktaydı.

Güzel Sanatlar Birliği'nin 20. Sergisi'nde sanatçının en beğenilen eseri Kayıklar oldu. 1936 yılında Güzel Sanatlar Birliği Resim Şubesi'nin 13. Ankara Sergisi'ne 26 sanatçı 150'ye yakın eserle katılmıştır. En çok eser sahiplerinden biri de Vecih Bereketoğlu'dur.

1939 I. Resim Heykel Sergisi'ne Dağ, Limanda Sabah, Köy Bahçesi adlı eserleri ile katıldı.

Milli Eğitim Bakanlığı 8. Devlet Resim ve Heykel Sergisi 1947 yılında Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Salonu'nda açılmış, Bereketoğlu üç tablo ile katılmıştır: Ankara Evleri, Bakır Kap, Salacak. 1948 yılında Güzel Sanatlar Birliği Galatasaray Sergisi açılmış. Cemiyetin 30. Yıl Sergisine Vecih Bereketoğlu 6 tablo ile katılmıştır: Portre, Çankaya'da Akşam, Kavaklıdere'den, Bakır Kap, Meyveler, Yıldızlar.

Güzel Sanatlar Birliği 40. Yıl Sergisi'ne 3 tablo ile katılmıştır: Fenerbahçe'den Kırmızı Güller, Natürmort. 46. Yıl Sergisi Fransız Konsoloshanesi'nde açılmış. Bereketoğlu iki portresi ile katılmıştır. Güzel Sanatlar Birliği Resim Şubesi'nin 46. Yılı'ndaki sergisinde Dikmen (Ankara), Bakır Kap ve Portre adlı eserleri yer almıştır.

Kızı Fatma Hanım, İsmet İnönü'nün yakın mesai arkadaşlarından olan Tarih Vakfı tarafından anıları yayınlanan Haldun Demir'le evlendi. Vecih Bereketoğlu 21 Haziran 1971 yılında hayata gözlerini yumdu.

Bir Sokağa Adı Verilen Ressam

Caddebostan'da tanınmış kişilerin eski yazlıklarının bulunduğu Yıldız Sokağı'nda bahçe içinde, iki katlı bir ev Vecih Bereketoğlu'nu yaşatan anılar ve belgelerle doluydu. Bu sokağa her nedense Yıldız Sokağı denilmiş. Burada yıldız filan yoktu. Olsa olsa resim sanatının yıldızlarından birinin ruhu yaşatılıyordu. Şimdi apartmanlarla dopdolu olan bu sokağın adını dönemin belediye başkanı "Ressam Hasan Ve-

cih Bereketoğlu"na çevirmek için gerekli formaliteyi tamamlattı. İlk zamanlarda çevredekilerin pek tanıyamadığı bu ünlü isim yadırgandıysa da sonradan hepsi bunu severek benimsediler. İlk zamanlar bazılarının itirazı ressam değil, soyadı ile adının uzun olmasına, emlak vergisi beyannamelerinde güçlük çekilmesine bağlıydı. Gerçekten Hasan Vecih Bereketoğlu onlar için Yıldız kelimesinden daha uzundu, ama bunun da çaresi bulundu. Sokağın adı H.V.Bereketoğlu olarak kısaltıldı.

ANIT LOCASI-147

NİHAT PAKAKAR KARDEŞ'E BÜYÜK ONUR

Avusturya Devlet
Büyük Liyakat Nişanı
Sahibi Muh. Nihat
Pakakar Kardeş

Avusturya Sen Jorj Hastanesi'nin ilk Türk Başhekimi Op. Dr. Nihat Pakakar Kardeşe, Avusturya Devlet Büyük Liyakat Nişanı verildi.

Çetin ÖZTÜRK

Avusturya Cumhuriyeti, Avusturya Sen Jorj Hastanesi eski Başhekimi Genel Cerrahi Uzmanı Op. Dr. Nihat Pakakar K. Avusturya'nın en büyük nişanı olan Avusturya Devlet Büyük Liyakat Nişanı ile onurlandırdı. Avusturya Cumhurbaşkanı Heinz Fischer'in onayıyla Op. Dr. Pakakar'a verilmesi kararlaştırılan nişan 10 Ocak 2011 günü İstanbul'da düzenlenen bir törenle takdim edildi. Avusturya İstanbul Konsolosluğu'ndaki törene Avusturya Başkonsolosu Paul Jenewein, Sen Jorj Hastanesi yetkilileri ve çalışanları Pakakar K'in ailesi ve dostları katıldı. Konsolosluktaki törende önce Pakakar ve çalışmaları hakkında davetlilere bilgi verildi ve çalışmaları nedeniyle nişana layık görüldüğü belirtildi.

Nihat Pakakar, dergimize yaptığı açıklamada, bu nişana layık görülmesinin kendisi için büyük bir şeref olduğunu ifade etti. 1980 yılında genelde fakir ve orta halli hastalara hizmet veren bir kurum olan Avusturya Sen Jorj Hastanesi'nde genel cerrah olarak çalışmaya başladığını ve 30 yıl boyunca büyük bir mutlulukla bu hizmetini sürdürdüğünü anlatan Pakakar, "1872 yılında kolera ve veba vb salgınlara karşı hizmet vermek üzere bir grup Avusturyalı rahibe tarafından kurulan hastaneye 2000 yılından sonra başhekim olarak hizmet vermeye başladığımı söyledim."

"Hastane yenileme çalışmalarının ardından daha önce reddettiğim başhekimlik görevini kabul ettim ve hastanenin ilk Türk başhekimi oldum. 71 yaşında emekli olana kadar bu görevimi sürdürdüm" dedi.

Liyakat Nişanı Takdim Töreni'nde, Büyük Loca Müfettişliği görevini sürdürdüğü Anıt Muhterem Locası Üstadı Muhteremi Okan Günay ve Önceki Üstadı Muhteremleri Ferit Ülke ve Faruk Ömrüuzak, Muh. Nihat Pakakar K.'in yanında törende hazır bulundular.

NİHAT PAKAKAR KİMDİR?

Genel Cerrahi Uzmanı Opr. Dr. Nihat Pakakar, 5 Ocak 1940'ta İzmir'de doğdu. Eğitim ve öğrenim hayatını İzmir'de geçirdi. 1966 yılından itibaren İstanbul'a yerleşti. 1980 yılına kadar İstanbul'da Sağlık Bakanlığı hastanelerinde çalıştı. 1980 yılında Avusturya Sen Jorj Hastanesi'nde göreve başladı. Pakakar hastanede görev alan ilk Türk hekim olarak 30 yıl süresince bu hastanede şifa dağıttı.

Hastanede çeşitli idari hizmetlerinin yanı sıra başhekimlik de yapan Pakakar yaş haddinden dolayı 10 Ocak 2011'de emekliye ayrıldı.

MASONİK ÖZGEÇMİŞİ

Nihat Pakakar, 19 Mart 1990 tarihinde 32.nolu Şefkat Locasında nura kavuşmuş, 15 Eylül 1992 tarihinde 98 no.lu Umud Locası kurucularından olmuş, 2003-2005 döneminde bu Locanın Üstad-ı Muhteremlik görevini üstlenmiştir.

Eylül 2009'dan bu yana 143 no.lu ANIT Locası Büyük Loca Müfettişliği görevini sürdürmektedir.

Nihat Pakakar halen Pisagor Areopajı ve Büyük Loca Yüksek Haysiyet Divanı üyesi olarak mesleğimizdeki çalışmalarına devam etmektedir.

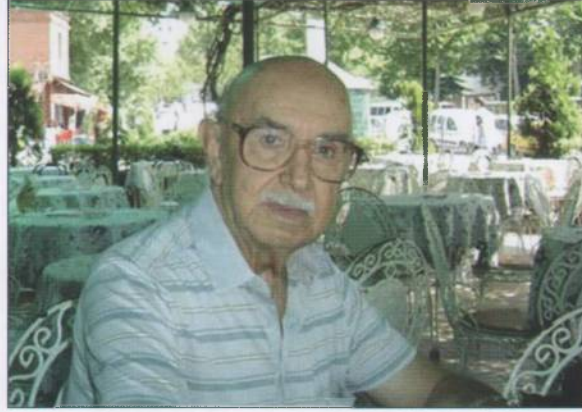

NASREDDİN HOCA'NIN TORUNU

İBRAHİM ERSARAÇ

Simge ve alegorilerle anlatma sanatı olarak da nitelendirebileceğimiz karikatür, ülkemizde yetişen dünya çapında karikatürcülerle güçlü bir sanat dalı haline gelmiştir. Bu sanatçılardan biri de İbrahim Ersaraç Kardeşimizdir.

Ergin Koparan

Karikatür sanatı, bir yanıyla resme, bir yanıyla gazeteciliğe uzanan çok yönlü bir sanattır. Ülkemizde, çizginin gücü, bir eleştiri unsuru olarak kullanılageldiğinden karikatür sanatı, Osmanlı İmparatorluğu'nda ilk gazete ve dergilerin çıkışından başlayarak mizah, hiciv ve polemik unsuru olarak toplum hayatında yer edinmiştir.

Anlatmak istediğini, simge ve alegorilerle anlatma olanağını sunan karikatür de ülkemizde güçlü bir sanat dalı olarak gelişmiş ve ülkemizde dünya çapında ünlü karikatürcüler yetişmiştir.

Karikatür sanatımızın 1950 kuşağı içinde önemli bir yere sahip olan isimlerinden biri İbrahim Ersaraç'tır. Hemen hemen bütün sanat ve mizah dergilerinde, mizah antolojilerinde çizgilerini görmeye alışık olduğumuz Ersaraç'tan burada yakın dönemde yayımlanmış olduğu iki kitabından dolayı söz etmek istiyoruz.

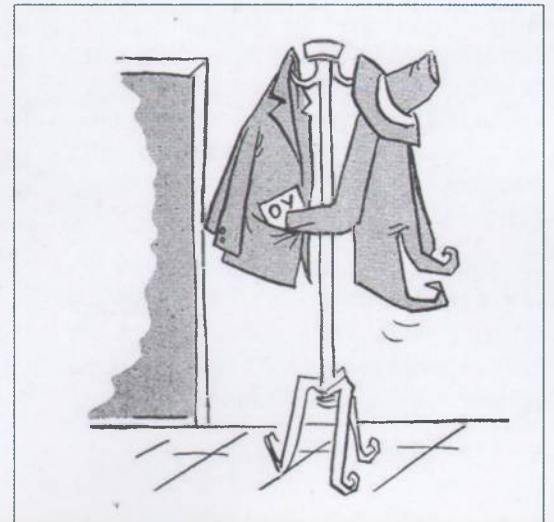
Bursa'nın Mustafakemalpaşa ilçesinde doğan İbrahim Ersaraç, "Mustafakemalpaşa ve Mizahi Esintiler" adlı ilk kitabında bu ilçedeki anılarını kaleme almış ve bu anıları çizgisiyle ölüm-

süzleştirmiş. İbrahim Ersaraç, bu kitabıyla bir anlamda hemşehrisi olduğu ve öğrencilik yıllarında halkevi kitaplığında karikatürlerini zevkle izlediği Bursalı Cemal Nadir Güler ile Ramiz Gökçe ustalarına borcunu da ödemiş oluyor. Ersaraç, ayrıca, kitapta yer alan karikatürlerinden oluşan bir sergiyi Mustafakemalpaşa'da açmıştır.

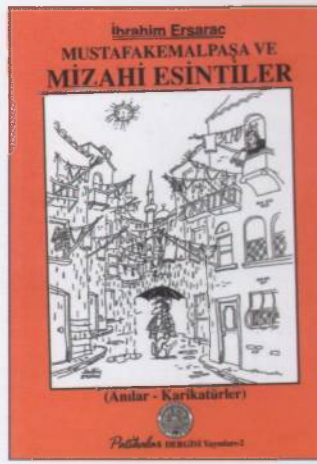
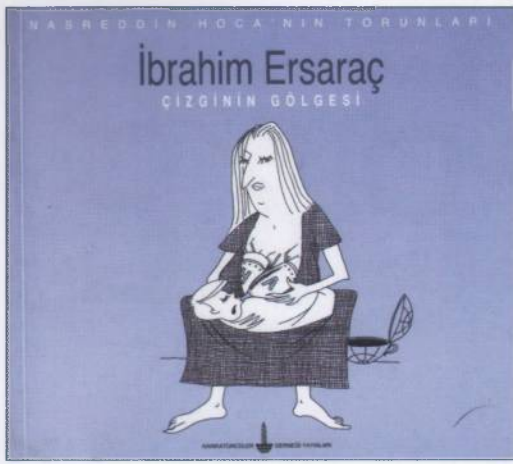
İbrahim Ersaraç, ikinci kitabında Akbaba, Dolmuş, Çarşaf mizah dergileri ve çeşitli gazetelerde yayınlanan karikatürlerinden bir seçkiyi "Çizginin Gölgesi" adıyla bir araya getirmiştir. Bu kitapta ayrıca Nail Güreli'nin Ersaraç ile yaptığı ve Milliyet gazetesinde yayınlanmış bir söyleşisi de yer almaktadır. Ersaraç, bu söyleşide eğitimcilik hayatında başından geçenleri mizahi bir üslupla anlatmaktadır.

Kitapta ayrıca, Ersaraç'ın Türk basınında tanıştığı, Halil Lütfü Dördüncü, Yusuf Ziya Ortaç, Aziz Nesin, Rıfat İlgaz ile ilgili anı ve izlenimleri de yer almaktadır. Bu kitabın yayımlanması da, kitabın başında belirtildiği gibi, Ersaraç'ın kişisel sergisi üzerine yazdığı yazıda kendisinden bir karikatür albümü beklediğini söyleyen Semih Balcıoğlu'na ve tüm okur ve izleyicilere ödenmiş bir borç sayılmalıdır.

İbrahim Ersaraç karikatürcü dostlarıyla kahkaha dolu sohbet

KİMDİR...

1928 yılında Bursa ilinin Mustafakemalpaşa ilçesinde dünyaya geldi. Gazi Eğitim Enstitüsü Resim Bölümünü 1952 yılında bitirdi. Yedek subay olarak yaptığı askerliğinin ardından tayin edildiği Kars Lisesi'nde 5 yıl öğretmenlik yaptıktan sonra İstanbul'a nakletti. Şişli Terakki Lisesi'nden sonra 20 yılını Levent Yıldız Koleji'nde resim-sanat tarihi öğretmeni olarak tamamladı. Eğitimde 40 yılını doldurdu.

Resim öğretmenliği ile karikatürcülüğü birlikte yürüttü. Yeni Gazete'de günlük karikatürler ve "Bay Yobaz" adlı bir tipi uzun süre çizdi.

Hürriyet Yeni Gazete'de "Haftanın Gölgesi" başlığı ile aktüel konular çizdi. Akbaba, Dolmuş ve Çarşaf dergileri ile birçok gazetenin eklerine karikatürler çizdi.

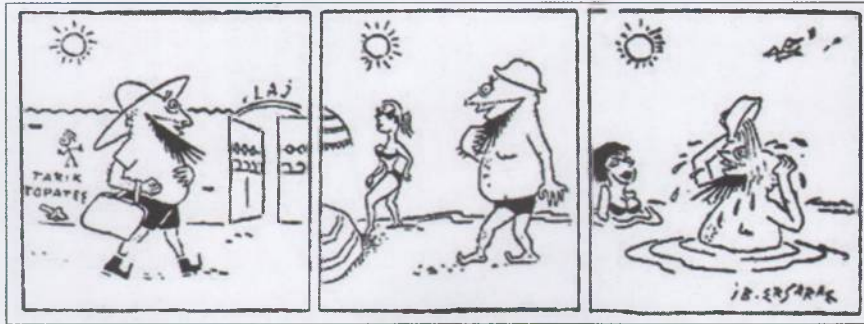

İlk karikatürü 1945 yılında Doğan Kardeş Dergisi'nde çıktı. Yıllar sonra, Doğan Kardeş Dergisi'nin karikatür ve resim işlerini 1958-1966 arasında yönetti. Doğan Kardeş'te açtığı karikatür ve resim yarışmaları ile bugünün birçok ünlü ressam ve karikatürcüsünün gelişmelerini sağladı.

Varlık Sanat Dergisi'ne desenler, kapak resimleri, illüstrasyon çalışmaları yapmak yanında sanat yazıları da yazdı. Birçok sanat dergisinde ve bazı gazetelerde sanat alanında makaleleri çıkmıştır ve çıkmaya devam etmektedir.

Karikatürcüler Derneği'nin üyesidir. Karikatürcüler Derneği'nin hazırlayıp Cem Yayınevi'nin yayınladığı, Başlangıcından Bugüne Türk Karikatürü ve Semih Balcıoğlu ile Ferit Öngören'in hazırladıkları, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları'nca yayımlanan 50 Yılın Türk Mizah ve karikatürü başta olmak üzere çeşitli antolojilerde yapıtlarına yer verilmiştir. Çizginin Gölgesi ve Mustafa Kemal Paşa ve Mizahi Esintiler, yayımlanmış kitaplarıdır. İtalya Tolentino ve Bulgaristan Gabrova Uluslararası Karikatür Müzelerinde yabancı koleksiyonlarda eserleri bulunmaktadır.

İbrahim Ersaraç, 24 Şubat 1967 yılında Erenler (028) Locasında tekeris olmuştur ve halen bu Locanın en eski üyesidir. Locasında iki dönem Muhakkik, bir dönem I. Nazır olarak görev yapmıştır.

ALBERT PIKE

İyi bir hukukçu, iyi bir şair, iyi bir hatip, amansız bir maceracı ve iyi bir mason...

Ahmet Şenkut

Pike 1809 yılında Boston'da doğmuştur. Harvard Üniversitesi'ne burslu öğrenci olarak kabul edilmeyince 1831 yılında vahşi Batıya gitmiştir. Gelecek için hiç bir planı olmadan cebinde az bir parayla New Mexico'ya doğru keşif gezisine çıkan bir avcı grubuna katılmıştır. Yolda kar fırtınalarına yakalanan grupta Pike dahil birçok kişinin atları ölmüş, bir çok zorluktan sonra Santa Fe'ye varmışlardır. Yaptığı bu maceralı gezileri anlatan anıları Doğu'daki gazetelerde tefrika edilmiş, daha sonra bunlar "Batı Topraklarında Yazılmış Şiir ve Nazım Taslakları" adıyla kitap olarak yayınlanmıştır. Bu kitap o güne kadar beyaz adamların giremediği batı bozkırlarını ve tozlu Meksika şehirlerini anlatan ilk kitap olarak Amerikan edebiyat tarihine geçmiştir. Pike gençliğinde Homer'in mitolojik karakterleri gibi iriyarı ve çok güçlü bir yapıya sahipti. Kuzey Amerika bozkırlarını yaya olarak geçen ilk beyaz adam odur. Sakalları beline geliyor, saçları omuzlarına dökülüyordu.

Bir süre New Mexico'da kaldıktan sonra Pike çok daha tehlikeli ve zor bir yoldan Arkansas'a dönerek oraya yerleşmiştir. Orada kızilderililerle yaşamış, onların dilini öğrenmiş, köy okullarında öğretmenlik ve gazetecilik yapmıştır. Hukuk tahsilini bitirerek, baroya kabul edilmiştir. Hukuk bilgisi o kadar derin ve güçlü idi ki, Louisiana Eyalet Anayasasını düzeltmek için o seçilmiştir. Çok belagatli bir hatip idi. Dinleyicilerin onu dört saat nefessiz dinlediği çok olmuştur. Eski çağ lisanlarını kendi kendine öğrenmiş, Zerdüşt ve onun Zend Avesta'sını kendine ihtisas kolu olarak seçmiştir.

Doğuştan bir kuzeyli olan Albert Pike,

Skoç Masonluğunun büyüüne kapılan Albert Pike EKSR'nin Hâkim Büyük Âmiri seçildikten sonra Scoç Ritinin organizasyonunu tepeden tırnağa yeniden düzenlemiş, dereceleri revize ederek yeniden yazmış, dağlar gibi mektuplar kaleme almış, mektuplara cevap vermiş, sonunda " bir ahşap kulübe olarak aldığı Scoç Ritini mermer bir saray olarak" bırakmıştır.

köleliğe ve Birleşik Devletlerden ayrılmaya karşı olmasına rağmen Amerikan İç Savaşında Güneylilerin tarafını tutmuş, Kızilderililerle olan çok iyi ilişkileri ve lisanlarını

bilmesiyle beş büyük kızilderili kabilesinin Güney Eyaletleriyle anlaşma yapmasını sağlamıştır. Bu yüzden Konfederasyon Meclisi ona General rütbesini vermiştir.

1862 deki Pea Ridge muharebesine kızılderililerden oluşan büyük bir birliğin başında General olarak katılmıştır. Güneyliler bu kritik muharebeyi kaybederken Cherokee kızılderilileri öldürdükleri bazı Kuzeyli askerlerin kafa derilerini yüzmüşlerdir. Bu olaydan haberi olmamasına rağmen yapılan büyük eleştiriler sonunda Pike 1862 yılı Temmuz'unda Güney ordusundan istifa etmiş, ancak bu üzücü olay hayatı boyunca, hatta ölümünden sonra da onun üstünde kalmıştır. Önce Missouri Nehri kenarında kızılderili bölgesinde yaptırdığı bir kulübede inzivaya çekilmiş, daha sonra Washington D.C.'e yerleşmiş ve 1891'de ölene kadar orada yaşamıştır.

1801 yılında Charleston'da kurulmuş olan Eski ve Kabul Skoç Riti Ana Yüksek Şurasının Büyük Umumi Katibi olan Albert G.Mackey, Pike'ı bu rite girmeye ikna etmişti. Bir müddet sonra Skoç Masonluğunun büyümesine kapılan Albert Pike önünde uzanan ufukları görerek bütün diğer iş ve hobilerini bir kenara bırakıp EKSR'nin Hâkim Büyük Âmiri seçildikten sonra ölene kadar kendini Skoç Ritine adanmış, Herkül gibi büyük işler yapmıştır. Skoç Ritinin organizasyonunu tepeden tırnağa yeniden düzenlemiş, dereceleri revize ederek yeniden yazmış, dağlar gibi mektuplar kaleme almış, mektuplara cevap vermiş, sonunda " bir ahşap kulübe olarak aldığı Skoç Ritini mermer bir saray olarak" bırakmıştır.

Albert Pike Skoç Ritinin kutsal kitabı sayılabilecek olan "MORALS ve DOGMA"yı yazmıştır. Bu kitabın içindeki bilgiler o kadar derin ve çoktur ki, bunların üstüne birçok kitap yazılmış ve yazılmaktadır. Bütün Masonlara Pike'ın bu yapıtını okuması ve etüd etmesi tavsiye edilir. Ancak 1871 deki ilk baskısından beri, kitabın başında yer alan ve Yüksek Şûranın onaylamış olduğu önsözün de mutlaka okunması istenir. Kitabın bütün baskılarında mevcut olan bu önsöz halen de geçerliliğini korumaktadır. Bu önsözün bir kısmı şöyledir:

"Bu kitabın öğretileri kutsal değildir. Çünkü Ahlâk sistemini aşarak DÜŞÜNCE ve HAKİKAT sahalarna taşmıştır. EKSR "Dogma" kelimesini gerçek anlamında yani 'doktrin' veya 'öğret'i olarak kullanır. Bu terimin aşırı anlamıda kullanılır.

diği gibi kesinlikle 'dogmatik' olarak değil. Her okuyucu bu kitapta kendisine yanlış veya dayanaksız gelen kısımları kabul etmemekte tamamen hürdür. Ancak okuyucudan beklenen bu yapıtı önyargısız ve tarafsız bir gözle okuması; öğretilenler üzerinde ciddi ve derin bir şekilde düşüncesidir."

Hayatının son yıllarını geniş ve modeliyeniden çizilmiş ilk Mabedin Evi'nde (House of the Temple) kanaryaları ve ona bakan kızıyla geçirmiştir. EKSR Güney Jürisdiksiyon Y.Ş.'sı Washington'da yeni binasını inşa ettirdiğinde bu ismi aynen devam ettirmiştir.

Albert Pike yaşlanıp geçmiş tecrübelerine baktığında en çok tanınan ve bilinen "Her Geçen Yıl" şiirini yazmıştır. Bu şiir Amerika'da o kadar ilgi görmüştür ki tek sayfa olarak onbinlerce basılarak satılmış ve çerçeveletirilerek evlerin duvarlarına asılmıştır. Yaşlı bir kişinin geçirdiği hayatı nasıl gördüğünü; birinde mutlu olduğu; diğerinden ümit ve kurtuluş beklediği iki

dünya arasındaki halini anlatan şiirin son mısralarında Pike'ın ileri yaşa ve ölüme dair felsefesi iyice derlenip toparlanmıştır.

Şiirin çevirisi şöyledir :

HER GEÇEN YIL

Hayat kayıpların bir hesabıdır
Zayıflar için yükler ağırlaşır
Her geçen yıl,
Sevdiklerimiz birer birer ölümler
Kaybolan ilkbaharlar hıçkırırken
Yorgun sonbaharlar iç çeker
Her geçen yıl

Karanlık ve soğuk artar
Kalbimiz ve ruhumuz yaşlanır
Her geçen yıl,
Özlemiyorum artık dansetmeyi
Veya ihtirasla bakan gözleri.
Çekiciliğini kaybetti aşk
Her geçen yıl,

"Yaşlanıyorsun" diyorlar
"Daha yalnızsın" diyorlar bize
Her geçen yıl,
Yeni sevgiler elde edemezsin
Yalnızca anıların var
Ve daha derin bir yalnızlık
Her geçen yıl.

Yaşamın kıyıları değişiyor
Açık denize sürükleniyoruz
Her geçen yıl,
Değişiyor bildiğimiz mekanlar
Unuttu bizleri yaşayanlar
Azalıyor arkamızdan üzülecek olanlar,
Her geçen yıl.

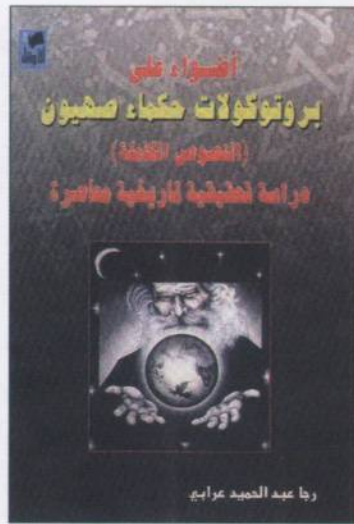
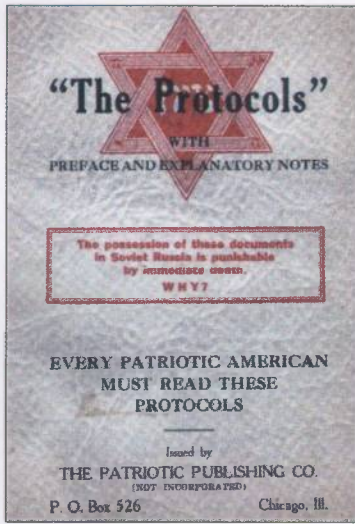
Ancak gerçek hayat yaklaşıyor
Sabahın yıldızı tepeye tırmanıyor
Dünyanın tutkusu yavaş
yavaş artıyor
Ağır yük hafifliyor
Ve şafak ölmezleşip, daha da parlak oluyor
Her geçen yıl.

ANTI-MASONLUK!

CMRC Konferansı hakkında rapor ¹

30-31 Ekim 2010 hafta sonunda Canonbury Masonic Research Center (CMRC) tarafından on ikinci yıllık enternasyonal konferans düzenlendi. İki gün boyunca dünyanın her yanından gelen delegeler tarihin bu rahatsız veçhesini uzman tarihçilerden dinlediler.

Protokoller: [Solda], 1934 yılında Patriotic Publishing Company of Chicago tarafından yayımlanan protokollerin ABD nüshası; [orta solda] 2005'te Suriye'de yayınlanan protokoller; [orta sağda] General Eric Ludendorff'un kitabı "Sırlarının

Açıklanması ile Hürmasonluğun Tahrip Edilmesi", yazarın kendi tarafından Münih'te 1927'de yayımlandı; [sağda] 1943'te gösterime giren "Les Forces Occultes" filminin poster-i. Filmin alt başlığı: "Sahnede ilk defa Hürmasonluğun sırları"

Çeviren: Celil Layiktez

Konferansın açılışı Nazi işgalinde Fransa'da yapılan Anti-Masonik *Les Forces Occultes* filminin University College'de (Londra) gösterimi ile başladı. Gösteriden sonra, şarap ikramı ile film hakkında görüşüldü.

Anti-Masonluk dediğimiz fenomen en azından üç yüzyıl önce, Hanover hanedanı zamanında, din ve politika alanlarında başladı ve 1789 Fransız İhtilâlından sonra, polemik bazında saldırılarla bugünkü şeklini aldı.

Konferansın en ilginç tebliğlerinden biri tam da bu temaya odaklanmıştı. Glasgow

Üniversitesinden Profesör Andrew Prescott Fransız İhtilâlı döneminde Profesör John Robinson ve onun gibi düşünen bir avuç yazarın modern Anti-Masonluğun çekirdeklerini ettiklerini anlattı. Robinson bir bilim adamıydı, Edinburg'da Doğal Felsefe Profesörü idi ve İskoçya Aydınlanma öncülerinden James Watt ve Joseph Black'le birlikte çalışmıştı. Bu bilim adamınının 1797 yılında, *Proof of a Conspiracy* (Bir Komplonun Delilleri) adında bir kitap yayımlaması ironik bir olaydır. Kitabında, Hürmasonlarla İlluminati'lerin, tüm Avrupa'da, din ve hükümetlere karşı komplolar kurduklarını anlatıyordu.

Proof of a Conspiracy gelecekteki gelişmelere temel oluşturacak (*seminal*) bir Anti-Masonluk metin olmuştur. Bu kitabı yayımlamakla Robinson, belki de istemeyerek, yirminci yüzyılın tümüne, hatta ondan sonraki yıllara kadar komplo teorisyenlerine malzeme temin etmiştir. Fakat, Preston'un mütalaasına göre, Robinson'un gerçek amacı temel (Craft) Masonluğa atfettiği basit bir radikal düalizmden öte, temel Masonluğu 18. yüzyılın sonlarında Kıta Avrupa'sında beliren süslü ek derecelerden ve

1- Anti-Masonry, Freemasonry Today, Sayı 13, Kış 2010/2011, s.34

Fransız bilim adamlarının ateizme olan meykinden arındırma arzusu idi. Bu düşünce tarzı İngiltere Büyük Localarının o zamanki tezlerinden farklı değildi. Bu açıklamasından sonra, Prescott Robinson'un çalışmalarının tekrar irdelenmesinin ve bunun da söz konusu döneme hakim olan kültürel ve tarihsel anksiyetelerin bağlamında yapılmasının gereğini vurguladı.

Prescott, İhtilâl sonrası ile ilgili tezini işlerken, 1790 yıllarının sonuna doğru bir İsveç'li diplomatın yeni açıklanan mektuplarında, İngiltere Başbakanı Pitt the Younger ile ileri gelen İngiliz Hürmasonlar arasında geçen müzakereler üzerine yazdığı fevkalâde ilginç bilgilere temas etti. Pitt the Younger'in, Fransız İhtilâli'nden sonra "gizli" cemiyetlere karşı takındığı ve bir ara, neredeyse Hürmasonluğun kapanması ile sonuçlanabilecek agresif politikası bilinir. Dr. Önerfors'un bu ilgi çekici mektupları deşifre etmesinden sonra, Pitt'in Masonluğu hedef almasının daha çok onlara karşı beslediği kişisel kine bağlı olduğu anlaşılıyor.

Başka akademisyenler on dokuzuncu yüzyılda Kuzey Amerika ile Osmanlı İmparatorluğu'nda ve modern Türkiye ile Arap dünyasındaki Anti-Masonluk hakkında tebliğler sundular. Belki de bunların içinde en önemlisi Münih'te Ludwig-Maximilians Üniversitesi'nden Profesör Michael Hagemeister'in, tüm zamanların en garip ve çirkin komplo teorisi olan "Protocols of the Elders of Zion" (Sion Protokolleri) hakkındaki tebliğidir. Bu protokollere göre, yaşlı (elders = ihtiyarlar heyeti) Yahudilerle Hürmasonlar gizlice anlaşarak, gizli ve acımasız bir şekilde dünya egemenliğini elde etmeye çalışıyorlardı.

Profesör Hagemeister'in açıkladığı şekilde, bu teori ilk önce 1903 yılında St. Petersburg'da, küçük bir sağcı gazetede yayınlandı, sonra da kitap şeklinde basıldı; 1920'lerin sonuna doğru kitap dünyanın başlıca dillerine çevrilerek, milyonlarca adet sattı. 1921'de kitabın hayal ürünü olduğu açıklanana kadar, bu ünlü çalışma, *The Times* tarafından bile ciddiye alınmıştı. Olayın aldatmaca olduğunun anlaşılmasına rağmen, Nazi propaganda makinesi Protokolleri etkin bir şekilde kullandı, şöyle ki, günümüzde komplo teorilerini üretenler hâlâ bu garip hikâyenin doğruluğuna inanırlar.

CANONBURY MASONIC RESEARCH CENTRE
CONFERENCE VENUE: 6 CANONBURY PLACE, LONDON N1 2NQ

Sempozyumun tanıtım posterini

1920 ile 1930'larda Faşizm'in yükselmesi ile, birçok Avrupa obediyanı ülke sınırlarını aşan masonik kurumlar kurmaya çalışmışlardır. Bu konu, Mainz Avrupa Tarih Enstitüsü'nden Dr. Joachim Berger tarafından işlendi.

On dokuzuncu yüzyılın sonlarına doğru, bazı masonik cemiyetler ülkeler üstü kardeşlik ağı kurma ütopyasına sarıldılar. 1903'te İsviçre'de *Bureau International de Relations Maçonniques* (Masonik İlişkiler Uluslararası Bürosu) kuruldu. →

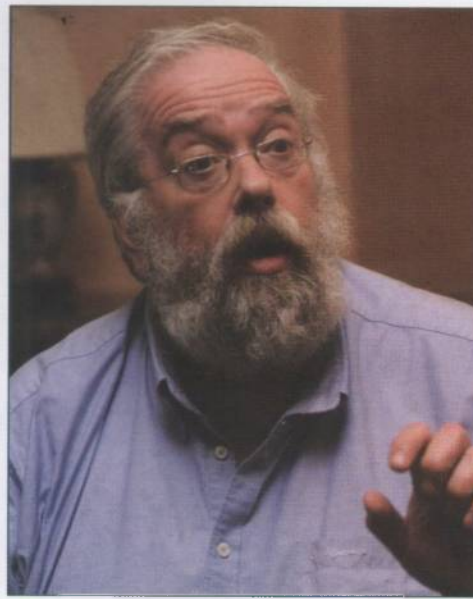

Jennifer FARRAR,
Sheffield Üniversitesi Doktora öğrencisi

1921 yılında büronun adı *Association Maçonnique Internationale (AMI)* (Uluslararası Masonik Cemiyet) olarak değişti. Ancak, Berger'in izah ettiğine göre, bu kuruluş çoğunlukla, Fransa ve Belçika Grand Orient'ları gibi çoğunlukla politikaya karışan ve antiklerikal görüşler vaaz eden gayri muntazam masonik teşekküller tarafından kurulduğundan, Britanya, Kuzey Amerika, Almanya ve İskandinav ülkeleri tarafından tanınmayınca, beklenen universalizm gerçekleşemedi.

Aslında, sınırları aşan bu cemiyetler sağ kanat komplo teorisyenlerin paranoyasına malzeme temin etti. Dr. José Benimeli'nin (Zaragoza Üniversitesinden emekli profesör) ifadesine göre, Hürmasonluğa karşı en büyük fobiyi gösteren General Francisco Franco idi. İspanya'nın bu acımasız diktatörü Bolşevik, Anarşist, Yahudi ve Hürmasonların İspanya'nın ve Katolik Kilisesinin mahvına çalıştıklarına yürekten inanıyordu. Seçilmiş İspanya hükümetine karşı 1936 yılında "haçlı seferi" yönettiği zaman, binlerce Hürmason tutuklanmış veya vahşice öldürülmüştü. Zafere bir yıl sonra, 1940'da Franco, birbirlerine sonuna dek bağlı olduklarına inandığı Hürmasonlukla Komünizm'in yok edilmesi için zecri yasalar çıkarttı.

Üç ay sonra Fransa Nazilere yenik düştü, kısa bir zaman sonra da başka bir amansız Anti-Mason, aşırı sağa adanmış tarihçi Bernard Fay, Hürmasonluğa saldır-

Prof. Andrew PRESCOTT,
Glasgow Üniversitesi

maya başladı; bu konu Sheffield Üniversitesi Doktora talebesi Jennifer Farrar tarafından bir akademik çalışma olarak sunuldu. Ağustos 1940'da Fay işgal kuvvetleri tarafından Fransa Milli Kütüphanesinin başına, işbirlikçi Vichy Hükümetinin başkanı Mareşal Pétain tarafından da Gizli Cemiyetler Servisi'nin başkanlığına [*Service des Sociétés Secrètes (SSS)*] atandı. Fay ve ekibi ele geçirilen yaklaşık 120 ton masonik dokümanı elden geçirdi ve savaşın sonuna kadar bu malzemeyi propaganda ve Hürmason kişilerin avlanması için kullandı. Masonik dokümanların bir kısmı Nazilerce Almanya'ya, sonradan da muzaffer Sovyet güçlerinin gizli servisi NKVD (ileride KGB) tarafından da Rusya'ya götürüldü.

Dr. Joachim BERGER,
Avrupa Tarih Enstitüsü, Mainz

Rusya'ya götürülen evrak Konferansın son konusu oldu. Sovyetler Birliği zamanında kayıp koleksiyonların bulunmasına bir ömür harcayan, bu nedenle de kendisine "arşiv casusu" (archival spy) lakabı takılan Harvard Üniversitesinden Dr. Patricia Kennedy Grimsted, son on yıl veya sonrasında, birçok çalınmış dokümanın gerçek sahiplerine nasıl iade edildiğini anlattı. Dr. Grimsted ve Norveçli araştırmacı Helge Bjorn Horrisland'ın izah ettiği şekilde, bu süreç hâlâ sürmektedir ve henüz iade edilmiş çok büyük miktarda masonik malzeme Rusya'da, bu eski KGB arşivlerinde, tutulmaya devam edilmektedir.

Bu son düşündürücü tebliğlerle heyecan verici hafta sonu sempozyumu tamamlandı.

FRANSA MİLLİ BÜYÜK LOCASI'NDA (GLNF) ÇALKANTILI DURUM

42.000 üyesi olan Fransa Milli Büyük Locası (GLNF) tarafından VIP misafirleri ağırlamak üzere 2 milyon Euro'ya bir apartmanın satın alınması, Sarkozy'ye fazla yakınlık gösterilmesi, bir gölge kabine kurulması, insan haklarına riayet etmeyen bir diktatör olmasına rağmen Gabon devlet Başkanı Büyük Üstat Bongo'nun tantanayla ağırlanması, Haysiyet Divanının Büyük Locanın şerefine leke sürdükleri gerekçeleriyle gayri muntazam ilân ettiği Kardeşlerin affedilmeleri nedenleri ile Büyük Üstat François Stifani'nin aleyhine kayıyordu.

Celil Layiktez

Büyük Üstat Ocak 2009'da Nicolas Sarkozy'ye bir destek mektubu yolladı. Mektup, "François Stifani, GLNF'in Büyük Üstadı" olarak imzalanmıştı. Basında intişar eden ve Stifani tarafından tekzip edilmeyen bu mektup üzerine, İngiltere Birleşik Büyük Locası, Lüksemburg, Belçika ve İsviçre Büyük Locaları, GLNF'i politikaya bulaştırıyor diye Stifani'ye birer ikaz mektubu yolladılar.

Genel Kurula katılma hakkı olan 3200 Üstad-ı Muhterem ve Birinci Nazırdan 1850'si oturuma katıldı. Normalde yalnızca birkaç yüz kardeşin katılması ile gerçekleşen Konvan, bu kalabalık iştirakçi nedeniyle Aquaboulevard'ın (büyük bir eğlence parkı) Equinox salonunda düzenlendi.¹

4 Aralık Genel Kurulunda, Büyük Kurul üyesi 25 Kardeş önlüklerini çıkararak "mozaik döşeme" üzerine fırlattılar, sözcüleri, Stifani'yi fazla otoriter ve emperyalist olduğu, Büyük Loca hesaplarının tarafsız bir 'audit'ini yaptırmayı reddettiği ve devlet başkanına hizmetlerini sunduğu gerekçeleri ile suçlayan bir deklarasyon okudu. Kardeşler bir ağızdan Fransa Millî Marşı Marseillaise'i söylediler, "Stifani İs-

tifa!!" diye bağırıldılar. Büyük Üstat 'audit' yaptırmayı kabul etti, ancak geri aldığı Kardeşleri, gündemde olmadığı gerekçeyle tartışmayı reddetti. Yapılan oylamanın sonucunda Kardeşlerin % 52-53'ü yönetimi ibra etmedi. Kardeşler ret oyunun resmen sayılan %52-53'ten çok fazla olduğunu, hazirunun dörtte üçünün ibra aleyhinde el kaldırdığını iddia ettiler.

"25 Ocak 2011 tarihinde Paris Yüksek Mahkemesi (Le Tribunal de Grande Instance de Paris) GLNF'in altı ay için 'ad hoc yöneticisi²' olarak 'administrateur judiciaire³ Maître⁴ Monique LEGRAND'⁵ tayin etti'. Altı ay süresi içinde yeni yöneticiler tayin edilir edilmez kayyumun görevi tamamlanmış olacaktır.

"Ad hoc yöneticinin 5 görevi var:

1. GLNF'i ücretli personelinin yardımı ile yönetmek ve tüm acil kararları almak;
2. Tüm hukuk prosedürlerinde GLNF'i temsil etmek;
3. GLNF'in bir başkan, bir yönetim kurulu ve bir icra kurulu elde etmesine ortam yaratmak;
4. Gündeminde 2008-2009 hesaplarının ibrası, 2010-2011 bütçesinin kabulü ve

Büyük Kurul'a bir başkanın tayini olan bir Genel Kurulu tertip etmek;

5. Aralarında üyelerin listesi ve muhasebe kayıtlarının da bulunacağı uygun gördüğü tüm dokümanlara el koymak.

"Mahkeme kararından dört gün önce, önlem olarak François Stifani GLNF'in dernek başkanlığından istifa ederek Büyük Üstatlığının sürdüğünü ilan etmişti. Bu adım kendisine yaramadı. Aksine, mahkeme kararında 'François Stifani istifa ettiğine göre, Genel Kurul gündemine onun görevlerinden alınması ile ilgili maddenin konmasına gerek kalmadığı' ifade edilmiştir. Mahkeme dolayısıyla, Büyük Üstat ve Dernek Başkanı sıfatları arasında ayırım yapmayı reddetmiş oldu."

(François Koch, 25 Ocak 2011, 19:33)

Yukarıdaki tüm bilgiler l'Express dergisinin web sitesinden derlenmiştir.

- 1- Genel Kurul'a katılmak isteyen Kardeşler harcırah almazlar, üstelik yerlerini önceden ayırmaları gerekir.(C.L.)
- 2- kayyum
- 3- Hukuksal yönetici
- 4- Üstat
- 5- Kadın yargıç

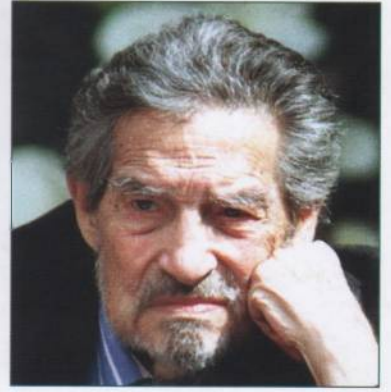

MEKSİKA'DA HÜRMAŞONLUK

Siyaset
Laboratuvarı
Düş Kırıklığından
Terakkiye

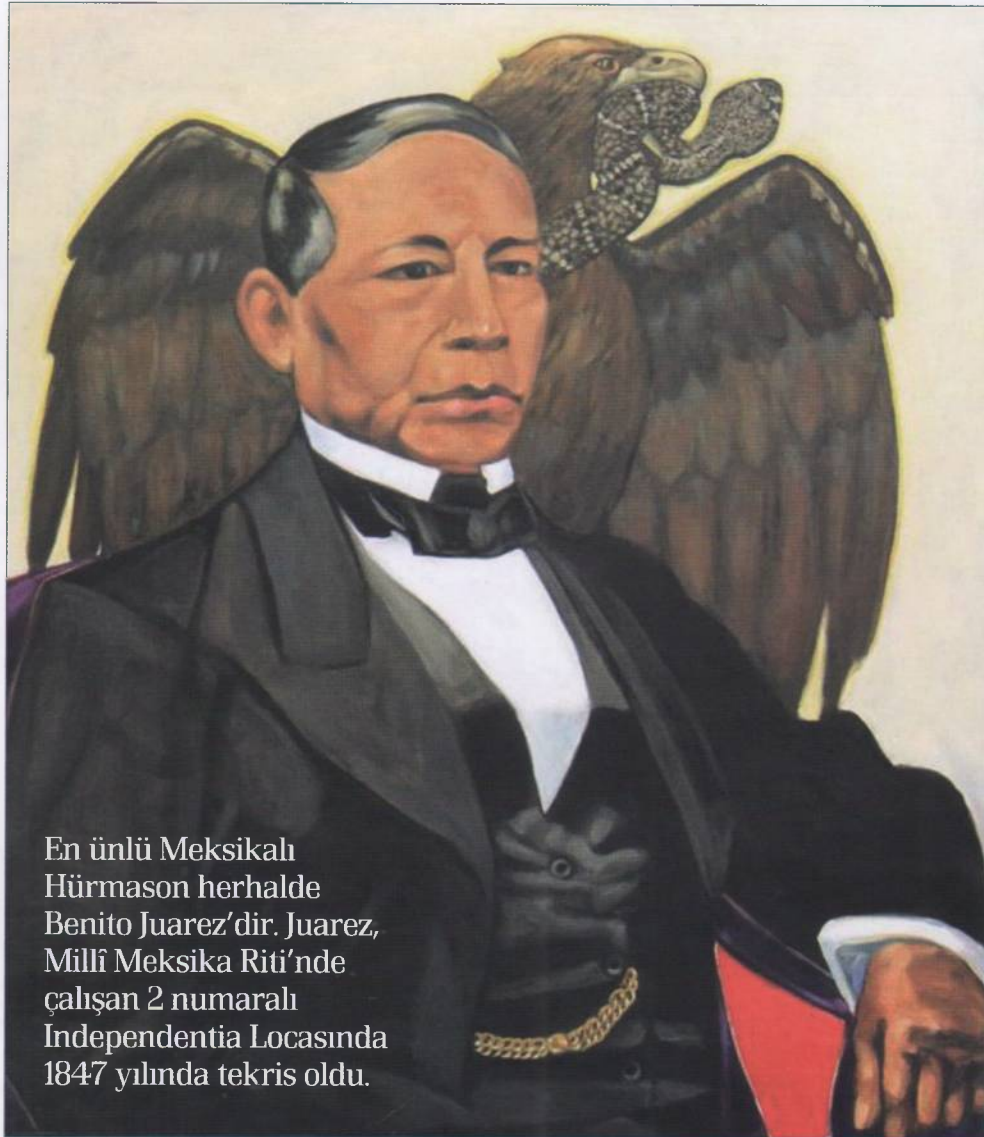
Meksika 2010 yılında istiklâlinin 200. ve İhtilâlin 100. Yıldönümünü kutladı. Astek İmparatorluğundan, Yeni İspanya'dan geçerek bugünkü Meksika'ya kadar, ülkenin kimliği olanaksız gözüken tezatların çarpışmasından, en dramatik kopmalara kadar olaylardan etkilenerek gelişmiştir. Yazar Octavio Paz'a göre, Meksika tarihi "aidiyetini arayan insanın tarihidir."¹

Celil Layiktez

Loca dokümanlarının çoğu kayıp olduğundan detaylı bir kronolojinin tespiti imkânsızdır, bu nedenle de Meksika'da Hürmasonluğun nasıl ve ne zaman başladığı belli değildir. 18. yüzyılın sonlarında Fransa'dan gelen göçmenlerin gizlice bir Locada toplandıkları rivayet edilir. Tarihçilere göre, Yeni İspanya'da kaydı bulunan ilk Loca "Fareler Sokağı"nda (günümüzde Bolivar Sokağı No. 73) toplanan *Ahlâk Mimarlığı* Locasıdır. Locanın üyeleri arasında istiklâlin mimarlarının çoğunun bulunduğu iddia edilir (gerçek mi, mit mi?) Bunların arasında 15 Eylül 1810'da İspanyollara karşı baş kaldıran ve İstiklâl'in Babası sayılan sefiş keşiş (İhtilâl sonrası açık saçık Fransız yayınlarının tiryakisi olduğu söylenir) Miguel Hidalgo'nun bu Locanın üyesi olduğu söylenir.

Halkların özgür iradelerinden yeni İspanya'da ilk defa söz eden avukat Verdad, Cumhuriyetle masonik düşüncelerle yoğrulmuş sosyal adalet ve politikaların ateşli savunucusu sapkın Dominiken keşiş Fray Servando Teresa de Mier gibi düşünürlerle ihtilâlin diğer başlıca kahramanlarının ma-

En ünlü Meksikalı Hürmason herhalde Benito Juarez'dir. Juarez, Millî Meksika Riti'nde çalışan 2 numaralı Independentia Locasında 1847 yılında tekris oldu.

1- Jorge Morales: De la Dictature du frère Porfirio Diaz à la Première Révolution du XXe Siècle, Humanisme no.290, Kasım 2010,s.78

son oldukları söylenir. Çökmüş bir sömürgeci sistemin içinde yeşeren ve demokrasiyi çağrıştıran bu tür fikir cemiyetlerinin, kalıplaşmış ve gerici yerleşik düzenle dinsel gelenekler arasında kişileri hapseden bir yönetimi rahatsız etmesi kaçınılmazdı. Gerçekten de Hürmasonluk Meksika'da bir siyaset laboratuvarı rolünü oynamıştır.²

Meksika Millî Riti'nin doğuşu ve Benito Juarez Kardeşin gerçekleştirdiği Reform³

Meksika'da 19. yüzyıl, iktidar odaklarının dağılması ile İspanya'dan bağımsız yeni bir cemiyet kurma beceriksizliğinin damgaladığı bir parçalanma süreci oluşmuştu. Durumdan istifade eden yabancı güçler sık sık müdahalelerde bulunuyorlardı. Toplum muhafazakâr ve liberal, merkezîyetçi ve federalist hiziplere bölünmüştü. Meksikalı Hürmasonlar iktidarı bir merkeze bağlamak ve siyasal güçler arasında mevcut gerilimi azaltarak uyum sağlamak üzere harekete geçtiler. Skoç Masonların çoğu monarşist, muhafazakâr ve merkezîyetçi, York Ritinde çalışan Masonlar ise liberal, cumhuriyetçi ve federalist idi. Bu iki Hürmason grubu 1826 yılında bir araya gelerek, deist, rasyonel (akılcı) ve antiklerikal, 9 dereceli Meksika Millî Riti'ni kurdular. Bu rit 1870 İspanya Yüksek Şûra'sı tarafından tanınmışsa da, 1875 Lozan Konvansı Rit'i gayri muntazam kabul etti.

Kimliğini arayan bir milletin içinde Meksika Millî Riti vatanseverliği yüceltirken, halkı siyasal yaşama uyandırmak için liberal bir inancı teşvik etmek istiyordu.

En ünlü Meksikalı Hürmason herhalde Benito Juarez'dir. Juarez, Millî Meksika Riti'nde çalışan 2 numaralı *Independentia Locasında* 1847 yılında tekeris edildi. Juarez Kızılderili kökenli ilk devlet başkanı, 1869'da da Büyük Üstat oldu (1856-1861 ve 1867-1872).⁴ Juarez ve Kardeşleri liberal fikirlerin aktif savunucuları olmuş ve 1859 reform yasalarının çıkmalarını sağlamışlardır. Juarez'in liberal reformu, 1833 yılından beri ölüm cezasına karşı çıkan Meksika Millî Riti'nin talepleri istikametindedir.

Juarez'in Jakoben coşkusu günümüzün modern Meksika toplumunun kaynağıdır.

Dominiken keşiş Fray Servando Teresa de Mier gibi düşünürlerle ihtilâlin diğer başlıca kahramanlarının mason oldukları söylenir.

Reform yasaları 1873-75 yıllarında anayasaya dahil edilerek cumhuriyet rejimini değişmez ilke olarak yerleştirdiler. Böylece Fransa'da 1905 yılında çıkan laiklik yasasından yarım asır önce, Meksika'da sivil nikâh, mezarlıkların sekularizasyonu (değişik dinlere ait kişilerin aynı mezarlığa gömülmesi), kilise emlakinin millileştirilmesi, inanç özgürlüğü, laik eğitim, dinsel cemaatlerin yasaklanması temel yasa olarak kabul edildiler.

Papa 9. Pie iki ayrı fermanla bu durumu protesto etti ve 3. Napolyon döneminde Meksika'ya İmparator olarak yollanan Habsbourg'lu Maximilien'den öncelikle bu reform yasalarını kaldırmasını istedi. İmparator Maximilian, 1864-1867 yılları arasında Fransa İmparatoru III. Napolyon'un ordularının koruması altında Meksika'yı yönetti. Napolyon, Maximilian'a verdiği sözleri tutmayarak ordusunu geri çekince, Fransız askerleriyle birlikte Meksika'yı terk etmeyi reddetti,⁵ Benito Juarez tarafından organize edilen ihtilâl sonunda tutuklandı ve idam edildi. Cumhuriyet yeniden tesis edildi ve Reform yasaları Meksika Ulusunun kilit taşı oldu.

Yedi kez Cumhurbaşkanı seçilen Pedro Diaz, karşıt görüşlü, Skoç ve York Riti Masonlarını aynı çatı altına toplamak üzere, Büyük Üstat sıfatıyla 1890 yılında Büyük Sembolik Diet'i kurdu. Mevcut 125 loca-

dan 122'si Büyük Diet'e katıldı, bu yapay kuruluş 1901 yılında kapandı.

Pedro Diaz Masonluğu da kullanarak, Cumhuriyet veçhesi ile 1876'dan 1910'a kadar 34 yıl süren sözde muhafazakâr liberal, Kilise ile barışan bir dikta rejimi kurdu. 1910 yılında dünyada 20. yüzyılın ilk büyük ihtilâli ile Pedro Diaz devrildi.

1810'da İspanya'dan istiklâlini elde eden Meksika'da, 20. yüzyılın sonuna kadar yaklaşık 100 ihtilâl yaşandı. 1970'e kadar Devlet Başkanlarının neredeyse hepsi Mason ve çok kez Büyük Üstat idi.⁶ İç savaşlarda çarpışan düşman ordu kumandanlarının her ikisinin de Büyük Üstat olduğu, savaşı kazananın da Cumhurbaşkanı olduğu tarihe geçmiştir.

Günümüzde Meksika'da Skoç ve York ritlerinde çalışan iki Millî Büyük Loca, 23 eyalet Büyük Locası ve birçok özel masonik kuruluş vardır. Çoğunluğu teşkil eden "Valle de Mexico" Büyük Locası Skoç Ritinde ve genelde İspanyolca çalışır; daha küçük olan Meksika York Büyük Locasına bağlı 13 Locadan yedisi İngilizce, beşi İspanyolca ve biri Almanca çalışır. İki Büyük Loca birbirlerini tanır ve karşılıklı ziyaretler yapılır. Eyalet Büyük Localarında tanıma durumları çok kanşiktir.

2009 istatistiklerine göre⁷ Valle de Mexico Büyük Locasına bağlı 263 Locada 16 077 Kardeş kayıtlıydı. York büyük Locasının üye sayısı, ekonomik krizle ülkelere dönen yabancılar nedeniyle 376'ya düşmüştü.⁸

Diğer başlıca 12 Meksika Eyalet Büyük Localarının⁹ toplam loca adedi: 414, üye sayısı: yaklaşık 8500.

2- a.g.e.

3- a.g.k.

4- Juarez 1870'de Justo Sierra'da yaptığı bir konuşmada, Meksikalı yerlilerin Katolik yerine Protestan olmalarının faydalı olacağını söylemişti. Zira "böylece mum yakmak yerine kitap okumayı öğreneceklerdi"

5- Wikipedia – Maximilian (Meksika)

6- Kent Henderson & Tony pope, Freemasonry Universal, Volume I – The Americas, p.251-260.

7- 2009 List of Lodges Masonic, Pantagraph Printing and Stationery Co., s.305

8- a.g.k, S.309

9- a.g.k s. 297 - 305

PARİS'İN TARİHİ EKSENLERİ

Mehmet Tansal

Paris kent mimarisinde ke-
şişen iki tarihî eksen vardır.

Birincisi Louvre Müzesi'nin bahçesinde bulunan Roma güneş tanrısı Phoebus heykelinden başlar, Carroussel Zafer Takı, Concorde Meydanı, Etoile Zafer Takı'ndan geçerek La Défence, da bulunan Büyük Kardeşlik Takı'na kadar uzanır.

Eksenin boyu 9 km.dir. Louvre Müzesi eksenin doğusunu, Büyük Kardeşlik Takı ise batısını oluşturur. Eksen tam olarak güneşin doğuş ve batışını izler. Bazı teknik sebeplerden Louvre Müzesi ve Büyük Kardeşlik Takı da eksene göre 3'er derece sapma gösterir. Kral 4. Henri tarafından 1599 yılında Louv-

re'dan Saint - Germain Şatosuna giden bir yol açtırılması ile bu eksenin temeli atıldı, 14. Louis'nin emriyle Le Notre tarafından tekrar tasarlandı, 19. yüzyılın başında Napolyon Bonapart'ın İmparatorluğu döneminde düzeltil-di ve son halini aldı. Bu sebeplerden bu eksene "Krali Yol" da denir.

İkinci eksen, yani kuzey - güney eksenini ise La Madeleine kilisesi ile Millet Meclisi arasındaki Rue Royale - Concorde Meydanı - Concorde Köprüsü üzerinde oluşur. İki eksenin kesişme noktası ise Concorde Meydanı'ndaki Obelisk'dir. Sistemin ezoterik açılımını yapmadan evvel üzerlerindeki eserleri incelemekte yarar var.

1. Louvre Sarayı Müzesi

Ve Piramitler

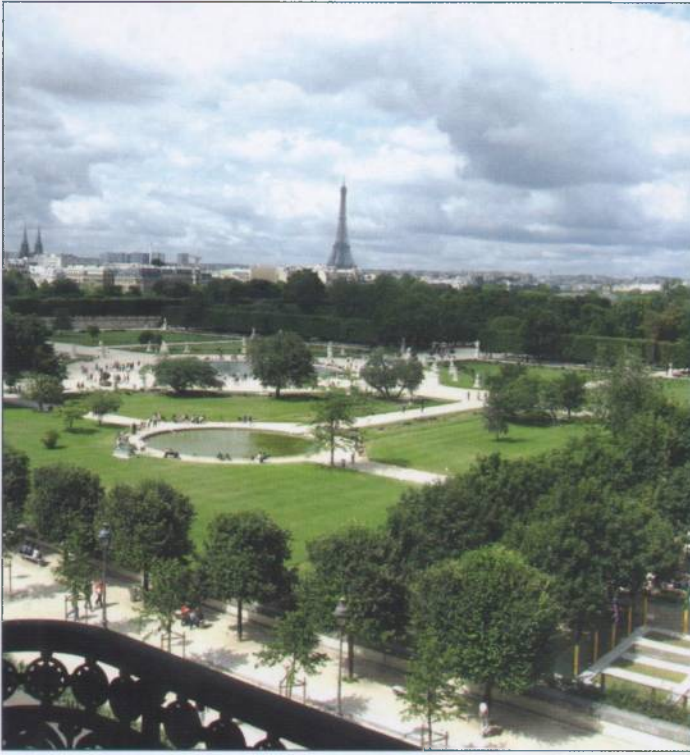
2. Carroussel Zafer Takı

Roma İmparatoru Septime Sévère'in yaptırdığı taktan esinlenilerek Napolyon tarafından, Louvre Müzesi mason mimarı Pierre Fontaine'e 1806 - 1808 yıllarında yaptırılır. Takın bir yanında Napolyon tarafından Paris'in simgesi olarak kabul edilen tanrıça Kibe'nin başının üzerinde Zodiak'ın 9. "Yay" burcunun kabartması vardır. Yay burcu tinsel yaşamı ve kutsal ile dünyevi

arasındaki sentezi ifade eder. Anıtın iki tarafında 1809' da yapılan ve muzaffer Fransa'yı simbolize eden tanrıça Minerva heykelleri yer alır. Yine anıtın batı tarafında bitkilerin kesimi ile oluşturulmuş 12 düz çizgi yer alır. Bunlar güneş diskinin ışık huzmelerinin sembolüdür ve Akhenaton dikili taşları ile Denderah tapınağındaki Zodiakı ifade ederler.

Tuileries Parkı

Tuileries Parkında daha önce var olan bazı Masonların heykelleri kaldırılmıştır. Bugün yalnızca mason heykeltraş Paul Landowski'nin "Kain'in oğulları" adlı eseri burada yer alır. Batı tarafındaki havuzun etrafı çeşitli heykeller ile süslüdür.

3. Concorde Meydanı

Bu meydanın hikâyesi 15. Louis döneminde Paris'in yöneticileri kral için bir heykel yaptırmak istemeleri ile başlar. Kral gerekli alanı şehre verir; heykeltraş Boucheron'un bronzdan yaptığı heykel meydana dikilir, meydanın düzenlenmesi 1763'de biter.

Bu meydan yaşanan olaylar bakımından hem Fransız tarihi, hem de Fransız Masonları için önem taşır.

11 Ağustos 1792'de, yani Tuileries Sarayında kralın 600 İsviçreli muhafızının katlini takip eden gün, meydanın adı "İhtilâl Meydanı" olarak konulur. 15. Louis heykeli yıkılır. Yerine bağımsızlık timsali olan başında bir frikya bonesi, sol elinde mızrak, sağ elinde dünya küresi tutan büyük bir Kibele heykeli dikilir.

1793 - 1794 terör döneminde bu alanda 1119 infaz gerçekleştirilir. Bunların arasında, Kral 16. Louis ile kraliçe Marie-Antoinette, Büyük Üstat Louis - Philippe d'Orléans ve Camille Desmoulins gibi ünlü Masonlar vardır.

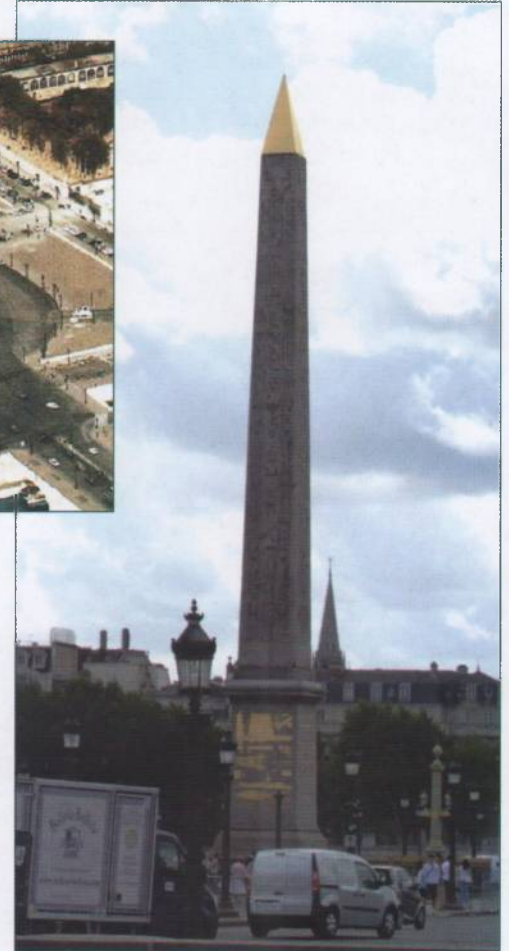
Meydanın "âhenk" anlamındaki bugünkü adı 1834 ihtilâlından sonra verilir. Bu ad hem topluma rahatlatıcı bir mesaj vermek, hem de ihtilâlden evvel çalışmalarını burada bir binada gerçekleştiren

"Ahenk" Muhterem Locasının anısına atfen verilir.

Bu arada öldürülen İsviçreli muhafızların kendi aralarında "Guillaume Tell" adında bir Loca kurdukları bilinmektedir.

İhtilâl 15. Louis heykelini kaldırdığı gibi onun tarafından dikilen Kibele heykeli de yeni yönetimce kaldırılır. Kral I. Louis - Philippe buraya 5 Ekim 1836'da bugün görülen Obelisk'i diktirir. Obelisk Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın 1829'da kral 10. Charles'a hediyesidir. →

Her iki eksenin kesişme noktasında bulunan Obelisk'de Osiris, Horus ve İzis'in hikâyesi anlatılmaktadır. Obeliskin piramit şeklindeki ucu sembolik olarak güneş enerjisi katalizörü rolünü oynayarak yaşam gücünü dört ana yöne ve etrafında kutsal bir daire oluşturan sekiz Kibele heykeline, on iki çizginin belirttiği Zodiak takım yıldızları ile Caroussel Zafer Takımı ve on iki cadde vasıtasıyla de Etoile Zafer Takımı'na göndermektedir; onlar da kendilerine gelen bu yaşam gücünü tekrar doğuya ve batıya yaymaktadırlar.

Buradaki sekiz Kibele heykeli mason heykeltıraş Jean-Pierre Cortot'nundur ve Fransa'nın sekiz büyük şehrini temsil ederler. Bu yapılanma bütün eksen boyunca görülmektedir.

4. Etoile Zafer Takı

Napolyon'un emri ile 1809'da mason mimar Jean Chalgrin tarafından yapılır. Döneminin en önemli eserlerinden biridir. Birbirini dikey kesen iki yolun kavşağında bulunduğundan askeri içerikten çok kutsal bir mana ifade eder. Sembolizması Concorde Meydanı'ndaki Obelisk ile hem

benzerlik hem de zıtlık içerir. Ortasındaki "Meçhul Asker'i anma ateşi" güneşin batışından doğuşuna kadar yanar. Gündüz ise hafifler. Ateş ilk defa 11 Kasım 1923'de yakılmıştır ve hiç söndürülmemiştir. İlk yakıldığı gün güneşin Tuileries-Champs-Élysées eksenine tam olarak oturduğu

gündür. Tak, iyi ile kötünün, yıkıcı ile yapıcı güçlerin, savaş ile barışın, bilgelikle hırsın çatıştığı sistemin merkezini oluşturmaktadır. Kuzey yüzünde savaşı, güney yüzünde barışı ifade eden kabartmalar vardır. Ayakların iç yüzeylerinde de kahramanların adları yazılıdır.

5. Büyük Kardeşlik Takı

Sistemin Yorumu

Doğu - batı Eksenini, doğuda Louvre'da piramit ve Osiris'in lahitine yakın bulunan Roma güneş tanrısı Phoebus'un anıtında, yani güneş kral 14. Louis'in heykelinden başlar. Güneş kral 14. Louis kendine bu tanrıyı amblem olarak seçmiştir; savaşıyla ile sonunda barışı getirmiş, sanatı korumuş ve geliştirmiş, iyilikler yapmıştır.

Böylece Kralî Yol Osiris'in doğuşunu simgeleyen, doğmakta olan güneşin altında başlar. Bu bakış bütün yol boyunca bize I. Firavun'un hayatını anlatır. Louvre'da doğan Osiris Carrousel Takı'nda dünyayı fetheder; burada onu hem kız kardeşi, hem de kızı olan Isis karşılar ve kutlar.

Osiris, Concorde Meydanı'na geldiğinde amcası Set tarafından Obelisk'in sağında öldürülür. Isis, kocası Osiris'in parçalanmış vücudunu "Büyük Kardeşlik Takı"ndan tansal dünyaya geçmeden önce kız kardeşinin yardımı ile bulur ve parçaları bir araya getirerek onunla birleşir. Bu sayede Horus dünyaya gelir ve babası Osiris'in yerine geçer.

Burada "Büyük Kardeşlik Takı" bir hayatın sona ermesinin sembolü ve batının ölüler dünyasına son kapısıdır. Damsdaki Zodiak da bunun kanıtıdır. Mısır tanrısının tekrardan doğuş sembolü ile anlatılan olay aynı zamanda bir millet, bir Mason, daha doğrusu bir insan hayatı için de geçerlidir.

Doğu - batı eksenini gece-gündüz eşitliğini, gün ve gece arasındaki ahengi ve

dengeyi içerir. Diğer bir adı da ekinoksals eksendir. İşte bu eksenin batı ucunun açık ve sonsuz işaret ediyor olması hem Fransız milletinin, hem de insanlığın hayat devamlılığının ifadesidir.

Kuzey - güney eksenini de başka bir fikir içerir. Adı gündönümsel eksendir; güneyi yazı, kuzeyi ise kış gündönümünü ifade eder. Tam ortasından yani Obelisk'in bulunduğu noktadan da ekinoksals eksen geçer.

Eksen güneyde eski Thémis Tapınağı, sonra Bourbon Sarayı olan, bugün ise Meclis olarak kullanılan bina ile kesilir. Bourbon sarayının hem iç, hem de dış süslemelerinde bol miktarda masonik sembol vardır.

Bu eksenin kuzey başlangıç noktası La Madeleine kilisesidir. Burası Napolyon tarafından savaş tanrısı Mars Mabedi veya Büyük Ordu Mabedi olarak anılmıştır. Bugün için artık La Madeleine kilisesidir.

Napolyon'un 1806'da başlattığı inşaat 1842'de bitmiştir. Duvarlarında kral Clo-

vis, Godefroy de Bouillon, Charlemagne, Richelieu ve Napolyon gibi büyük Fransız devlet adamları ve askerlerinin freskleri bulunmaktadır.

İnsanın ve özellikle de üreten ve yasa koyan insanın pozitif güçleri güney güneyinde coşar. Kuzeyde ise insanın saklı tarafları; yok etme, yıkma, ölüm dürtüleri ortaya konur.

Kuzey ile güney arasındaki karanlık ile aydınlık, açık ile saklı, gece ile gündüz, iyi ile kötü, barış ile savaş gibi zıtlıklar ifadelerini;

-Louvre'un kuzey kanadında, yani Rivoli Sokağına bakan yüzünde askerlerin oluşturduğu zincirde;

-Concorde Meydanındaki 8 Kibele heykeline verilen niteliklerde;

-Etoile Takı'nın kuzey yüzünde savaş tanrıçası Bellone kabartmasında, zıttını ise takın güney yüzündeki Viyana Barışı kabartmasında görüyoruz.

Bütün bu zıtlıklar Obelisk'te dengelenir. Bu açıdan bakıldığında:

"İnsan hayatı doğudan batıya yani doğumdan ölüme ekseninin üzerinde sürmeli ve dengeden çıkmamalıdır".

Büyülü erdemler ile donatılmış milli bir tilsim gibi 14 Temmuz Cumhuriyet Bayramı resmigeçidi, iktidar sembolü Obelisk'in ve Cumhurbaşkanlığı Tribününün bulunduğu noktada son bulur.

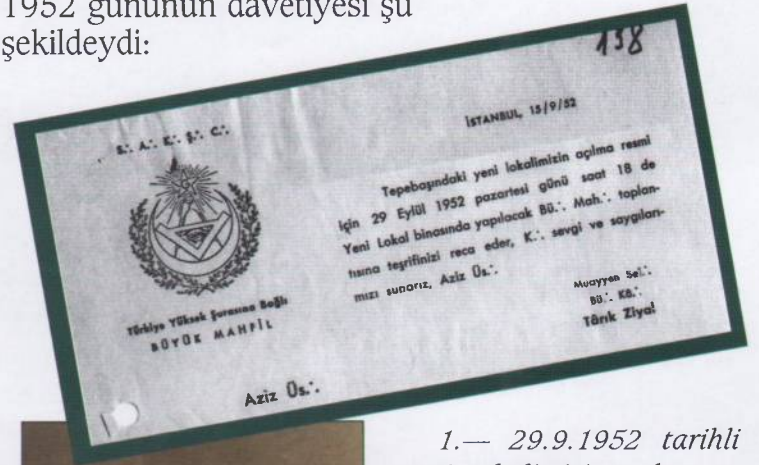

ESRAR-I FARMASON TERSİMAT'DAKİ RAPTIYE

Yavuz Aksel

Türkiye'de Masonluk Tarihinde 13 yıl süren "UYKU DÖNEMİ", 5 Şubat 1948 günü "Türkiye Mason Derneği" adı altında bir derneğin kurulması için yapılan müracaatla sona ermiş oluyordu. Yeni kurulan derneğin birçok sorunu vardı ama en acil ve büyük problem "Lokal" meselesiydi. Bu meseleyi çözmek için Sıraselviler Caddesi üzerindeki, sanatçı Safiye Ayla'ya ait Ayla Apartmanının üçüncü katı 4.000 TL hava parası ödenerek kiralanıyordu. Aylık kira bedeli 55 TL idi, ayrıca dairede mevcut muşamba ve soba için de 300 TL ödenmişti. 16 Ağustos 1948 Pazartesi günü teslim alınan bu yer, ilk dönemlerde bir şekilde ihtiyaca karşılık vermişse de, kısa zaman sonra yetersiz kalmaya başlamıştı. Uygun bir bina satın alınması için araştırmalar başladı ve 07.10.1951 tarihinde "Yüksek Şûra ile Yüksek Şûra'ya tâbi Büyük Mahfil'in akdettikleri müşterek

celsede" verilen karar uyarınca Tepebaşı, Meşrutiyet Caddesi 111 adresindeki bina 1951 yılı sonlarında satın ve 26 Mayıs 1952 günü de teslim alındı. Bina da yaz ayları boyunca sürdürülen tamirat ve tadilatın sonuçlanmasını müteakip 29 Eylül 1952 günü yapılan tören ve Heyet-i Umumî Toplantısı ile bina Türk Masonlarının hizmetine girmişti. 29 Eylül 1952 gününün davetiyesi şu şekildeydi:

Tersimat şu sözlerle başlıyordu:

"Yüksek Şûraya bağlı Bü. Mah., 29.9.1952 Pazar günü, yeni Lokalin resmî Küşadı münasebetiyle Yüksek Şûra tarafından merasim-i mahsusaya ile akdedilen oturumu müteakip, Beyoğlu vadisindeki malûm nokta-i hendesiyede Büyük Üstat Mustafa Hakkı Nalçacı riyasetinde toplandı."

Büyük Üstat Mustafa Hakkı Nalçacı'nın, binanın tamir ve tadili sırasında emeği geçenlere teşekkürü tersimata şu şekilde geçmişti:

"Badehu gerek teberru ve ikraz yollarıyla, gerek fi'li alâka, yardım ve hizmetleriyle bu Mas.: evinin kurulmasına yardım etmiş olan KK.: 'e ayrı ayrı

camianun teşekkürlerini arzettikten sonra sözü Bü. Kâ.: 'e verdi."

Aslında yapılan işleri ve yapan Kardeşlerin isimlerini içeren geniş bir liste mevcuttu ama bunları Tersimata koymamız doğru olur mu endişesi ağır basmış ve bu endişe neticesinde liste Tersimat'da yer almamıştı. Bir sonraki Heyet-i Umumî Toplantısında söz alan İsmail Memduh Altar ve dönemin Bü. Kâ.: 'ı Târik Ziyal BB.: bir önceki tersimat hakkında söz alıyor ve bu listenin "Yü. Şû.: toplantısı tersimatına eklenmiş bulunduğunu beyan ile beraber ahlâfa bir hatıra olarak Bü. Mah.: tersimatına da intikalinin münasip olacağını" belirtiyorlardı. Tersimatın bu bölümü ve bahis konusu listenin tam metni şu şekildedir:

İsmail Memduh Altar

1.— 29.9.1952 tarihli yeni Lokalimizin açılış toplantısına ait tersimat okundu; kabulü hakkında delegelere söz verildiğinde; Galip Hamdi Tekyeli B.:; yeni Lokale KK.: 'in ve Remzî mahfilin yardım ve hediyeleri hakkında mezkûr toplantıda okunmuş olan liste ve teferruatın zapta geçmemiş olduğunu hatırlattı. İsmail Memduh Altar B.:; ve Târik Ziyal B.:; Bü. Mah.: toplantısına tekaddüm etmiş olan ve Bü. Mah.: Daimî Heyet ve delegelerinin de iştirâk etmiş buldukları Yüksek Şû.: toplantısı tersimatına bu tafsilâtın derç edilmiş bulunduğunu beyan ile be-

raber ahlâfa bir hatıra olarak Bü.: Mah.: tersimatına da intikalinin münaşip olacağını belirttiler. Bü.: Hat.: 'in kanunî mütaleası alınarak re'ye müraaat olunduğunda, okunan tersimatın, bu hususun da ilâvesi suretiyle tashihan kabulü ittifakla tasvip olundu. Bunun neticesi olarak; tersimatın: "Bu Mas.: evinin kurulmasına yardım etmiş olan KK.: 'e ayrı ayrı camianın teşekkürlerini arz ettikten sonra Bü.: Kâ.: B.: 'e söz verdi." fıkrası şöylece tashih olundu: "Bu Mas.: evinin kuruluşuna yardım etmiş olan KK.: 'e ayrı ayrı camianın teşekkürleri arz edildikten sonra buna ilâveten hediyeler vermek suretiyle meslekimize bağlılıklarının yeni bir delilini göstermiş olan Remzî Mah.: 'lerin ve bazı KK.: 'in verdikleri hediyelerin cetveli, bu hediyelerin toplanmasına alâkadar olmuş olan Galip Hamdi Tekyeli B.: tarafından okundu ve cetvelin bir sureti tersimata derç olundu. Cetvel şudur:

**ATLAS M.: M.: 'inden
Lazaro Franko B.:**

Tül perdeler, Şark'daki ve ma'bet kapısındaki kırmızı perdeler, perde rayları, bütün duvar kâğıtları ve Şarkın linolyumu.

**KÜLTÜR M.: M.: 'inden
Ruhi Vamık Girgin B.:**

Şarkın önündeki basamakların halısı, iki âvize, bir yazıhane kristal takımı, bir takvim, Atatürk resminin çerçevesi, bir masa örtüsü ve bir raptiye.

**MÜSAVAT M.: M.: 'inden
Tekyeli, Sadi Birkök, Ardavatz
ve Nâcil Seltik BB.: müştereken**

Ma.: 'deki üç büyük şamdan, Üs.: Muh.: ve Nâ.: 'lar önündeki lâmbalar.

**HÜRRİYET M.: M.: 'inden
Vedat Başar B.:**

Aşağı salondaki avize.

**ÜLKÜ M.: M.: 'inden
Edip Seydi B.:**

Kütüphanedeki yıldız çerçevesi iki tablo.

**MÜSAVAT M.: M.: 'inden
Ertuğrul Eyüboğlu ve
Müeyyet Tekyeli BB.: müştereken**

Ma.: 'in duvarlarındaki altı aplik.

**İDEAL M.: M.: 'inden
Lütfi Banat B.:**

Birinci Nâzır koltuğu.

**ATLAS M.: M.: 'inden
Hilmi Naili Barla B.:**

İkinci Nâzır koltuğu.

**MÜSAVAT M.: M.: 'inden
Tark Ziyal, Nesim Adato ve
Naim Haker BB.: müştereken**

Aşağı salondaki duvar saati.

**KÜLTÜR M.: M.: 'inden
İsmail Kasımpade B.:**

Aşağı salondaki halı.

**MÜSAVAT M.: M.: 'inden
Nusret Hamdi Tekyeli B.:**

Bronz Çiçek vazosu.

**KARDEŞLİK M.: M.: 'inden
Jozef Abenrey B.:**

Kütüphane ve salondaki apliklerin tamiiri ve yıldızlanması.

**ÜLKÜ M.: M.: 'inden
Reşat Mimaroğlu B.:**

Bir Makas.

**MÜSAVAT M.: M.: 'inden
Galip Hamdi Tekyeli B.:**

Ma.: 'in siyah perdeleri ile kütüphanenin perdeleri.

Bu hediyelerin hey'eti umumiyesi takriben 3900 liradır.

**Mahafili Muhteremin
Hediyeleri :**

İDEAL, ÜLKÜ, KARDEŞLİK:

Her biri Ma.: 'deki bankolardan ikişer adet.

KÜLTÜR:

Üç düzine sandalye.

HÜRRİYET:

Ma.: 'deki halı ve Hâk.: Bü.: Â.: ile Bü.: Üs.: koltukları.

SEVGİ:

Üs.: Muh.: koltuğu.

ATLAS:

Kütüphanedeki büyük halı, ayrıca merhum Yakovidi B.: 'in Atlas M.: M.: 'ine terk etmiş olduğu Yardım Sandığı parçasıyla, bu Aziz K.: 'in hatırasını yad için, kütüphanedeki 20 koltuğun tamiri ve marokenlerinin tecdidi yapılmıştır.

MÜSAVAT:

Kütüphanedeki bronz avize.

M.: M.: 'lerin hediyeleri tahminen 3500 lira kıymetindedir."

Her ne kadar bugün 111 numaralı binayı biz kullanmasak da, atalarımızın yüreğindeki içten ateşi bu tersimattan hissetmek mümkün.

Bu yazının başlığına gelince, tersimat incelendiğinde bazı K.: 'lerin bağışladıkları çok dikkat çekicidir:

**"MÜSAVAT M.: M.: 'inden
Nusret Hamdi Tekyeli B.:**

Bronz Çiçek vazosu,

**ÜLKÜ M.: M.: 'inden
Reşat Mimaroğlu B.:**

Bir Makas.

**KÜLTÜR M.: M.: 'inden
Ruhi Vamık Girgin B.:**

Şarkın önündeki basamakların halısı, iki âvize, bir yazıhane kristal takımı, bir takvim, Atatürk resminin çerçevesi, bir masa örtüsü ve bir raptiye."

Elbette ki tersimata geçmiş bu bağışları, İkinci Dünya Savaşı'ndan henüz çıkmış Dünya ve Türkiye ile toplu işne bile imal edilemeyen 1950'lilerin ülke şartları altında değerlendirmek lâzım. Diğer taraftan "raptiye"nin "rapt etmek" filinden türediğini de unutmamak gerekir ama zannederim "Tersimat'daki bir raptiye" ifadesi her dönemde ilgi çekecektir.

Amerika'da Washington DC Grand Lodge önderliğinde her yıl yapılan "Universal Brotherhood Celebrations" "Evrensel Kardeşlik Kutlamaları"na 2010 Haziran ayında giden Refik Kutluer 3 gün boyunca çeşitli etkinliklere katıldı.

"EVRENSEL KARDEŞLİK KUTLAMALARI"

Türkiye'den birkaç kardeşimizle birlikte kurucusu bulunduğu, Washington DC'de faaliyet göstermekte olan, Nur Lodge 2000 in 10. yıl kutlamalarına katılan Kutluer, başta Büyük Üstat Paul D. Gleason olmak üzere birçok ülkenin Büyük Üstatlarının da hazır buldukları toplantılarda Türk Kültürü'nü ve Türk Masonluğunu tanıtan konuşmalar yaptı ve hediyeler takdim etti.

3 gün süren etkinlikler süresince dünyanın birçok ülkesinden gelen Büyük Üstat ve Büyük Loca Görevlileri ile yakın temas kuran Kutluer katıldığı Uluslararası Loca Toplantısında Gleason'a Türkiye'den getirdiği hediyeleri takdim ederken yaptığı konuşmada Türk Masonluğunun dünyadaki önemini vurguladı. Gleason cevaben yaptığı teşekkür konuşmasında Kutluer'in "yemin kürsüsünde 3 kitap" örneğine değinerek, "Aslında biz de katılan her Kardeşin inandığı kitabı kürsümüzde görmek isteriz." dedi.

Uluslararası Loca Toplantısı'nda, farklı ülke Masonları görev almakta ve her görevli kendi lisanında konuşmaktadır.

Universal Brotherhood Weekend Celebrations aktiviteleri içinde yer alan "Yemek Festivali"ne Türkiye de bir stant ile katıldı. Türkiye'den gelen hediyeler ve tanıtım malzemeleri ile ABD'deki Nur Locası üyelerinin evlerinde yapılan Türk yemekleri sayesinde Türk standı katılımcıların en çok ilgi gösterdiği stant oldu.

ABD'deki Nur 2000 Locasının 10.yıl kutlaması, Evrensel Kardeşlik Etkinlikleri, Yemek Festivali, Uluslararası Loca Toplantısı ve ABD DC Büyük Loca Balosu'nda

Yemek Festivalinde Geleneksel Giysi Amerikalı Kardeş ve Eşi

temsilen Türk Masonluğu her toplantıda övgü dolu konuşmalarla takdim edilmiş ve büyük alkış almıştır. Aynı hafta DC'de Kolombiya ve DC Localarının "ikiz" ilan edilme töreni yapıldı.

Kapanış balosuna katılan Refik Kutluer, yakın ilişki kurduğu İsrail Büyük Usta-

dı Shuki Shamir'e ABD, Türkiye ve İsrail'de bulunan "NUR" localarının "ÜÇÜZ" (Triplet) ilan edilmesini teklif etti. Olumlu karşılanan bu önerinin 2011 Haziran ayında yine Washington DC'de yapılacak olan törenler sırasında ele alınması benimsendi. DC Büyük Üstadı Paul D Gleason böyle bir törenin, 2011 Haziran ayında,

Yemek Festivalinde Türk Masası

DC Büyük Locasının 200. yılı kutlama törenleri ve "Universal Brotherhood Celebrations" sırasında yapılmasının iyi bir fikir olduğunu belir-

terek, bu konuyu bütün dünyadan katılmış olan Büyük Loca görevlilerine yaptığı kapanış konuşmasında ilan etti.

Washington DC Büyük Locası Büyük Üstadı Paul D Gleason Refik Kutluer'e teşekkür ederken

MODERN BİR ÇALIŞMA TABLOSU

Yukarıdaki resimde gördüğümüz yağlıboya sanat eseri Belçika Muntazam Büyük Locasına bağlı "Lodge Aigle de Pathmos No.37" (Patmos Kartalı Locası) için Ferenc Sebök tarafından yapılmış ve Firenze "Il Marzocco" Akademisi tarafından Rembrandt Uluslararası Grand Prix ödülüne layık görülmüştür.

Tanınmış bir müzisyen, besteci ve ressam olan Ferenc Sebök 1952 yılında Budapeşte'de doğmuş, 1956 yılında ailesiyle birlikte Belçika'ya göçmüştür. 1993 yılında Hürmasonluğa girmiş, "Lodge Sept Pilier no.38" (Yedi Sütun Locası) 'nın Üstadı Muhterem'liğini yapmıştır. Ferenc Sebök'ün yaptığı modern Çalışma Tabloları Avrupa'daki localarda çok popüler olmuştur.

Türkiye'den Akıl ve Hikmet, İsrail'den Hakohav ve İtalya'dan San Graal...

080 numaralı Akıl ve Hikmet, İsrail Büyük Locası'na bağlı Hakohav ve İtalya Muntazam Büyük Locasına bağlı San Graal Loca Kardeşleri ortak çalışmalarını yapmak üzere Hemşirelerin de katılımı ile İstanbul'da, 23-24 Ekim 2010 tarihleri arasında, bir araya geldiler. Bu davete İsrail'den 16 Kardeş, 4 Hemşire; İtalya'dan da 8 Kardeş ve 3 Hemşire katıldılar.

Mehmet Tansal

Bu birliktelik dördüncü defa yapılıyor. Her sene bir Locanın düzenlemeyi üstlendiği çalışma ilk olarak 2007 yılında "Üçüzleşme Töreni" ile Akıl ve Hikmet Locasının organizasyonu ile İstanbul'da başladı. İkinci çalışma 2008 yılında Hakohav Locası tarafından Tel-Aviv'de organize edildi. Bunu 2009 yılında San Graal Locası tarafından Sardunya'nın Cagliari şehrinde organize edilen üçüncü çalışma takip etti.

Resmi kısmı her defasında 2 gün süren çalışmanın evvelinde veya sonrasında misafir Kardeşlerin ve Hemşirelerin arzusu doğrultusunda gayri resmi organizasyonlar ile bu süreler uzatılıyor ve yapılan ortak seyahatlerde tadı damaklarda kalan son derece güzel günler geçiriliyor. Bu seferki organizasyonda erken gelen ve geç giden misafirlerle gayet güzel günler geçirildi.

23 Ekim Cumartesi günü resmi programımız başladı. Sabah saat 09.30'da buluşup misafirlerimizle birlikte güzel bir Galata turu yaptık ve öğle yemeği için Karaköy'de Karaköyüm Restoran'da mola verdik. Daha sonra geziye Perşembe Pazarı tarafında devam edildi. Akşam Nevizade, Boncuk'ta, eğlenceli ve sazlı sözlü bir gece geçirdik.

Pazar günü öğle yemeğinde, Beyoğlu, Hacı Baba Restoran'da buluşuldu. Akşam saat 18.00 kokteyl ile Tenue Blanche'imızı başlattık. Çalışma programımız bir "Evlilik Kutlama Töreni" içeriyordu. Bunun diğer Büyük Locaların bünyesinde yapılan bir tören olmaması sebebi ile misafirlerimize yaşatmanın güzel olacağı düşünülmüş-

ÜÇÜZLER TEKRAR BİR ARAYA GELDİ

Pazar öğle yemeğinde, Beyoğlu, Hacı Baba Restoran'da buluşuldu. Akşam 18.00'deki kokteyl ile Tenue Blanche'imızı bir "Evlilik Kutlama Töreni" içeriyordu.

tü. Nitekim de haklı olduğumuz çalışma sonrasında gelen güzel sözlerden anlaşıldı.

Törenden sonra çalışma ile ilgili olarak Locaları adına Akıl ve Hikmet Locası Üstad-ı Muhteremi Alp Altuner, Hakohav Locası adına Üstad-ı Muhterem Raphael Amato ve San Graal Locası adına Üstad-ı Muhteremi Disma Testoni birer konuşma yaparak teşekkür ettiler. Daha sonra Pek Muh. Ahmet Erman, İsrail Büyük Locası

Önceki Büyük Görevlisi Shuka Cahana ve İtalya Muntazam Büyük Locası Büyük Üstad Yardımcısı Luciano D'Alessandro birer konuşma yaptılar. Günün anısına hediyeler dağıtıldı ve Çatı'da Gala yemeğine geçildi.

2011 yılında sıra tekrar Hakohav Locasında olacak. Bütün Kardeşler ve Hemşireler davetin yapılmasını ve programın bildirilmesini heyecan ve hasretle bekliyoruz.

NURİÇİNDE YAT İLKER İNAL KARDEŞ

İlker İnal Kardeşimizin 16 Aralık 2010 günü ani ölümü Kardeşlerimizi derinden üzdü.

1979 yılında ÜÇGEN (048) Locasında tekris edilen İlker İnal, 1989 yılındaki doğum sonrasında YEDİTEPE (84) Locasının kurucu üyesi oldu ve sırası ile Muhakkik, Sekreterlik, II. ve I. Nazırlık görevlerini yaptıktan sonra 1999-2000 dönemi için Locanın Üstadı Muhteremi seçildi. Tam görevini tamamlamışken I. Nazır Ferhan Dinçer'in ani ölümü üzerine görevini bir yıl daha sürdürdü. Birçok komisyonda görev yapan İlker İnal, iki dönem de Büyük Görevliler Kurulu'na seçilerek Büyük Sancaktar ve Büyük 1. Nazır görevlerini ifa etti. Ayrıca bu süreler içerisinde, Toplam Kalite Proje liderliği, Masonluğu Tanıtma ve Halkla İlişkiler, Ar-Ge ve 100.yıl Kutlamaları Planlama komitelerinin Başkanlıklarını yapan İNAL, Localarımızda da çeşitli konularda çok sayıda konuşma yaptı.

İlker İnal, general olan babası Doğu Anadolu'da görevli iken, 17.2.1941 tarihinde Kars'ın Kağızman ilçesinde dünyaya geldi.

Istanbul Hukuk Fakültesini bitirip avukatlık stajını yaptıktan sonra, 12 yıl Oyak-Renault firmasının Hukuk Müşavirliğinde bulunup, 3 yıl da Tekfen grubunda Genel Sekreter olarak çalıştı. Daha sonra 22 yıl müddetle Akmerkez, Aksu, Dinarsu gibi şirketlerden oluşan Dinçök Grubunda Endüstri İlişkileri Direktörlüğünü yürüttü ve 2002 yılında emekli oldu. Kardeşimiz bu dönemde de çalışmaya devam ederek, Türk Tekstil Vakfı Yönetim Kurul üyeliği ile Milli Olimpiyat Komitesi Akademik Kurul üyeliği görevlerinde bulundu.

İlker İnal'ın daima ilgi çekmiş bir yönü de Türkiye'de bir müesseseye ait ilk bayan futbol takımını kurması ve Teknik Direktörlüğünü yapmasıdır. Onun yönetimindeki Dinarsu bayan futbol takımı 60'lı – 70'li yıllarda uluslar arası arenada birçok başarıya imza attı.

10 yıl evvel kaybettiği eşi Filiz Hemşiremiz anısına, her yıl kızı Ege Hemşiremiz'le birlikte anma toplantısı düzenleyen İlker İnal Kardeşimiz belleğimizdeki yerini hep koruyacaktır.

Doğu ve batının kesişme noktasında yeni bir çalgı...

Günişiği Locası'ndan Hakan A. Toker, 13-20 Aralık 2010 tarihleri arasında, konservatuarlarımızda ve basında, yeni icad edilen FLUID PIANO adlı müzik aletini, mucidi Geoff Smith'le beraber tanıttı. Bu konuda kendisine bazı sorularımız oldu:

Neden Fluid Piano? Özelliği nedir bu çalgının?

Yeryüzündeki birbirinden farklı müzik kültürlerinin, kendilerine özgü müzik aletleri vardır. Bunlar, o müziğin ihtiyaçlarına göre zaman içerisinde ortaya çıkmış ve şekillenmişlerdir. Kültürel etkileşim sonucu, bazen bir kültür, diğer bir kültürden müzik aleti -ve tabii başka şeyler de- ödünç alır. Piyano, Avrupa'dan çıkma bir çalgı olarak, tabiidir ki, batı müziğinin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde tasarlanmıştır. Ne var ki, Türkiye'ye yüz küsür yıl önce gelen ve müziğimizde kullanılmaya başlanan bu çalgı, hiçbir zaman geleneksel Türk müziğine tam bir uyum sağlayamamıştır. Bunun nedeni, bu çalgının, bizim müziğimizde bulunan, ancak Batı'da kullanılmayan bazı perdelerden mahrum olmasıdır. —Keman, viyolonsel gibi batıdan aldığımız diğer bazı çalgıların bugün bizim müziğimize tam uyum sağlamış olmaları, yapılarının esnek ve hasbelkader bizim müziğimize de uygun oluşlarındandır. Türk müziğinde oynak perdeler vardır: nağmenin gidışatına göre, her seferinde biraz pes veya biraz tiz basılması gereken, hatta bazen bir sestene diğerine kaydırılarak kullanılmaları gereken. Piyanonun perdeleri ise sabittir; kaydıramazsınız. Örneğin tek çeşit DO vardır: duruma göre azıcık pes veya azıcık tiz bir do basamazsınız; ayrıca bastığınız notayı DO'dan RE'ye doğru kaydıramazsınız. Dahası, piyanodaki perdeler sayıca yetersizdir, Türk müziği icrasına. Ancak belli birkaç ma-

FLUID PIANO

Haber: Numan Taner Beyazıt

kamda yazılmış kısıtlı sayıda eser icra edilebilir, o da, bazı eksiklikleri duymazdan gelerek. Duymazdan gelinerek yapılan icralar ve kayıtlar arttıkça, Türk müziğinin perdeye dayalı incelikleri giderek yok olmaktadır. Yani, bir kültür erozyonuna yol açmaktadır, piyano ve türevlerinin bizde kullanımı... İngiliz müzisyen ve mucit Geoff Smith'in Fluid Piano'su; bildiğimiz piyano gibi tuşlu bir çalgı olmakla beraber, her tuşunun sahip olduğu kaydırılabilir sürgü mekanizması sayesinde; Türk müziği dâhil, bu tür perde incelikleri ve ses kaydırmaları (It. glissando) gerektiren, dünyadaki her müzik türünü icra etmeye yatkındır. Hem piyanonun, hem de kemanın bazı özelliklerini kendinde toplamıştır, denebilir.

Fluid Piano'yu ilk nerede gördünüz? Görünce ne yaptınız?

İnternette. Yıllardır bu özelliklere sahip bir çalgı hayal ediyor, kime, nasıl yaptıracağımı bilemiyordum. Kanunda yapabil-

diklerimi, piyano benzeri akustik bir çalgıda da yapabilmeyi çok istiyordum. YouTube'da Fluid Piano'nun videosunu görünce, hemen mucidine email attım. Temaslarımızın sonucunda, kendisi Türkiye'ye geldi, 10 gün misafirim oldu ve beraberce çalgısını tanıttık.

Nerelerde tanıttınız?

14 Aralık: Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuarı Müzikoloji Bölümü

15 Aralık: Yıldız Teknik Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Müzik Bölümü

16 Aralık: Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müzikoloji Bölümü

20 Aralık: İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müzikoloji/Çalgı Yapım Bölümleri

Tepkiler nasıldı?

Değişken. Çalgının kendisi oldukça büyük olduğundan, bu tanıtım seminerlerine gelemedi -bunun için sponsor gerekiyor-

ancak video gösterimleriyle tanıttık. Henüz üzerinde çalınmış Türk müziği örneği olmadığından, bazı kişiler, Türk müziğine ne kadar yatkın olduğuna dair şüphelerini dile getirdiler. Diğerleri ise heyecanla destekledi. Her iki grupta da üst düzey sanatçılar ve öğrenciler vardı. Ben, bir sponsor bulup, Fluid Piano'yu Türkiye'ye getirmek ve üzerinde Türk müziğinin nasıl çalınabileceğini göstermek için can atıyorum. Bunun mümkün olduğuna inanıyorum.

Bu çalgının yakın zaman içerisinde müzik dünyasına katılma şansı sizce nedir? Şu ana kadar hangi besteci ve icracılar yararlandılar bu çalgıdan? Fluid Piano için özel yazılmış besteler var mı?

Bu çalgı, Türkiye dâhil, Doğu ülkeleri başta olmak üzere, pek çok kültürün işine yarayacak. Yaygınlaşması, yukarıda sözünü ettiğim sorunları ne ölçüde çözebildiğinin anlaşılmasına bağlı. Bunun için, onu tanıttığımız öncülerimize ihtiyaç var. Geoff Smith'le işbirliği halinde, bu işe soyunmuş olan sanatçılar var. İngiltere'de yaşayan Hint asıllı piyanist ve besteci Pam Chowhan, Fluid Piano'ya özel besteler yapmaya başlamış. ABD'de yaşayan İranlı piyanist Ramin Zoufonoun, İran makamlarının (Destgahlannın) icrasında kul-

Hakan A. Toker

1976 doğumlu, Mersin'li Hakan A. Toker, ABD'deki Indiana Üniversitesi Müzik Fakültesi piyano ve kompozisyon bölümlerinden mezun. Klasik batı müziğinin yanı sıra; doğaçlama, caz ve geleneksel Türk müziği ile ilgileniyor; ana sazı piyanonun yanı sıra kanun ve akordeon çalıyor. Türkiye'den Avustralya'ya, 12 ülkede konserler vermiş. Doğu ve Batı müziğinin pek çok ustasıyla sahneyi paylaşmış; çok kültürlü ve sanatlar arası projelerde yer almış. Açıklamalı resitaller, sessiz film müzikleri, müzikli komedi gösterileri, piyano showları, Tanini grubuyla konser, albüm ve yayın projeleri var. Hem klasik batı müziği, hem de Türk müziği ve caz formlarında besteleri var.

lanıyor. İngiltere'de yaşayan piyanist Nicki Yeoh caz ve blues icrasında, Matthew Bourne ise deneysel müzikte kullanıyor. Geoff Smith, bu sanatçıların sayısını artırmak üzere, çalgısı ile beraber çeşitli ülkelere ziyaretler tasarlıyor. Örneğin, seneye Singapur'a gidecek. Türkiye'ye getirecek desteği bulursak, burada ben dâhil, pek çok müzisyenin ve bilhassa müzik öğrencilerinin üzerinde çalışma yapma imkânı sağlanacak.

Fiyatı ve seri üretim konusunda ne söyleyebilirsiniz?

Fluid Piano'dan henüz bir tane var:

prototipi. Dolayısıyla, henüz bir fiyatı yok. Seri üretim için Geoff uygun firma arıyor. Seri üretime geçildiği zaman, fiyatının, yaklaşık iyi bir kuyruklu piyano fiyatına denk olacağı tahmin ediliyor.

Konuyla ilgili daha detaylı bilgi edinmek isteyenler size nasıl ulaşabilirler?

htoker@yahoo.com adresinden bana email atabilirler.

Çok teşekkürler, verdiğiniz bilgiler için.

Ben teşekkür ederim, bu fırsatı verdiğiniz için.

UYANIŞ LOCASI - 005

Ankara Vadisi Uyanış Locası üyesi İlhan Erkan, yaklaşık otuz yıldır farklı objeleri biriktirmektedir. İstanbul RMK Müzesi'nde "Kamçı ve Kırbaçlar", Atölyede "Marangoz Aletleri", Ankara RMK Müzesi'nde "Bastonlar", "Anadolu Değnekleri", "Orak ve Ellikler"i sergilenmektedir. "Dokuma Aletleri", "Tarım Aletleri" "Osmanlı Fırın Kürekleri" konulu çalışmaları yakında sergilenecektir. İlhan Erkan, uzun süredir kullanım dışı bırakılmış ASA'ları, kendisine yardımcı olan dostlarıyla onararak, Ankara Vadisi'ndeki binamızda "Tören Asaları"nı sergilemiştir. Ayrıca, yine aynı binamızda, taş ile örülmüş ikinci bir sergi köşesinde de mesleğimizin temel avadanlıklarının toplandığı "Taşçı Aletleri"ni sergilemiştir. Her iki köşedeki objelerin derlenmesi ve sergilenmesi tamamen İlhan Erkan'a, tasarımları da Ali Fuat Tek'e aittir. "Taşçı Aletleri" köşesinin yapımı Prof. Dr. Murad Uslu ve demir el sanatları ustası Nihat Gökçe'nin emekleriyle gerçekleştirilmiştir.

30 yıllık birikim Ankara Vadisi'nde sergileniyor

TÖREN ASALARI

GÜVEN LOCASI - 36

Güven Locası Kardeşleri Kasım 2010 Kurban Bayramı tatilinde İsrail gezisi düzenledi. 26 kişilik grubun katıldığı gezi altı gün sürdü.

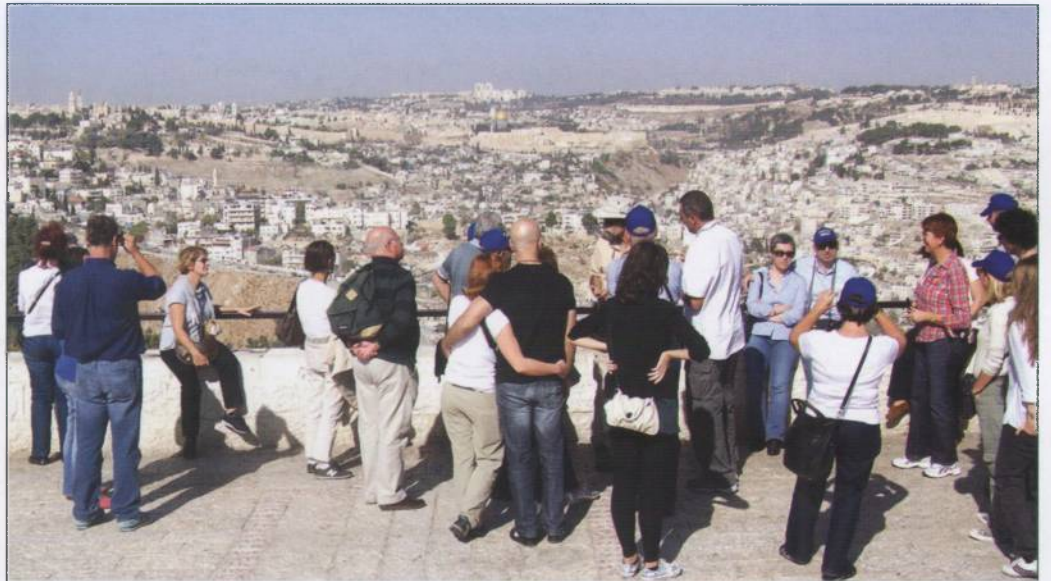
Ergin Atay

Gezi kapsamında Kudüs'te Parlamento Binası (*Knesset*), her üç semavi dine ait kutsal ve tarihi mekânlara, bu arada, Mamila Çarşısı, Soykırım Müzesi, Ağlama Duvarı, Haremül Şerif, Kubbet-üs Sahra, El Aksa Camii, Hz. İsa'nın çarmıha gerilmek üzere geçirildiği Acılı Yol (*Via Dolorosa*), Hz. İsa'nın naaşının bulunduğu ve mezarının bulunduğu yere daha sonra Bizanslılarca inşa edilmiş olan Kutsal Mezar Kilisesi (*Holy Sepulchre*), Davud Peygamber Mezarı, Bethlehem'de Hz. İsa'nın doğduğu mağaranın bulunduğu yere yapılan Nativity (*Doğuş*) Kilisesi ve Rachel Mezarı ziyaret edildi.

Doğu İsrail turu kapsamında Ölü Deniz ile Roma Herod Krallığı zamanında Yahudilerin Romalılara karşı direndikleri ve topluca intihar ettikleri Masada Tepesi'nde tarihi yerler gezildi (*Herod Sarayı, Sinagog ve Hamamlar bölgesi ile arkeolojik kazılar*).

Son bölümde ise Kuzey İsrail turu kapsamında Hayfa kentinde Karmel Tepesi, Bahai Tapınağı ve Pers Bahçeleri ziyaret edildi, Hicaz demiryolunun geçtiği egzotik Rosh Hanikra kayalıkları ve Akka kentinde Cezzar Ahmet Paşa Camii ve külliyesi ile Akka çarşısı gezildi. Tel Aviv'de ise Kikar Rabin, Sfad Hayam, Hasan El Bek Camii gibi önemli yerler ile Yafa'da Saat Kulesi, Mahmudiye Camii, Artistler Sokağı, Liman, Abraşov Parkı ve Frank Meissler Galerisi tur kapsamında ziyaret edildi.

6 GÜNLÜK İSRAİL GEZİSİ

6 günlük İsrail gezisinde Roma Herod Krallığı zamanında Yahudilerin Romalılara karşı direndikleri ve topluca intihar ettikleri Masada Tepesi de gezilen yerlerden biriydi.

İSVİÇRE, LUGANO IL DOVERE LOCA ZİYARETİ

Fikret Dağlı

İsviçre'nin Lugano şehrine yapmış olduğum bir seyahatten istifade ederek, bu şehirde kurulu bir locanın (Il Dovere Locası, no: 24) çalışmalarına oğlum ve aynı zamanda kardeşim olan Murat Dağlı ile birlikte katılma fırsatı bulduk.

Tesadüf eseri toplantıya katıldığımız gün matem ritüeli vardı. Üstad-ı Muhterem Sandro Fenyo bizi içtenlikle karşılayıp diğer Loca kardeşlerine tanıtarak yakın ilgisini eksik etmedi. Toplantı sonrasında tüm loca kardeşleri ile sohbet ederek kendilerine Türk Masonluğu hakkında kısa bilgiler verme imkanını elde ettik.

Bu arada, kendileri de bizleri İsviçre Masonluğu hakkında bilgilendirdiler. İsviçre Büyük Locası (La Grande Lodge Suisse Alpina) 1844 yılında resmen kurulmuş olup şu an için tüm İsviçre genelinde 4.000 civarında kardeş ve yaklaşık 83 Loca ile çalışmalarına devam etmektedir.

Il Dovere (Yükümlülük) Locası 1983 senesinde kurulmuş köklü bir loca, aktif olarak yaklaşık 45 üyesi bulunmakta ve Lugano kent merkezinde bulunan kendilerine ait olan mabetlerinde çalışmalarına devam etmektedirler.

Locanın kendi bünyesinde, muhtaç olan haricilere yardım amacıyla kurulmuş olan bir de yardım vakfı var. Loca kardeşleri yıllık Loca aidatlarının bir bölümünü buraya yatırmak suretiyle vakfa kaynak aktarmaktadırlar.

HÜRRİYET LOCASI - 07

YUSUF NOMAL KARDEŞE 50.YIL ÖNLÜĞÜ

Rahatsızlığı nedeniyle bir süredir evinden çıkamayan önceki Büyük Üstat Kaymakamlarımızdan Pek Muhterem Yusuf NOMAL Kardeş'in 50. Yıl Önlüğü, kendisini ziyaret eden Behçet Kurtoğlu ve Nural Denker Muhterem Kardeş'ler tarafından evinde düzenlenen bir törenle takılmıştır.

SAHİR TALAT AKEV'İ ANMA

Mabetteki konuşmalar ve multimedya sunuşlarından sonra hep birlikte yenilen yemekte de kardeşler Sahir Talat AKEV ile ilgili anılarını paylaştılar.

İzzet Metcan

“Sütunları inisiyasyonun sihri ile büyülenmiş kardeşlerle dolu, her mabedin-den buram buram bir kardeşlik ve hürriyet havası esen, üyelerinin kimliği ve aralarındaki ilişkiyle Türkiye'nin en güçlü örgütü olan, mensuplarının entelektüel donanımıyla, Dünya Masonluğu'nun uygulamalarını etkileyen bir Türk Masonluğu görüyorum.. Bu, Sahir kardeşimizin hayaliydi. Eminim çok yakında gerçek olacak.” (Remzi Sanver, AKEV Günü Konuşmasından)

AKEV (168) Locası'na adını veren Önceki Büyük Üstat Sahir Talat AKEV, Büyük Üstat Remzi Sanver'in de katıldığı toplantıda bir kez daha AKEV'li Kardeşlerinin arasındaydı. Büyük Üstat, yaptığı konuşmada, Önceki Büyük Üstat Sahir Talat AKEV'in iki temel teşhisini vurguladı:

- Masonlar arasındaki kardeşlik, paylaştıkları Tekris adlı o sihirli törenin bir sonucudur yani inisiyatik bir kardeşliktir.
- İnisiyasyonun yaşaması için hürriyet temel şarttır.

ÖRS LOCASI - 119

16 YIL AHENK İÇİNDE GEÇTİ...

Serdar Öktem

Örs Locası 13. Şubat 2011 tarihinde Büyük Kulüp'te düzenlenen Brunch'la 16. Kuruluş yıldönümünü kutladı. Son derece güzel, güneşli bir Pazar günü çocuklarıyla bir araya gelerek, kardeşliklerini güçlendiren aileler Localarının kuruluş yıldönümünü neşe içinde kutladılar.

ÖRS LOCASI - 119

ARGUN BERKER 40.YIL ÖNLÜĞÜNÜ TAKTI

30 Kasım 1929 doğumlu Argun Berker K., 119 nolu Örs Locasında düzenlenen törenle 40. yıl önlüğünü taktı. Gazetecilikten emekli olan Argun Berker, 1970 yılında Büyük Üstat Hayrullah Örs' ün teklifi ve Nail Gürel'i'nin yönettiği tekrisle 19 nolu Ahenk Locasında tekris oldu. Ahenk

Locasında Sekreterlik görevini yaptıktan sonra 54 nolu Başak Locasına geçti ve bu Locanın Üstad-ı Muhteremlik görevinde bulundu. Daha sonra Ahenk Locası'na dönen Argun Berker, Örs Locası'nın Kurucu Üstad-ı muhteremleri arasında yer aldı.

SADIK DOSTLAR - 030

HÜR MASONLUK YOLUNDA 52 YIL...

Sadık Dostlar Locası'nın 52. kuruluş yıl dönümü Büyük Üstat Remzi Sanver ve büyük görevlilerin hazır bulunduğu toplantıda kutlandı. Loca kurucularının genç kardeşlerimize tanıtımından sonra Mehmet Akduman bir konuşma yaptı ve Sadık Dostlar'ın Türk Masonluğu'ndaki önemini vurguladı. Üstadı Muhterem Batur Taşman'ın Önceki Üstadı Muhteremlere günün anısına verdiği armağanlardan sonra toplantı konukların da davetli olduğu kardeş sofrasında anlatılan anılarla sona erdi.

"MOZART'LA SİHIRLİ BİR GECE"

Mozart'ın (Adnan Erbaş) ile babası Leopold Mozart'ın (Refik Kutluer) diyaloglarını içeren kostümlü sunum loca kardeşlerinden büyük ilgi gördü.

Doğan Gözde Özgödek

Üstad-ı Muhterem Refik Kutluer ve Devlet Tiyatrosu sanatçısı Adnan Erbaş'ın yaz ayları boyunca yaptıkları yorucu ve yoğun bir hazırlık çalışması sonucunda gerçekleştirdikleri bu "teatral" ve özgün eser 23 Eylül 2010'da Özgürlük, 13 Ocak 2011'de Ahiler (45), 23 Ocak'da Özgürlük Locasının Tenue Blanche'ında ve 30 Mart'ta Bilim (153) Locasında Kardeşlere sunuldu.

Mozart'ın (Adnan Erbaş) ile babası Leopold Mozart'ın (Refik Kutluer) arasındaki diyaloglar, mektuplaşmalar, Mozart'ın yaşamındaki önemli anlar, daha küçük bir çocukken bestelediği eserler, eserlerinin giderek olgunlaşması, yolculukları, baba-oğulun masonik yaşamları, aşkları, evlilikleri, acıları, 18. yüzyıl kostümleri ile canlandırıldı, bu iki tarihi kişiliğe 21.yüzyıl teknolojisi eşlik etti.

Sunumun bir diğer ilginç yanı, canlı enstrüman performanslarının gerçekleştirilmesi ve opera sanatçısı kardeşlerin seslerinden Mozart'ın aryanlarını dinleyebilmek oldu.

Mozart 'ın eserlerindeki masonik öğelerin bu dramatik anlamda, perdede, barkovizyondan yansıyan görüntülerle seyredildi. Kardeşlik zincirinin notalara nasıl yansıdığını, Masonik ilkelere operalarında nasıl ete kemiğe büründüğünü görmek, Türk Marşı'nın değişik versiyonlarını dinlemek, çalışmayı farklı bir deneyim haline dönüştürmüştü. Bu ilginç sunumda dramatik anlatımın en ilgi çekici bölümü "Sihirli Flüt" Operası oldu.

Loca toplantılarında videodan, Tenue Blanche'ta da canlı olarak Devlet Sanatçısı virtüöz Şefika Kutluer'in Sihirli Flüt partiyonlarını dinlemek sunuma ayrı bir güzellik kattı.

İZMİR VADİSİ

GENÇLER VE MASONLUK

Masonluğu gençlere tanıtma programı çerçevesinde yıllardır yapılan çalışmalara (babalarının Mason olup olmadığına bakılmaksızın) 14-20 yaş grubunda olan kız ve erkek çocukları katılmaktadır.

Onur Özsan

Çocuklarımızı lokallerimize getirip Mabetlerimizi gezdirmeye ve açıklamalar yaparak sorularını cevaplandırmaya bu yıl da devam edildi. Bu toplantılar her üç Vadide 16 Ocak 2011 Pazar günü yapıldı. Toplantıya İzmir Vadi Başkanı *Levent Özbakkaloğlu* başkanlık etti. Büyük ilgi gören toplantı sonrası gençlerle birlikte öğle yemeği yenildi ve gençlerin soruları cevaplandırıldı.

Büyük Üstat Yard. Levent Özbakkaloğlu gençlerimizi bilgilendirirken.

Gençler toplantı öncesi sohbet ederlerken ve toplu olarak binayı gezdiler.

Gençler Kütüphaneyi gezerken.

İZMİR VADİSİ

MASON HAFTASI

Onur Özsan

İzmir Vadimizde geleneksel hale gelmiş olan “Mason Haftası” etkinliklerinin 37. incisi bu yıl, 13.12.2010 Pazartesi günü başladı ve 18.12.2010 Cumartesi günü akşamı Hilton da verilen Balo ile son buldu. Karşıyaka Locamızın düzenlediği haftada fikri çalışmaların ana teması “Aydınlanma, Hür Düşünce ve Mason” idi.

Büyük Üstadımız, bu yılki “Mason Haftası” etkinliklerinin dördüncü gününde, Karşıyaka Locası yönetiminde yapılan ve Üçsütun, Kordon, Agora ve Zühal Localarının müşterek toplantısında konuşma yaptı.

16 Aralık 2010 günü yapılan toplantıya Kardeşlerimizin ilgisi büyüktü. (C) Mabedindeki yönlerde yer bulamayan Kardeşlerimiz (D) Mabedimizi doldurarak barkovizyondan Büyük Üstadımızın “Masonluk ve Aydınlanma Üzerine Düşünceler” konulu konuşmasını ilgiyle izlediler.

Karşıyaka Locası Üstad-ı Muhteremi Hasan İkat Haftanın ilk günü 37. Mason Haftası” hakkında Kardeşleri bilgilendirirken.

13 Aralık 2010 Pazartesi Işık Locasında Fahri Coşkun “Ulusal ve Evrensel Aydınlanmada Mason’un Yeri” konulu konuşmasını sundu.

14.12.2010 İmbat Locasında, Türker Ünal Ulusal ve Evrensel Aydınlanmada Mason’un Yeri” konulu konuşmasını yaptı.

Etkinliğin üçüncü günü; 15 Aralık 2010 akşamı Özveri Locasında toplantısında; Halit Çim “ İnisiyasyon” konulu konuşmasını sundu.

BALODAN RESİMLER

Karşıyaka Locasının düzenlediği ve Locaların ortaklaşa toplantıları ile hafta boyu yapılan fikri çalışmalarından sonra, 18 Aralık 2010 Cumartesi günkü Balo ile bu yılki Mason Haftası etkinlikleri son buldu.

Büyük Üstadımız Remzi Sanver'in onurlandırdığı ve Hemşirelerimizle Kardeşlerimizin doldurdukları İzmir Hilton Oteli "Barbaros Paşa" salonundaki baloda unutulmaz bir gece yaşanıldı.

ANTAKYA GEZİSİ

Tarihi, doğası, gastronomik zenginliği ve kültürel çeşitliliği ile öne çıkan Hatay'a gerçekleştirilen gezinin ilk durağı, dünyanın en zengin ikinci büyük mozaik koleksiyonuna ve ünlü Antakya Lahiti'ne ev sahipliği yapan Antakya Arkeoloji Müzesi'ydi.

Işıtan Gün

Çekiç (135) Locası kardeşleri 22-24 Ekim 2011 tarihleri arasında Hatay iline bir gezi düzenlediler.

Tarihi, doğası, gastronomik zenginliği ve kültürel çeşitliliği ile öne çıkan Hatay'a gerçekleştirilen gezinin ilk durağı, dünyanın en zengin ikinci büyük mozaik koleksiyonuna ve ünlü Antakya Lahiti'ne ev sahipliği yapan Antakya Arkeoloji Müzesi'ydi. Ardından Hıristiyanlık tarihinde önemli bir yeri bulunan St. Pierre Kilisesi'ni ziyaret eden kabile, tarihî defne sabunu imalathaneleri ve şehir merkezinde yapılan yürüyüşün ardından günün yorgunluğunu tarihî Sveyka Restoran'da Antakya'nın eşsiz lezzetleriyle attı.

Gezinin ikinci günü, bölgede bulunan önemli tarihi yerlerden, inzivaya çekilerek bir sütunun üzerinde 40 yıl yaşayan ve Vatikan tarafından aziz ilan edilen Simeon Manastırı, Samandağ'da Hz. Hızır türbesi ve Roma İmparatoru Titus Vespasianus'un emriyle, dönemin en önemli limanlarından birini barındıran bölgenin, Asi Nehri'nin taşıdığı alüvyonların limanı doldurmasını engellemek amacıyla yaptırdığı, antik çağın mühendislik harikalarından biri olarak bilinen ünlü Titus tünelleri ve kaya mezarları gezildi. Bu güzel günün sonunda, Samandağ'da bulunan Vakıflar Köyü ve kilisesine

Geçen yıl Mayıs ayında erken yaşta bir trafik kazasında yitirdiğimiz, 2. Nazır Remzi Özer'in kabristanına yaptığımız ziyaret sonrasında, Çekiç Kardeşlerimiz çok duygusal anlar yaşadı. (üstte)

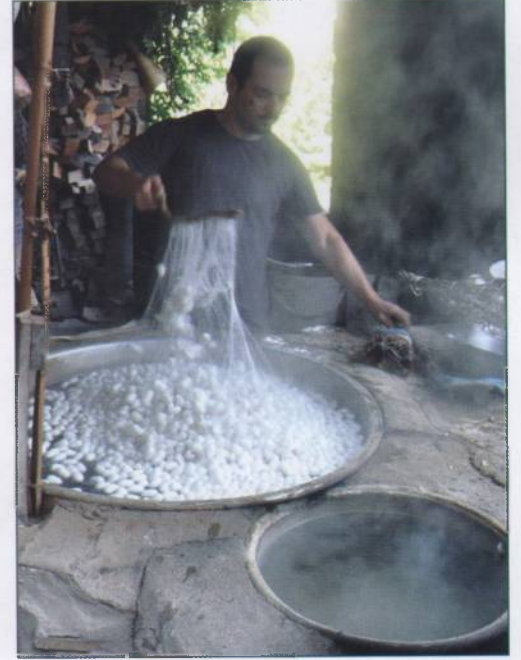
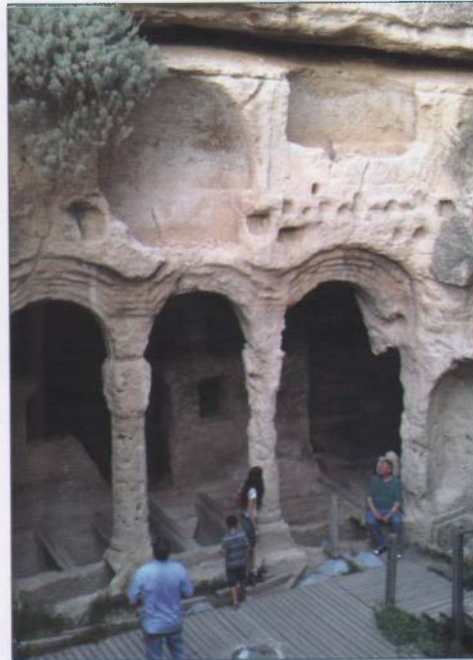
Antakya Arkeoloji Müzesi'nin en değerli eserlerinden biri de Deniz Tanrısı Okeanos ve karısı Deniz Tanrıçası Thetisi (solda)

uğrandı. Gece Adana vadisinden gelen kardeş ve hemşirelerle Şehir Kulübü'nde yenilen yemek, geziye ayrı bir sıcaklık ve lezzet kattı.

Antakya gezisinin son gününde geleneksel yöntemlerle üretimi sürdüren ipek kozacıları, müşebbek imalatçısı ve ardından

dan Harbiye'de bulunan Defne Şelalesi ziyaret edildikten sonra dönüşe geçildi.

Bu kısa geziden geriye unutulmayacak lezzetler, bir zamanlar dünyanın en kalabalık şehirlerinden biri olan Antakya'nın her köşesine nüfuz etmiş müthiş bir kültür ve hoşgörünün izleri kaldı.

Titus Tünelleri ve geleneksel yöntemlerle üretimi sürdüren ipek kozacısı.

RENKLERİN DANSI

Bilim dünyasında 'Doğaperest' diye anılan, Ali Demirsoy Hoca'nın konferansı ilgiyle izlendi.

M. Alper Güngör

Ankara'da 114 numaralı Uyum Locası 15.01.2011 tarihinde Prof. Dr. Ali Demirsoy'un "Renklerin Dansı" adlı konferansına, haricilere açık olarak ev sahipliği yaptı. Demirsoy Hoca'nın daha önce "Evrım Gerçeği" adlı, izleyenlerle interaktif tarzda yürüttüğü konferansında nükteli anlatımı ile büyük ilgi uyandırdığından 'Renklerin Dansı' merakla bekleniyordu.

Vadi evinde yoğun bir katılımı başlatan konferansta Demirsoy Hoca, izleyicilerin ilgisini bir an bile kaybettirmeden,

konu hakkındaki engin bilgisini iki saati aşan bir sürede sundu.

Bilim dünyasında 'Doğaperest' deyişiyle anılan, Ali Demirsoy Hoca, yaşamın ilk izlerinden itibaren renklerin doğadaki tüm yaşam üzerindeki etkilerini, canlıların yaşamında renklerin kullanım amaçlarını; renkleri kullanarak yaşamlarının devamlılığını sağlamaya çalışan bitki ve hayvanları, üremek amaçlı olarak renklerin rekabet yaratacak şekilde kullanıldığını yine insan yaşamında renklerin kullanımını;

renklerin çeşitli insan topluluklarında ayırım ve belirleyici işaret olarak kullanımını slaytlarla ve keyifli anlatımıyla izleyenlere sundu. Konferansın sonunda, Uyum Locası Üstad-ı Muhteremi Mehmet Emin BORRA Prof. Dr. Ali DEMİRSOY'a teşekkürleriyle bir plaket sundu ve izleyicileri kokteyle davet etti. Demirsoy Hoca'nın renkli ve sıcak sohbeti kokteyle de devam etti. Kokteyle katılanlar Mehmet Emin BORRA'nın ağırlıklı kelebek resimlerinden oluşan fotoğraf sergisini de izlediler.

MESUT ILGIN KARDEŞ'İN MEKTUBU

2010 Yılı sonlarında konferans vermek üzere Amerika'ya giden Mesut ILGIN'dan Tesviye Dergimize fotoğraf içeren bir mektup geldi:

11 Kasım 2010 günü New York'daki konferansa tekerlekli sandalye ile gelip en ön sıradan dinlemişti beni. Konferans sonrası da yanıma gidip kucaklamıştı. Size "Şirinaki" diyebilir miyim (Balıkçı'nın ona dediği gibi) diye sorunca da, "diyebilirsiniz ama, Şirin'i gitti, ki si kaldı" demişti. Şimdi artık o da yok.... Şakir Paşa ailesi darma duman.

Şanslıyım ki, daha lise talebesiyken, seneler evvel, Bodrumda "Balıkçı"nın bahçesinde kö-

Ne garip bir dünya !

mür ateşi üzerinde buğulamasını yaptığı lağos'u yemişim; ondan neredeyse yarım asır sonra da, dünyanın bir ucunda, New York'un Manhattan'ında yeğeni "Şirinaki" sini görmüş, yanaklarından öpmüşüm!

Onlar ki, aydınlanmayı yaşamamış bir toplum'a aydınlanmayı getirdiler, yazıları ile, sanatları ile ...

Hepsinin yattıkları yer yıldızlarla ışısın !
Selamlar, sevgiler. MESUT

BURSA VADİSİ

Bursa Vadisinde çalışan üç locadan 7 kardeş ve 6 hemşiremizin katıldığı, Uluslararası ilişkilerin geliştirilmesi ve gezi amaçlı olarak, 21-29 Ocak tarihleri arasında Tayland Phuket ve Bangkok'a gittik. Bu tarihlerde kış mevsiminin yaşandığı bu bölgede sıcaklık gündüz 30 - 34, gece ise 24 - 26 derece ve yılın en az yağış alan zamanı idi.

BANGKOK ST. JOHN LOCASI ZİYARETİ

100 yıldır masonik çalışmalarını sürdüren St John Locası Skoç Riti'ne bağlı olarak çalışıyor. Bu loca, 2004 yılında kardeşlerin bağışları ile yapılan 2 katlı bir binaya da sahip.

Akşamları yörenin değişik tatlarını, bilhassa kabuklu deniz ürünlerini tatmak ve yemek fırsatımız oldu. Dört gece Phuket'te kaldıktan sonra uçakla Bangkok'a geçtik.

Halûk Ertürk

Seyahatin ilk durağı Tayland'ın turistik bölgesi olan Phuket idi. Havanın güzel olması günleri deniz kıyısında geçirmeye veya motor ile çevre gezintisi yapmaya uygun idi. Hızlı motor ile Phi Phi Adaları turuna da katıldık. Akşamları yörenin değişik tatlarını, bilhassa kabuklu deniz ürünlerini tatmak ve yemek fırsatımız oldu.

Dört gece Phuket'te kaldıktan sonra uçakla Bangkok'a geçtik. 26 Ocak Çarşamba günü 100 yıldır masonik çalışmalarını sürdüren St John Locasını ziyaret ettik. Skoç Riti'ne bağlı olarak çalışan bu loca, 2004 yılında Kardeşlerin bağışları ile yapılan 2 katlı bir binaya sahip. Giriş katında geniş bir lobi, amerikan bar ve Kardeş Sofrası için geniş bir salon ve mutfak bulunmaktadır. Masonik çalışmalar üst kattaki 60-70m2 lik mabette yapılmakta.

Oldukça sıcak bir karşılama sonrası saat 18:30 da resmi celse çalışması başladı. Bir önceki Üstad-ı Muhteremin yönettiği

Kalfa derecesi çalışmasında geçiş töreni izleme imkânı bulduk. Mabedin düzeni ve çalışma ritüeli bizim çalışmalarımızdan oldukça farklılıklar göstermektedir. Tören ve düzen 1.Tören Üstadının kontrolünde cereyan etmektedir.

Resmi toplantı sonrası giriş katında bulunan, kendi mutfaklarında pişirilerek ikram edilen Kardeş Sofrası'nda buluştuk. 25-30 Kardeşin katılımı ile çok güzel bir

gece geçirdik. Sofrada 5 adet harici de bulunmaktaydı. Resmi toplantılara alınmayan bu kişiler Masonluk hakkında bilgi edinmek amacı ile Loca binasına alınıyorlarmış. Türkiye'den gelenlerin adına Bartu bir konuşma yaparak teşekkürlerimizi ve localarımızın kardeşçe sevgi ve saygılarını ilettiler. St. John Loca üyesi Mathius'tan keman ile 2 adet klasik eser çaldı. Yemek sonrası hemşirelerle buluşmak üzere otelimizin bulunduğu 87 katlı Baiyoke Sky'a döndük. Bangkok'daki 2 günümüzü rehber eşliğinde Grand Palace, Wat Pho - Yan Yatan Budha tapınağı, Chao Praya nehir turu (gündüz ve gece), "floating market" ziyaretleri yaparak geçirdik. Son gün Bangkok'da oldukça bilinen "Sea Food Restaurant" daki öğle yemeğinden sonra grubumuzun adı kesinleşmiş oldu: "Thai Lobster Lovers Group" (TLLG).

Yeni ziyaretler ve başka güzellikleri keşfetmek için, grubumuz yeni katılımcılar beklemektedir.

AHENK LOCASI - 19

Kerem Taştaban

Özellikle Ahenk Locası kardeşlerinin çocuklarına kayak sevgisini aşlamak ve birbirleriyle kaynaşmalarını sağlamak gayesi ile ilki 2005 yılında başlatılan ve bu güne kadar aralıksız olarak her yıl gerçekleştirilen geleneksel Ahenk Locası Kayak gezisi, Ahenk ailemizdeki 7'den 77'ye tüm kayak severleri bir araya getirmektedir.

Daha önce Kartalkaya, Uludağ hatta Bulgaristan Pomporova bölgesine yapılan gezilerden sonra bu yılki gezi 26-28 Şubat tarihleri arasında Kartalkaya Kartal Otel'e çocuklarımızla birlikte 15 kişilik bir grupla gerçekleştirildi. Gündüzleri kayak sporunun heyecan ve adrenalini birlikte paylaşan grup, akşamları da tombala, sessiz film ve çeşitli masa sporları ile hep bir arada keyifli vakit geçirmişlerdir.

GELENEKSEL KAYAK GEZİSİ

16 Aralık 2010 günü Ebedi Maşık'a uğurladığımız İlker İnal Kardeşimizin bir çok Locamızda anlattığı, çok sevilmiş bir çalışması vardı: SEVİMLİ YANLIŞLAR. Kardeşimizin bu anlatısı o kadar beğenilmişti ki, SEVİMLİ YANLIŞLAR-2 adı altında tefrika etmek zorunda kalmıştı. Bununla beraber İlker İnal genelde çalışmalarını bir metne bağlı kalmadan, irticalen yaptığı için TESVİYE DERGİSİ olarak bütün araştırmalarımıza rağmen konuşmasının metnini hiçbir yerde bulamadık.

Neyse ki videoya kaydedilmiş örneğinden bant çözerek İlker İnal'ın bu "SEVİMLİ" anlatısını kâğıt üzerine döküp, gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlayabiliyoruz. Bunu yapabilmemizde gerek video kaydını, gerekse bant çözümünü borçlu olduğumuz Fikret AZOV'a çok teşekkür ederiz. Bu sayıdan itibaren Mizah Köşemizde "SEVİMLİ YANLIŞLAR" dan bir bölüm bulacaksınız.

Yavuz Aksel

SEVİMLİ YANLIŞLAR

İLKER İNAL

.....

Şimdi geçelim artık sevimli yanlışlarımıza. Önce kendimden başlayarak benim başrolde olduğum iki şey anlatmak istiyorum size başlangıçta. Büyük Görevliler Kurulu'na yeni seçtiğim dönemde bir Toplam Kalite Projesi vardı. Büyük Üstadımız'da, Demir Savaşın Üstadımız, bu Toplam Kalite Proje liderliğine beni atadılar. Bu konuyu Kurul'da konuşalı henüz iki ay kadar olmuştu. Ama öncelikle burada bir parantez açayım. Kıssadan hisse, özellikle genç kardeşlerime, şunu söylemek istiyorum. Masonlukta kendini tanıtmak ve çevredeki Kardeşleri mümkün olduğunca iyi tanımak çok gerekli. Ne kadar kendinizi tanıtabilirseniz ve ne kadar da çok Kardeşi, özellikleriyle, mesleğiyle tanıyabilirseniz hem Masonluktan o kadar çok zevk alabilirsiniz, hem de Masonluğu düzgün icra edebilirsiniz. Bir de, siz siz olun, bulunmayacağınız yerlerde olmayın. Neden böyle söylüyorum? Biraz sonra anlatacağım olay, tiyatro dilinde vodvil denecek şekilde, tuhaf olaylara sebep oldu. Dedim gibi, henüz iki ay filan olmuştu, yeni seçilmişim Büyük Kurul'a, Büyük Üstadımız beni, İzmir'den aradılar. Dediler ki, "Toplam Kalite ile ilgili acele rapora ihtiyacım var. Bana bir saat içinde, faksla bunu gönder, İlker Kardeşim." " Peki, Büyük Üstadım." dedim. Konsantre olup süratle raporu yazabileceğim bir yer aradım. Her taraf dolu. Nereye gitsem dolu. Yani, ken-

dimle baş başa kalıp da, yazı yazacak bir yer bulamadım. Birden aklıma kendimce dahiyane bir fikir geldi. Saate baktım. Dört buçuğu biraz geçiyordu. Dedim ki, "Tefekür Hücresi'ne gidip bakayım, açıksa, bir tanesine girerim. Sakin kafa ile orada ya-

zarım." Doğrusu konsantre olup raporu süratle yazmak için daha iyi bir yer olamaz gibi geldi bana, hem o saatte orada kimse de olmaz. Hakikaten de gittiğimde baktım açık, kilitli değil. Girdim içeri. Işığı yaktım. 25 sene öncesinin hatıraları taptaze can-

E- MASON ÇALIŞMA AVADANLIKLARI

Size şimdi bir E-Mason'un çalışma avadanlıklarını takdim ediyorum:

Bunlar fare, klavye ve modemdir.

Fare masaüstünde dolaşmak, klavye verileri kaydetmek ve modem siberuzayda bunları yayımlamak için kullanılır.

Ancak bilgisayar çılgınları gibi online olmayıp Hür ve Kabul Edilmiş E-Mason olduğumuzdan, bu avadanlıkları daha çok Masonik Nur elde etmek ve bir E-Mason'un gerçek anlam ve değerini belirtmek için kullanırız.

Ve böylece bu avadanlıkları kullanırız....

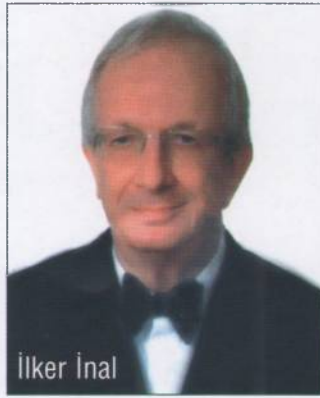
Fare bize ekranın sınırları içinde kalmayı, ekranın gönye köşeleri nedeniyle de hepimize tesviyede buluşmayı öğretir.

Klavye iletişimin birbirimizi ve geri kalan dünyayı daha iyi anlamamızı sağlar.

Modem yalnız kaldığımızda veya dünyanın en ücra köşesinde olduğumuzda dahi buluşarak, birbirimizden moral destek alabileceğimizi, böylece de Eski ve Kabul Edilmiş Kardeşliğimizden daha çok Nur alabileceğimizi öğretir.

Dileriz öyle olsun....

landı, doğrusu pek hoşuma gitti. "Tefekkür Hücresi"nde vasiyetimi yazdığım gün geldi aklıma. Duygulandım. Zaten Büyük Üstadımızın istediği iki sayfaya yakın bilgi ihtiva eden bir rapordur, onu burada hemen hazırlarım, diye düşündüm. Gerçekten de tam bitirmiştik ki, birden kapı açıldı. Genç bir kardeşim dehşetle bana baktı: "Sizi kim getirdi buraya? Ne arıyorsunuz, siz burada?" dedi. Baktım, beni tanımadı. Buna çok sevindim. Tanısa rezillik. Tefekkür hücresinde bir Büyük Görevli. Doğrusu kendimi tanıtmadım, dedim ki "Kardeşim, benim bir yazım vardı. Yazmak zorundaydım. Bunu yazdım, bitti". "Bir dakika, bir dakika, bana Kardeşim demeyin. Nura kavuşacaksınız, ondan sonra Kardeşim diyeceksiniz." Baktım, beni tekris olacak haricilerden biri zannetti. İyi de şimdi Kardeşim diyemeyeceğiz, nasıl hitap edeceğiz? Beyefendi desek hiç olmaz. Bir de o an aklıma geliverdi, dedim ki, yahu ister misin beni tekris etmeye kalksınlar, benim tekris'lik halim mi var? O da tuhafıma gitti. Baktım, gene bir düşündüm. Tanıtısam mı kendimi? O hiç işime gelmedi. Çok haklı olarak, gidip anlatacak. Ne işi var Büyük Görevliler Kurulu'ndan birisinin Tefekkür Hücresinde? En iyisi ben buradan uzaklaşayım, dedim. Ben uzaklaşayım derken, daha ikinci adımımı atmadan geldi yapıştı koluma. "Nereye gidiyorsunuz?" dedi. "Gelin, daha gözlerinizi bağlayacağız." Tam açmaza girdik. Şimdi, gene düşünüyorum. Tanıtısam mı kendimi? Ama, hiç işime gelmiyor, Kardeşim de diyemiyorum." Bakın, bir yanlış anlama var. Ben size izah etmeye çalışıyorum. "Ben bunu derken, bana öyle bir baktı ki, beni gözünün hiç tutmadığı çok belli. Şimdi, biz masonlar kendi aramızda, birisini gözümüz tutmadığı zaman, malum bir sual vardır, onu sorarız. Nitekim geldi bu sual. "Sizi kim teklif etti?" Artık ben de ne olacaksa olsun, film kopsun diye "Demir Savaşçın", dedim. "Kim o?" dedi, "Tanımıyorum, bizim Locada öyle biri yok." Düşündüm. Bir durum muhakemesi yaptım. Büyük Üstadı, Demir Savaşçın'ı da tanımıyor ve mauf görevi yapıyor. Hiç çaresi yok, ben duru-

mu bu Kardeşime söylemek zorundayım. "Kardeşim, sen tümünden olayı yanlış yerlere sürüklüyorsun. Tefekkür Hücresinde, kimin olacağını tahmin edemediğin için şaşırırım, haklısın ama ben Büyük Görevliler Kurulu üyesi İlker İnal'ım." dedim ve zannettim ki, görevli Kardeşim, "İlker Üstadım, özür dilerim, sizi tanıyamadım.", diyecek. Hiç de öyle olmadı. Bana şöyle bir tepeden aşağı dehşetle baktı ve dedi ki "Siz sakın bir yere ayrılmayın, benim Üstad-ı Muhteremle görüşmem lazım." Hayda, buyurun bakalım! Dönem Sodexho dönemi, çoğunuz hatırlarsınız, Sodexho'da bir Davut vardı. Böyle gayet sert.

Bir baktım, Davut geldi. Davut'u göndermiş benim yanıma. Davut "Pek Muhterem, hayırdır inşallah." dedi. Ne diyeyim? "Davut, biraz sonra ambülans gelip, beni götürürlerse hiç şaşırma." dedim.

İnanınız, halâ merak ediyorum. Beş sene önce oldu bu olay. Hangi loca olduğunu da bilmiyorum. O Kardeş gidip Üstad-ı Muhterem'e söyledi, ne dedi? Üstad-ı Muhterem, ona ne dedi? Benim için büyük bir merak konusu.

Sevgili Kardeşlerim, şimdi, olay sevimli olmaya sevimli de, ama şunu kabul etmemiz gerekir ki, görev yapan bir Kardeşimizin, hadi beni bırakın, beni tanımayabilir, olabilir ama, Büyük Üstadını bilmesi gerekir. Bir görevli Kardeş, Büyük Üstadımızı bilmiyorsa, bu yanlıştır. Sevimli de olsa, yanlıştır.

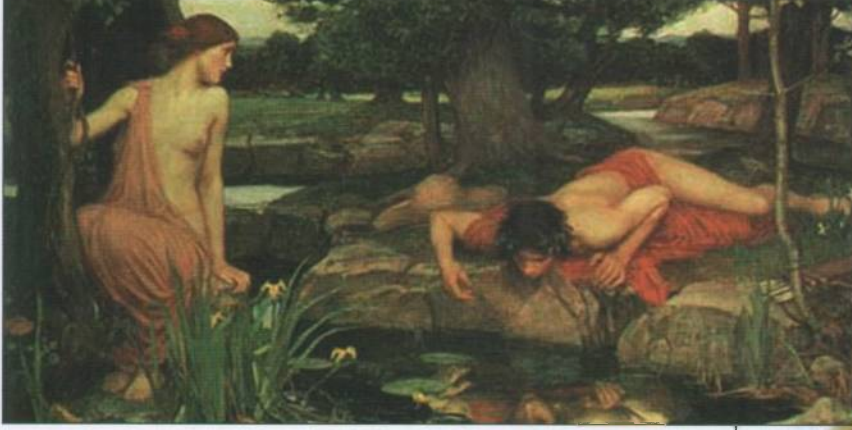
Elbette ben de hatalıyım. Benim de, Büyük Görevliler Kurulu Üyesi olarak, ne isim var orada? Benimki de çok yanlış. Tabii ki Kardeşim o açıdan çok haklı. Hiç akla gelir mi, Tefekkür Hücresinde bir Büyük Görevli? Neymiş, rapor yazıyormuş, nereden gelsin onun aklıma? Çok doğal olarak, onun aklına gelen, bu bir harici, birisi yanlışlıkla onu erkenden getirmiş, hücreye koymuş.

Değerli Kardeşlerim, bir kez daha söylemek isterim. Böyle olaylara sebebiyet vermemek için, siz siz olun, mümkün olduğu kadar hem etrafınızı, hem de Kardeşlerinizi tanımaya çalışın ve kendinizi tanıtırın.

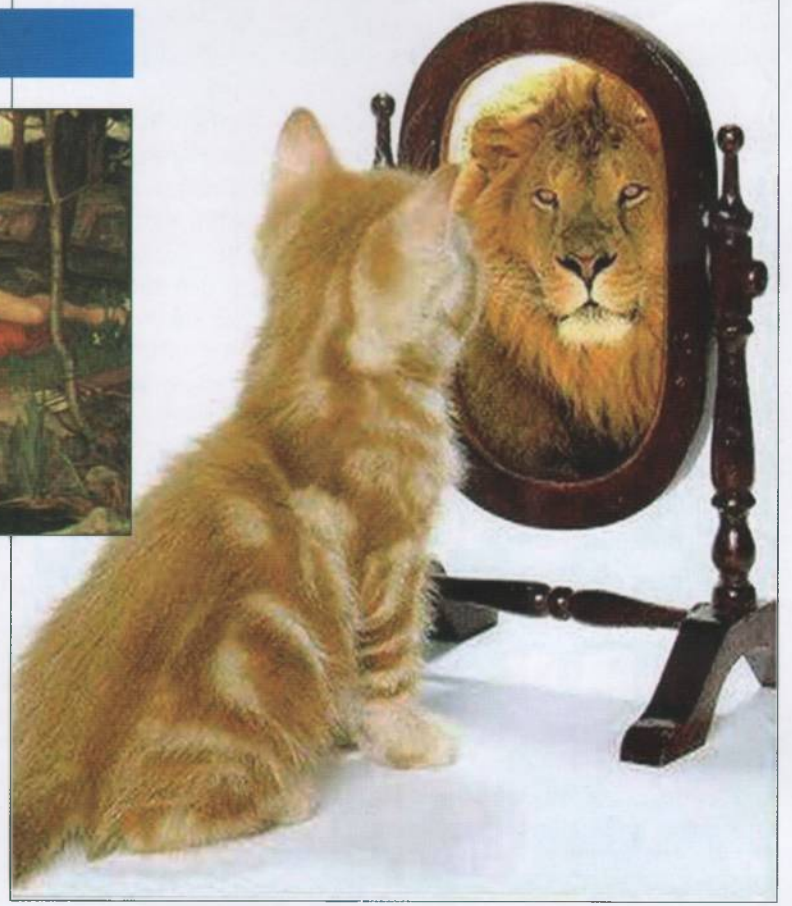
(Devam edecek İlker Üstadım, devam edecek...Y.A.)

DEV AYNASI

EGO VE KİŞİ KENDİNİ
NASIL GÖRÜR

Şili Büyük Locasının Ağustos - Ekim 2009 tarihli ve 5 numaralı REVISTA dergisinde "Ego ve kişinin kendini nasıl gördüğü" hakkındaki makalede iki resim vardı. Birinde, çok bilinen Narsis'in sudaki yansımasına bakan tablosu, diğerinde de kendini aslan gibi gören kedinin aynadaki görüntüsü.

ESKİDEN OLDUĞU GİBİ LOCALAR BÖLÜNÜP BÖLÜNÜP
YENİLERİNİ DOĞURMUYORLAR.
ŞÜKÜRLER OLSUN Kİ BİRLEŞME DÖNEMİ BAŞLADI.

• Johann Sebastian Bach'ın dört oğlundan biri olan John Christian Bach (1735 – 1782), Londra'da "Nine Muses Locası"nın üyesiydi.

• Amerikan İstiklâl Savaşı'nda teslim olan İngiliz Başkomutan Lord Cornwallis K.in kılıcını, Benjamin Lincoln K. (general) teslim aldı. Benjamin Lincoln, 1780 yılında Noel günü St. Andrews Locası'nda (Boston) tekris edilmişti.

• Ekvator'un kurtarıcısı ve başkanı Eloy Alfaro Kardeş, geniş kenarlı Panama şapkasının isim babasıdır. Panama'da sürgünde yaşarken, Ekvator'dan bu şapkaları getirip ticaretini yapıyordu, taraftarları da "Panama Şapkasını" meşhur ettiler.

• Ünlü Alman ressam Albrecht Dürer K., nitrik asitle madeni levhaları aşındırarak resim baskılarının imalini ilk gerçekleştiren sanatçıdır.

• 1933 – 1935 Antarktika Seferi'ne katılan 82 kişiden 60'ı Masondu. Bu 60 kâşif, 5 Şubat 1935'de, Yeni Zelanda Büyük Locası'na bağlı, 777 numaralı "Antarctic Locası"nı kurdular.

• 20 Mayıs 1902'de Thomas Estrada K. Cuba Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı oldu.

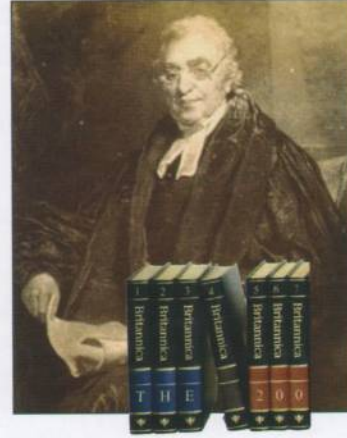
• Üç kez Venezuela Cumhurbaşkanı seçilen Antonio Guzman Blanco K., Caracas'da Güney Amerika'nın en büyük masonik mâbedini inşa etti.

• Amerikan İstiklâl Savaşı'nda, 19 numaralı Askeri Loca üyesi Teğmen Thomas Boyd, Mohawk Kızılderili kabilesi tarafından esir alınmış ve idam edilecekti, verdiği masonik çağrıya Reis Joseph Brant K. cevap vermiş ve hayatını kurtarmıştır.

• Elias C. Boudinot K. (1835 – 1890) bir Kızılderili kabile başkanıydı; 1858 yılında Baro'ya kabul edildi. Ebedi Maşık'a intikal ettiğinde, Belle Point Locası Kardeşleri kendisine masonik cenaze merasimi tertip ettiler.

• Dünya'da en yüksek irtifada çalışan Loca, 1094 numaralı "Roof of the World" (Dünya'nın Damı) Locası Peru, And Dağları'nda Oroya kentindedir. Mâbedin denizden yüksekliği 4722 metredir.

• Encyclopedia Britannica'nın kurucusu Andrew Bell Kardeş, Edinburgh'da 44 numaralı Holyrood House Locası üyesiydi.

• Ünlü Mayo Clinic hastanesinin ilk yönetim merkezi Rochester Mason Evi'ndeydi. Mayo Kardeşler William, Charles H. ve Charles W. 2 numaralı Rochester Locası'nın üyeleriydi.

• Londra'da 3856 numaralı "Lux in Tenebris" (Karanlıklar İçinde Işık) Locası'nın tüm üyeleri görme özürdür.

• Bir zamanlar California Büyük Locası'nın Büyük Midye Pişiricisi unvanında bir büyük görevlisi olmuştu. 11 Ekim 1877 tarihinde Sausalito kentinde Büyük Loca'nın deniz ürünleri ziyafetinde, Büyük Midye Pişiricisi George T. Bromley Kardeş görevliydi.

• Kızılderili Mohawk kabilesi başkanı Joseph Brant (Thayendanega) 26 Nisan 1776'da Londra'da tekris edildi.

• Kırım Harbi esnasında, 25 Ekim 1854 tarihinde Teğmen Alexandre Dumas Kardeş, ünlü hafif süvari hücumundaki iki askeri ölümden kurtardı için Victoria Cross nişanıyla ödüllendirilmiştir.

• Amerika'da, çocuk ve yankı hastanelerini işleten Shriner'lar 32 dereceli İskoç Riti Masonudurlar. Shrine derecesinin tam adı "Ancient Order of the Nobles of the Mystic Shrine"dır.

• 20 Aralık 1874 tarihinde 330 numaralı New York Locası'nda yapılan özel merasimle, Hawaii Adaları Kralı David Kalakaua'nın Yükseliş töreni (3. derece) icra edildi.

• William Augustus Bowles, beş Kızılderili kabilesinin başkanı seçilmişti. İngiltere Büyük Locası tarafından kendisine Creek, Cherokee, Chickasaw ve Choctaw kabilelerinin Şeref Önceki Büyük Üstadı payesi verildi.

• ABD Başkanı Lyndon Baines Johnson tekris olduğu Locada çırak kaldı.

• 1717 yılında ilk Büyük Loca kurulduğunda, İngiliz Kraliyet Bilimler Akademisi Büyük Loca'nın bir şubesi görünümündeydi. Üyelerinin tümü Mason'du.

• En uzun adam olan yaklaşık 2.70 m boyundaki Robert Pershing Wadlow, Alton'da 25 numaralı Loca'nın üyesiydi (1939).

El No.1

Şiar Yalçın'dan¹, Sorular ve Cevaplarla 120 Briç Eli kitabından bir el:

KUZEY

♠ 9 7 3
♥ R V
♦ 8 5 4 2
♣ V 10 6 3

BATI

♠ V 5 4
♥ D 9 7 4 2
♦ 3
♣ D 9 5 2

DOĞU

♠ 10
♥ 8 6 5 3
♦ R D V 10 7
♣ 8 7 4

GÜNEY

♠ A R D 8 6 2
♥ A 10
♦ A 9 6
♣ A R

Batı ve Kuzey Pas dedikten sonra, Doğu psişik 1 ♦ açtı. Güney'in 2 ♦ demesinden sonra, Güney - Kuzey 6 ♠'te buluştu. Çıkış kâğıdı ♦ 3. ♥ ve ♣ damları Batı'da olduktan sonra Güney 6 ♠'i nasıl yapabilir?

Doğunun açışı "psişik" bile olsa, en azından 5 ♦ olması gerekir diye düşünen Güney ilk eli A'la alır. A ve R ♠ çektiğinde, ikincisine Doğu bir ♣ verir. Güney bir el daha koz çeker ve belki D düşer diye A R ♣ oynar. D düşmeyince oyun ümitsiz gibi görünüyorsa da, Güney ilginç bir empas ve deblokaj

oyunuyla V ve 10 ♣ den yararlanma imkânını yaratır.

Güney üç el ♠ ve iki el ♣ den sonra 10'lu ♥ oynar ve YERDEN VALEYİ KOYAR. Artık ♣ D batıda olmak kaydıyla, oyunun batarı kalmamıştır. Güney yerden ♣ V oynar ve ELİNDEN ♥ ASINI ATAR. Batı'nın elinde ♠ ve ♦ kalmamıştır. El alınca, ♣ ya da ♥ oynayarak eli tekrar yere vermeye mecbur kalır. Güney kayıp ♦ ' larını ♥ R ve ♣ 10'lusuna atarak oyununu yapar...

¹ Şiar Yalçın Osmanlı İmparatorluğunun son yıllarında Maliye Bakanlığını yürüten, Atatürk'e suikast davasından mahkûm edilerek idam edilen, İttihad ve Terakki'nin kurucularından Büyük Üstat Cavid Bey'in oğludur.

HÜR VE
KABUL
EDİLMİŞ
MASONLAR
BÜYÜK
LOCASI
İKTİSADİ
İŞLETME

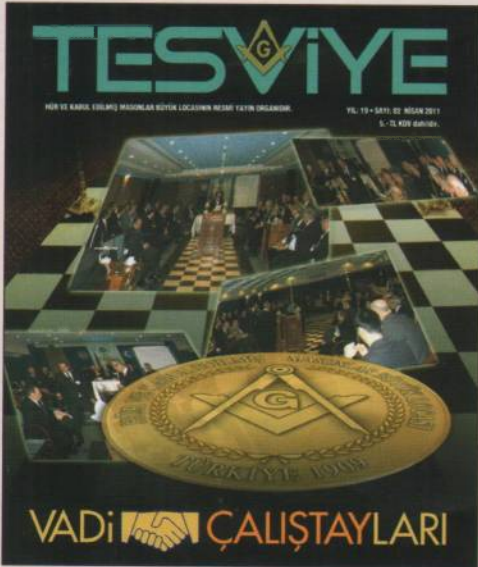
Sizin için, size özel... yayınlar

www.mason.org.tr

SYNOPTIC SYNOPTIC

Cover

Workshops organised in Istanbul, Ankara and Izmir to determine the strategies of the Grand Lodge of Turkey.

P.06

The workshops covered 4 main subjects: Real Estate Strategy, Growth Strategy, Aid Strategy, Financial and Organisational Strategy.

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE ARAŞTIRMA LOCALARI

43 ülke MİMAR SİNAN Araştırma Localarını Etkinlikleri 2011 yılında gerçekleştiren, Locaların 45 Yıllık kuruluşu, Toplantılarını başkanı Özgürhan Çelebi'nin, E.L.B.A.R.A. başkanının Özgürhan Çelebi, Genel Hayatlıları ÖZK, ayta başkanında Locaların (E.L.B.A.R.A.) başkanının Özgürhan Çelebi'nin...

Sinirli bir şekilde yazılan...
Müsavatta Bir Ömür İbrahim Şevki Figen...
Müsavatta Bir Ömür İbrahim Şevki Figen...
Müsavatta Bir Ömür İbrahim Şevki Figen...

P.08

Research Lodges in the world and in Turkey. Conference given by Grand Master Remzi Sanver at the Mimar Sinan Research Lodge (No.43).

P.10

Modernisation of Turkey, Conference given by Prof. Dr. İlber Ortaylı at the Ankara Masonic Hall, organised by Lodge Özgürlük, No. 154.

P.13

From "Şakul Gibi" Masonic Magazine, predecessor of Tesviye.

60. YIL ZAMAN OLU RUKU İZMİR İZMİR MASON DERGİSİNDEN. ŞAKUL GİBİ. Bu sayımızda "Şakul Gibi" dergisinin 6000 yeksen...
Şakul Gibi dergisinin 6000 yeksen...
Şakul Gibi dergisinin 6000 yeksen...

P.14

Interview with Bro. Sunay Akın, writer, poet, social researcher, comedian and owner of the first toy museum in Turkey.

P.19

The 60th Masonic anniversary of Bro. Şevki Figen.

MÜSAVATTA BİR ÖMÜR İBRAHİM ŞEVKİ FİGEN. Şevki Figen 20 Nisan 1951 tarihinde, Bursa'nın Gemlik İlçesinde doğmuştur. İlk ve ortaokulu Bursa'da, liseyi İstanbul'da tamamlamıştır. İktisat Fakültesi'nde hukuk eğitimi almıştır. Hukukçu olarak çalışmıştır. Şevki Figen'in hayatı ve eserleri hakkında detaylı bilgiler sunulmaktadır.

P.20

Remembering Bro. Hasan Vecih Bereketoğlu, famous landscape painter.

İÇİMİZDEN BİRİ HASAN VEÇİH BEREKETOĞLU. Hasan Vecih Bereketoğlu'nun hayatı ve sanatı hakkında detaylı bir anı yazısı. Çeşitli tablo resimleri de sergilenmektedir.

P.23

Bro.Nihat Pakakar, retired head doctor of the Austrian Sen Jorj Hospital in Istanbul, has been awarded the Grand Austrian Order of Merit.

P.24

Caricaturist Bro. İbrahim Ersaraç is the oldest member of Lodge Erenler (028), he was initiated in 1967.

NASREDDİN HOCA'NIN TORUNU İBRAHİM ERSARAÇ. İbrahim Ersaraç'ın hayatı ve sanatı hakkında detaylı bir anı yazısı. Çeşitli karikatür resimleri de sergilenmektedir.

P.26

Albert Pike

Bizden Söylemesi...

Sevgili Okuyucu Kardeşlerim,

Tesviye dergimiz "kendi aramızda haberleştiğimiz, bilgi paylaştığımız" bir yayın olmasının yanı sıra, dış âleme de açılan bir pencereyiz. Bu yayınımla ile yalnız Kardeşlerimize değil, ailelerine de, Dış Obediyans sekreterlikleri ve dostluk kefillerimiz vasıtasıyla o ülkelerde çalışan Kardeşlerimize ve Şubelerimizin bulunduğu yerlerdeki devlet ve özel sektör kuruluşlarındaki üst düzey kişilere ulaşabiliyor, onlarla buluşuyoruz. Onun için bu dergi hepimizin dergisi olmalı ve ona sahip çıkmalıyız. İşte bu noktada Kardeşlerim sizlerden ricamız var;

- Dergimize abone olarak ya da satın alarak sahip çıkınız.

- Dergimize Tesviye Dergisi Yayın Komisyonlarımız vasıtasıyla masonik araştırma, haber, aktüalite içerikli konularda, yazı ve resim göndererek sahip çıkınız.

- Dergimizin yaklaşık 15000 Kardeşimize Mimar Sinan Dergimizle birlikte ulaşması için bize yardımcı olarak sahip çıkınız.

Bütün bunlardan sonra eğer hak etti isek bize reklâmlarınızla destek veriniz.

Bizden söylemesi.

TESVİYE

TESVİYE

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Derneği adına İmtiyaz Sahibi:

Remzi SANVER

Sorumlu Yazışleri Müdürü ve Editör:

Celil LAYİKTEZ
celillayiktez@gmail.com

Yrd. Editör
Yavuz AKSEL

Görsel Yönetmen
Tümer ARGİN

YAYIN KURULU

Gürkan AKTOLUĞ

Tamer GEDİZ

Tunçel GÜLSOY

Cevad GÜRER

Ertan KARASU

Ergin KOPARAN

Nezih ONAT

Tevfik ORBEY

Ahmet ÖRS

Selim ÖRS

Onur ÖZSAN

Armağan POYRAZ

Ahmet ŞENKUT

Bülent ŞENOCAK

HABER MERKEZİ

İhsan ELGİN

Levent AKIŞ

Mert ÜÇOK

Serhat DEMİREL

Tayfun ZAMAN

Yalın MANÇON

ISSN Numarası:1301-2754

Adres: Nuru Ziya Sokağı No:19

Beyoğlu İstanbul Tel: 0212 251 26 50

Tasarım: bimus Tanıtım Ajansı - İstanbul

Tel: 0212 249 20 27 • www.bimus.com

Baskı: REKMAY Reklam ve Tanıtım Ltd.

Cihan Sok. 12-B Sıhhiye Ankara Tel : (312) 231 09 26

e-mail: rekmay@rekmay.com.tr

Yayın Türü: Yayın süreli

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası üyelerinin haberleşmesi için 3 ayda bir yayınlanır.

73 Yıllık Deneyim ve Kalite ...

ASRI 212 516 27 18

(DIN EN) ISO 9001:2000
Certificate Reg. No 04100 20054669-E6

Moda Cad. Ferit Tek Sk. No:1 34710 Moda/Kadıköy/İSTANBUL
Tel: (0 216) 346 90 72 Fax: (0 216) 346 97 08
info@modadenizkulubu.org.tr • www.modadenizkulubu.org.tr

**MODA
DENİZ
KULÜBÜ
1935**

Ciğdem Bato
KARIZMA DANIŞMANLIK

Ufuk Bilgetekin
VİZYON İLETİŞİM

Uğur Ezgün
YERMAZEL
ELEKTRİK

Zeki Çoban
ÇOBANPINAR
İÇME SUYU

Hakan Duman
SÜPER SPOR

Mutlu Karakaya
MCS İLETİŞİM

Sinan Yurttaş
CELALTA DUSGRABIN

İlker Aydın
HAYAT SİGORTA

Ayça Günay
YTI YEŞİM TÜRKER

Nazif Gönen
GÖNEN TURİZM

Murat Simsir
MURAT AĞIR
KARLİYAT

Volkan Bahceci
İNDİRİM SİSTEM
ÇAMBAK
MÜŞAVİRLİK

Duygu Apohan
HE GURNEÇ
MÜŞAVİRLİK

Mustafa Akkan
OKIN MÜHENDİSLİK

Hakan Güven
HAGİ GİYİM

Hakan Öztaskın
VİTAS VİDA

Sinan Demirtaş
DEMİRTAŞ HAZIR BETON

HER 10
BAŞARILI
ŞİRKETTEN 9'U
TURKCELL'LE
ÇALIŞIYOR.*

Volkan Evren Simgar
LESLİN REKLAM

Ata Serkan Demircioğlu
SAGLIK BİLİŞİM

Alper Eryasar
MEDİ SERVİS TIBBİ
MALZEMELER

Bahar Şendur
NİL MÜHENDİSLİK

Durmuş Ali Camadan
AYÇA OTOMOTİV

Cihat Zenger
MYYS BİLİŞİM

Remzi Çakmak
KARİ SİGORTA

Eray Çalhan
HİZMETLER FACULTY

Haluk Şahin
HALUK TEKSTİL

Ali Galip Aşıtepe
AŞİTEPE KONFERANSLAR

Hande Elmastar
ALTIKULUÇLAR KAHVE

Sinan Ergin
AŞEMİLE
ORGANİZASYON

Mehmet Pınarbaşlı
İDEER MOBİLYA

Volkan Akyıldız
SAY GRUP SİGORTA

İŞİNİZE
TURKCELL
GÜCÜ

Capital 500 sıralamasındaki her on başarılı şirketten dokuzu Turkcell'le çalışıyor. Capital 500'e girmeyi hedefleyen yüz binlerce başarılı şirket de Turkcell'le çalışıyor. Onlar gelirlerini Turkcell'le artırıyor, giderlerini Turkcell'le azaltıyor, risklerini Turkcell'le yönetiyor. Siz de onlara katılmak için 444 0 532'yi arayın, Turkcell İletişim Merkezlerine uğrayın ya da turkcell.com.tr/kurumsal/'ı tıklayın.

*Bu oran, Capital dergisinin "Türkiye'nin en büyük 500 özel şirketi" araştırmasındaki şirketlerden Turkcell'le çalışanlar baz alınarak hesaplanmıştır.

TURKCELL